

Regiofiches Limburgse tewerkstelling

Wim Herremans
Wouter Vanderbiesen
Boie Neefs
Stijn Braes
Steunpunt Werk en Sociale Economie

01 - 2013

WSE-Report

Steunpunt Werk en Sociale Economie
Parkstraat 45 bus 5303 – B-3000 Leuven
T:32(0)16 32 32 39 F:32(0)16 32 32 40
steunpuntwse@econ.kuleuven.be
www.steunpuntwse.be

KU LEUVEN

Regiofiches Limburgse tewerkstelling

Herremans Wim
Vanderbiesen Wouter
Neefs Boie
Braes Stijn

Een onderzoek in opdracht van de Vlaamse minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, in het kader van het Vlaams Programma Strategisch Arbeidsmarktonderzoek.

Herremans W., Vanderbiesen W., Neefs B., Braes S.

Regioniefiches Limburgse tewerkstelling, januari 2013

Herremans W., Vanderbiesen W., Neefs B., Braes S., KU Leuven. Steunpunt Werk en Sociale Economie. 2013, aantal p.32

ISBN- 9789088730962

Copyright (2013)

Steunpunt Werk en Sociale Economie
Parkstraat 45 bus 5303 – B-3000 Leuven
T:32(0)16 32 32 39 - F:32(0)16 32 32 40
steunpuntwse@econ.kuleuven.be
www.steunpuntwse.be

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

No part of this report may be reproduced in any form, by mimeograph, film or any other means, without permission in writing from the publisher.

Inhoudstafel

Inleiding.....	6
Fiche 1. Kernindicatoren	7
Inleiding.....	7
Samenstelling van de bevolking.....	7
Bevolking naar socio-economische positie – kernindicatoren	10
Evolutie kernindicatoren 2003-2010	13
Loontrekkende en zelfstandige beroepsbevolking.....	15
Pendel: van ‘loontrekkende beroepsbevolking’ naar ‘lokale werkgelegenheid’	16
Bijlagentabellen	18
Bibliografie	20
Fiche 2. Loontrekkende beroepsbevolking.....	21
Inleiding.....	21
Evolutie werknemers en arbeidsvolume	21
Loontrekkende beroepsbevolking naar sector	25
Bibliografie	29
Fiche 3. ‘Lokale’ werkgelegenheid in Limburg.....	29
Inleiding.....	29
Evolutie sectoren	30
Economische specialisatie.....	31
Hoogtechnologische en kennisintensieve sectoren	32
Bijlagentabellen	35
Bibliografie	42
Fiche 4. Projectie sectorale vervangingsvraag.....	43
Inleiding.....	43
De metaalsector ontleed	44
Bijlagentabellen	47
Bibliografie	54
Fiche 5. Jobcreatie en jobdestructie	54

Inleiding.....	54
Jobcreatie en jobdestructie	55
Dynamiek in de sectoren	58
Bibliografie	61
Fiche 6. Jobratio en vestigingsratio.....	61
Inleiding.....	61
Jobratio	62
Aanwezigheidsindex	63
Vestigingsratio	64
Bijlagentabellen	65
Bibliografie	67
Fiche 7. Jobs en vestigingen naar grootteklasse.....	67
Inleiding.....	67
Vestigingen en jobs volgens grootteklasse	67
Evolutie van de vestigingen en jobs volgens grootteklasse.....	69
Bijlagentabellen	70
Bijlage 1: overzicht 'Regiofiches Limburg'	72
Bijlage 2: synthesesetabel afbakening tewerkstellingscijfers in de fiches	76

Inleiding

Naar aanleiding van de sluitingsaankondiging van Ford Genk ontstond er een grote vraag naar cijfers over de tewerkstellingsevolutie in Limburg. Hoe is de tewerkstelling in Limburg geëvolueerd tijdens de voorbije vijf jaar? Welke jobs gingen verloren? In welke sectoren worden nog jobs gecreëerd? Waar is de nood aan vervanging van uittredende werknemers het grootst? Om op deze en andere vragen een antwoord te bieden, hebben we de voornaamste tewerkstellingscijfers voor de Limburgse arbeidsmarkt samengebracht in een aantal regiofiches.

Bij de interpretatie van deze fiches is enige omzichtigheid geboden aangezien er een grote verscheidenheid bestaat aan definities, databanken en tijdreeksen om de tewerkstelling uit te drukken.

Ten eerste zijn er verschillende definities of tewerkstellingsconcepten in gebruik. Zo is er een fundamenteel verschil tussen de 'werkende beroepsbevolking in Limburg' (dit zijn alle Limburgse inwoners die een job uitoefenen, ongeacht de plaats van tewerkstelling) en de 'lokale Limburgse werkgelegenheid' (dit zijn alle werknemers die in Limburg werken, ongeacht hun woonplaats). Bovendien kan de tewerkstelling in 'personen', 'jobs' of 'voltijds equivalenten' uitgedrukt worden.

Ten tweede zijn er verschillende databanken die tewerkstellingsgegevens bevatten, maar die elk op zich onvolledig zijn. Zo bevatten de 'snelle ramingen van RSZ' wel de meest actuele tewerkstellingsgegevens (2012), maar biedt deze bron geen sectorale cijfers op provinciaal niveau. RSZ heeft wel andere databanken met zeer gedetailleerde sectorinformatie, maar deze eindigen voorlopig in 2011 (of 2010). Bovendien zijn deze databanken onvolledig omdat ze geen cijfers over de tewerkstelling bij de lokale en provinciale overheden (RSZPPO) bevatten, noch cijfers over de zelfstandige werkgelegenheid. In de Vlaamse arbeidsrekening worden al deze componenten wel geïntegreerd, zodat deze bron toelaat om voor de Limburgse arbeidsmarkt kernindicatoren te berekenen zoals de werkzaamheidsgraad, de werkloosheidsgraad en een jobratio. Een beperking van deze bron is evenwel dat de informatie voorlopig slechts beschikbaar is tot 2010.

Ten derde zijn er belangrijke wijzigingen geweest in de toekenning van de tewerkstelling aan de sectoren. In 2008 was er een herziening van de nacenomenclatuur (invoering van nace rev.2), in 2010 werd de dienstenchequetewerkstelling herverdeeld over de sectoren, en in 2011 was er een wijziging in de tewerkstellingsaangiftes van de overheidssector (invoering Capelo). Hierdoor bevatten de meeste tijdreeksen een of meerdere 'breuken', waardoor de reeks onvolledig is of geen correcte weergave van de reële tewerkstellingsevolutie biedt. In een aantal databanken werd hiervoor (deels) gecorrigeerd zodat er voor een afgebakende periode toch een geharmoniseerde tijdreeks beschikbaar is.

Gezien de grote verscheidenheid aan gegevens kunnen we niet terugvallen op één globale database om alle vragen te beantwoorden. Voor elke concrete vraag moet apart bekeken worden welke cijfers het meest geschikt zijn en welke fiche hiervoor in aanmerking komt. Ter verduidelijking van de verschillen, geven we in elke fiche een toelichting bij de specifieke tewerkstellingscijfers die gebruikt werden. Als leidraad hierbij kunnen ook de bijlagen geraadpleegd worden. In bijlage 1 geven we een overzicht van de gehanteerde criteria doorheen alle fiches en in bijlage 2 geven we dit schematisch weer in tabelvorm.

Fiche 1. Kernindicatoren

Inleiding

In deze fiche geven we een overzicht van de belangrijkste indicatoren die de globale arbeidsmarktpositie van Genk en Limburg weergeven.

Naar geografische afbakening geven we telkens vier cijfers: deze voor de stad Genk, het arbeidsmarktgebied Genk, de provincie Limburg en het Vlaams Gewest. Het gaat hierbij telkens over de woonplaats.

De afbakening van het arbeidsmarktgebied of de regio Genk is gebaseerd op de clustering van gemeenten die zich op basis van de uitgaande pendelstromen van hun loontrekkende bevolking in sterke mate concentreren op de stad Genk. Voor de regio Genk gaat het over volgende gemeenten: As, Genk, Opglabbeek, Zutendaal, Houthalen-Helchteren, Meeuwen-Gruitrode, Bilzen en Maasmechelen.¹

De cijfers in deze fiche zijn hoofdzakelijk afkomstig uit de Vlaamse Arbeidsrekening, uitgewerkt door het Steunpunt WSE in samenwerking met het Departement WSE. Voor bijkomend cijfermateriaal, zie www.steunpuntwse.be (rubriek 'cijfers') of www.werk.be/cijfers (rubriek 'lokale cijfers'). De meest recente gegevens hebben momenteel betrekking op 2010.

Criteria voor het afbakenen van de tewerkstellingscijfers in de fiche

- Component: totale werkende beroepsbevolking & werkzaamheidsgraad
- Bron: Vlaamse arbeidsrekening – Steunpunt WSE / Departement WSE
- Populatie: loontrekkenden bij RSZ, loontrekkenden bij RSZPPO, zelfstandigen en helpers, jobstudenten
- Regionale verdeling: volgens woonplaats
- Sectorale verdeling: niet van toepassing
- Meeteenheid: werknemers (personen)
- Referentieperiode: jaargemiddelde

Overzicht van alle cijferreeksen in de fiche

- Kernindicatoren 2010 (20-64 jaar)
- Activiteitsgraad 2003-2010
- Werkzaamheidsgraad 2003-2010
- Werkloosheidsgraad 2003-2010
- Aandeel zelfstandigen 2006-2010

Samenstelling van de bevolking

Alvorens de bevolking op arbeidsleeftijd (15-64 jaar) verder op te splitsen naar socio-economische positie, bekijken we in tabel 1 de samenstelling naar geslacht en leeftijd.

¹ Voor meer info over de methodologie van de clustering van Vlaamse gemeenten in lokale arbeidsmarktgebieden, zie Vanderbiesen, Herremans & Sels, 2012.

Naar *geslacht* zien we dat de mannen op alle geografische niveaus iets sterker vertegenwoordigd zijn in de bevolking op arbeidsleeftijd dan de vrouwen. Op het vlak van de *leeftijdsstructuur* zijn de verschillen groter en zien we een duidelijke lijn van een jongere bevolkingssamenstelling in de stad en regio Genk, ten opzichte van de provincie Limburg en het Vlaams Gewest. In de stad Genk waren de 15- tot 24-jarigen in 2010 goed voor 19,8% van de bevolking op arbeidsleeftijd; in regio Genk was dit 18,8%. In Limburg en Vlaanderen ging het over iets lagere aandelen, respectievelijk 17,6% en 17,8%. Voor de 55-plussers liggen de verhoudingen omgekeerd: in de stad en regio Genk vertegenwoordigden zij respectievelijk 17,7% en 18,2%; in Limburg en Vlaanderen liep dit iets op tot 19,2% en 19,0%.

Uitgedrukt in een jong/oud-ratio betekent dit dat in de stad Genk per honderd 55- tot 64-jarigen, 112 jongeren woonden (tussen 15 en 24 jaar). In de regio Genk loopt dit terug tot 103. In Limburg en Vlaanderen zijn de 55-plussers echter in de meerderheid: in Limburg telden we 92 jongeren per honderd 55-plussers; in Vlaanderen waren dit er gemiddeld 94.

Tabel 1. Bevolkingsstructuur naar geslacht en leeftijd (bevolking 15-64 jaar; 2010)²

	Stad Genk	Regio Genk	Provincie Limburg	Vlaams Gewest
Totale bevolking (n)	64 872	201 005	841 594	6 279 427
Bevolking arbeidsleeftijd (15-64 jaar) (n)	43 192	136 616	569 905	4 121 457
Mannen (n)	21 771	69 153	289 159	2 083 080
(%)	50,4	50,6	50,7	50,5
Vrouwen (n)	21 421	67 463	280 746	2 038 377
(%)	49,6	49,4	49,3	49,5
15-24-jarigen (n)	8 562	25 627	100 130	735 372
(%)	19,8	18,8	17,6	17,8
25-54-jarigen (n)	26 980	86 087	360 486	2 601 918
(%)	62,5	63,0	63,3	63,1
55-64-jarigen (n)	7 650	24 902	109 289	784 167
(%)	17,7	18,2	19,2	19,0
Jong/oud-ratio	112	103	92	94

Bron: Vlaamse Arbeidsrekening – Steunpunt WSE / Departement WSE (bewerking Steunpunt WSE)

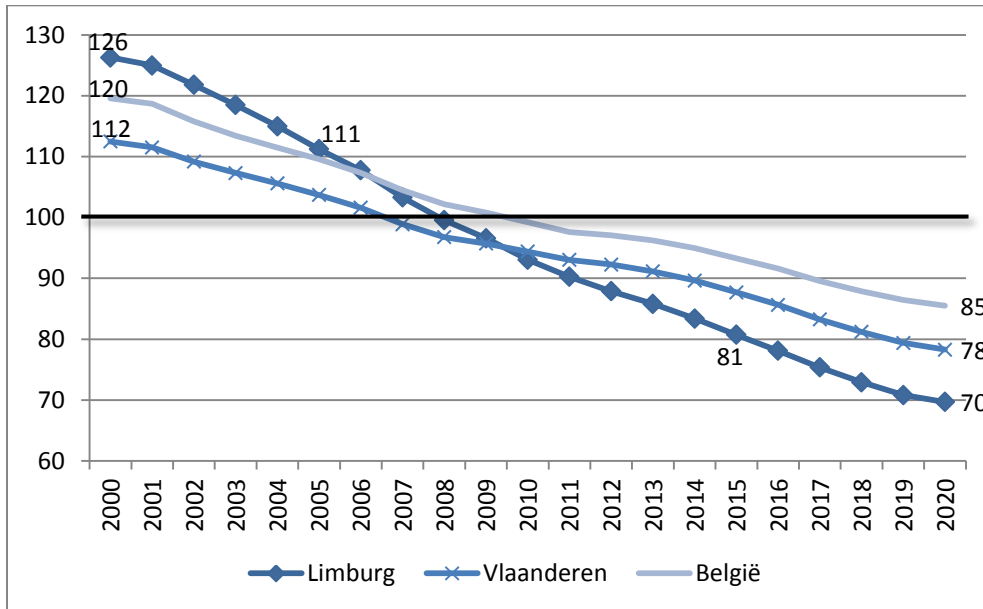
Bekijken we in figuur 1 de evolutie en prognose van de jong/oud-ratio, dan merken we een sterke vergrijzingstendens in de provincie Limburg. In 2000 telde de provincie Limburg nog 126 jongeren per honderd 55-plussers. Vijf jaar later, in 2005, daalde dit tot 111 Limburgse jongeren per honderd 55-plussers en in 2008 was hun verhouding gelijk. In 2009 duikt de jong/oud-ratio in Limburg voor het eerst onder deze van Vlaanderen, en nadien loopt de kloof verder uit.

De prognose voor 2015 is dat we per honderd 55-plussers nog 81 jongeren zullen tellen in Limburg. Tegen 2020 zou dit verder zakken tot 70. In vergelijking met Vlaanderen en België is de balans dan ook volledig omgeslagen van een zeer weinig naar een zeer sterk vergrijzde provincie. De vergrijzing van de bevolking op arbeidsleeftijd zal dus meer dan elders in Vlaanderen en België haar impact hebben op de Limburgse arbeidsmarkt. In de stad Genk zal deze vergrijzing echter minder uitgesproken zijn.³

² Voor de cijfers volgens de afbakening van de beroepsbevolking van 20 tot 64 jaar: zie bijlage.

³ Bron: bevolkingsprognoses 2009-2030 van de Studiedienst Vlaamse Regering

Figuur 1. Jong/oud-ratio (in de bevolking op arbeidsleeftijd): aantal 15-24-jarigen per 100 55-64-jarigen (2000-2020)

Bron: Federaal Planbureau; FOD Economie - ADSEI (bewerking Steunpunt WSE)

Bevolking naar socio-economische positie – kernindicatoren

In tabel 2 splitsen we de bevolking op arbeidsleeftijd (15 tot 64 jaar) verder op in werkenden, niet-werkende werkzoekenden (nwwz) – samen de beroepsbevolking – en niet-beroepsactieven.

Tabel 2. Samenstelling bevolking naar socio-economische positie, geslacht en leeftijd (bevolking 15-64 jaar; 2010)⁴

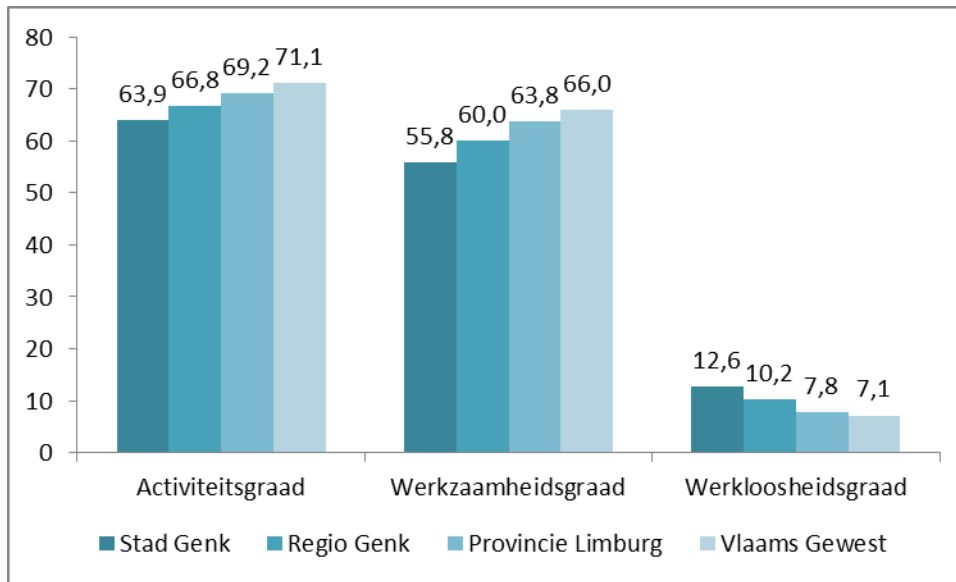
	Stad Genk	Regio Genk	Provincie Limburg	Vlaams Gewest
Totale bevolking	64 872	201 005	841 594	6 279 427
Bevolking arbeidsleeftijd (15-64 jaar)	43 192	136 616	569 905	4 121 457
Werkend (15-64 jaar)	24 118	81 907	363 579	2 720 563
<i>Mannen</i>	13 553	45 592	200 208	1 471 735
<i>Vrouwen</i>	10 565	36 315	163 371	1 248 828
15-24-jarigen	2 427	7 953	31 922	236 435
25-54-jarigen	19 165	65 373	289 441	2 150 808
55-64-jarigen	2 526	8 581	42 216	333 320
NWWZ (15-64 jaar)	3 490	9 291	30 656	208 193
<i>Mannen</i>	1 806	4 647	15 173	108 117
<i>Vrouwen</i>	1 684	4 644	15 483	100 076
15-24-jarigen	857	2 263	7 126	45 329
25-54-jarigen	2 338	6 088	19 865	137 212
55-64-jarigen	295	940	3 665	25 652
Inactief (15-64 jaar)	15 584	45 418	175 670	1 192 701
<i>Mannen</i>	6 412	18 914	73 778	503 228
<i>Vrouwen</i>	9 172	26 504	101 892	689 473
15-24-jarigen	5 278	15 411	61 082	453 608
25-54-jarigen	5 477	14 626	51 180	313 898
55-64-jarigen	4 829	15 381	63 408	425 195

Bron: Vlaamse Arbeidsrekening – Steunpunt WSE / Departement WSE (bewerking Steunpunt WSE)

Op basis van de cijfergegevens in tabel 2 kunnen we vervolgens de belangrijkste arbeidsmarktindicatoren berekenen. Deze worden weergegeven in figuur 2. Anno 2010 waren er op 569 900 Limburgers van 15 tot 64 jaar 394 200 actief op de arbeidsmarkt, als werkende (363 600) of werkzoekende (30 700). Dit komt neer op een *activiteitsgraad* van 69,2%. Vlaanderen doet het gemiddeld beter dan Limburg met een activiteitsgraad van 71,1%. In de regio Genk en de stad Genk lag de activiteitsgraad echter nog lager dan globaal in Limburg. In de regio Genk was 66,8% van de bevolking op arbeidsleeftijd actief op de arbeidsmarkt; voor de stad Genk daalt dit aandeel zelfs tot 63,9%.

⁴ Voor de cijfers volgens de afbakening van de beroepsbevolking van 20 tot 64 jaar: zie bijlage.

Figuur 2. Activiteitsgraad (%), werkzaamheidsgraad (%) en werkloosheidsgraad (%) (15-64 jaar; 2010)

Bron: Vlaamse Arbeidsrekening – Steunpunt WSE / Departement WSE (bewerking Steunpunt WSE)

Ook de *werkzaamheidsgraad*, het aandeel werkenden binnen de bevolking op arbeidsleeftijd, lag lager in Genk dan in Limburg of Vlaanderen. In Vlaanderen was ongeveer twee derde van de bevolking tussen 15 en 64 jaar effectief aan het werk (66,0%). Limburg scoort opnieuw minder goed met een aandeel van 63,8%. De cijfers voor Genk zijn echter nog pessimistischer: in de regio Genk was 60% aan het werk, in de stad Genk nog nauwelijks 55,8%. De regio Genk is hiermee het zwakst scorende arbeidsmarktgebied van Vlaanderen (zie Vanderbiesen, Herremans & Sels, 2012). De positie van de stad Genk is al evenmin benijdenswaardig. Amper twee Vlaamse gemeenten deden het op vlak van werkzaamheid nog slechter dan de stad Genk. In het rijtje van Vlaamse centrumsteden bengelt Genk helemaal achteraan. Enkel Antwerpen blijft in de buurt met een werkzaamheidsgraad in dezelfde grootteorde (58,2%) (zie ook Vanderbiesen, 2010).

Het beeld voor de *werkloosheidsgraad* ligt in de zelfde lijn der verwachtingen. Stad Genk deed het met een werkloosheidsgraad van 12,6% van de beroepsbevolking minder goed dan regio Genk (10,2%), die het op haar beurt ook minder goed deed dan Limburg (7,8%) en Vlaanderen (7,1%). Opnieuw is de regio Genk de zwakst scorende arbeidsmarktregio van Vlaanderen, en de stad Genk een van de rode lantaarngemeenten. Slechts drie gemeenten hadden een nog hogere werkloosheidsgraad, waaronder Antwerpen (14,8%).

In tabel 3 geven we de kernindicatoren weer naar geslacht en leeftijd. *Vrouwen* hebben globaal genomen een lagere activiteits- en werkzaamheidsgraad, en een hogere werkloosheidsgraad dan mannen. De sekse kloof in deze indicatoren is echter meer uitgesproken in de stad en regio Genk dan in Limburg en – vooral – Vlaanderen. Los van de globale achterstand op mannen, bevinden vrouwen in de stad en regio Genk zich dus in een meer precaire arbeidsmarktpositie dan globaal genomen in Limburg en (vooral) Vlaanderen.

Tabel 3. Activiteitsgraad, werkzaamheidsgraad en werkloosheidsgraad naar geslacht en leeftijd (15-64 jaar; 2010)⁵

	Stad Genk	Regio Genk	Provincie Limburg	Vlaams Gewest
Activiteitsgraad (%)	63,9	66,8	69,2	71,1
<i>Mannen</i>	70,5	72,6	74,5	75,8
<i>Vrouwen</i>	57,2	60,7	63,7	66,2
15-24-jarigen	38,4	39,9	39,0	38,3
25-54-jarigen	79,7	83,0	85,8	87,9
55-64-jarigen	36,9	38,2	42,0	45,8
Werkzaamheidsgraad (%)	55,8	60,0	63,8	66,0
<i>Mannen</i>	62,3	65,9	69,2	70,7
<i>Vrouwen</i>	49,3	53,8	58,2	61,3
15-24-jarigen	28,3	31,0	31,9	32,2
25-54-jarigen	71,0	75,9	80,3	82,7
55-64-jarigen	33,0	34,5	38,6	42,5
Werkloosheidsgraad (%)	12,6	10,2	7,8	7,1
<i>Mannen</i>	11,8	9,2	7,0	6,8
<i>Vrouwen</i>	13,7	11,3	8,7	7,4
15-24-jarigen	26,1	22,2	18,2	16,1
25-54-jarigen	10,9	8,5	6,4	6,0
55-64-jarigen	10,5	9,9	8,0	7,1

Bron: Vlaamse Arbeidsrekening – Steunpunt WSE / Departement WSE (bewerking Steunpunt WSE)

De activiteitsgraad van *jongeren* (15-24 jaar) in de stad Genk, regio Genk en Limburg ligt op een vergelijkbaar – of zelfs licht hoger – niveau dan in Vlaanderen. Dit betekent echter niet dat deze jongeren ook op een vergelijkbaar niveau effectief werkzaam zijn. De werkzaamheidsgraad van Genkse jongeren lag in 2010 met name lager dan in Limburg en Vlaanderen, terwijl de jeugdwerkloosheidsgraad in het Genkse ver boven het Vlaamse en zelfs Limburgse niveau uittorende. In Vlaanderen en Limburg was respectievelijk 16,1% en 18,2% van de jongere beroepsbevolking werkloos. In de regio Genk liep dit op tot 22,2% en in de stad Genk tot zelfs meer dan een kwart (26,1%). Hoewel de jeugdwerkloosheid een probleem is waar verschillende grotere steden mee te kampen hebben, is de situatie in Genk, samen met deze in Antwerpen (26,9% jeugdwerkloosheid) opnieuw het minst rooskleurig in vergelijking met de overige Vlaamse centrumsteden.

De arbeidsmarktpositie van *55-plussers* in Limburg en vooral Genk is op alle vlakken minder goed dan in Vlaanderen. Vooral inzake werkzaamheid zijn de verschillen groot. Waar in Vlaanderen 42,5% van de 55-plussers aan het werk is, is dit voor de provincie Limburg 38,6%. Voor de arbeidsmarktregio Genk slinkt deze werkzaamheidsgraad verder tot 34,5% en voor de stad Genk is dit nog nauwelijks een derde (33,0%). Slechts vier Vlaamse (kleinere) gemeenten scoren nog zwakker en van de Vlaamse centrumsteden hinkt de stad Genk op ruime achterstand achter alle anderen aan.

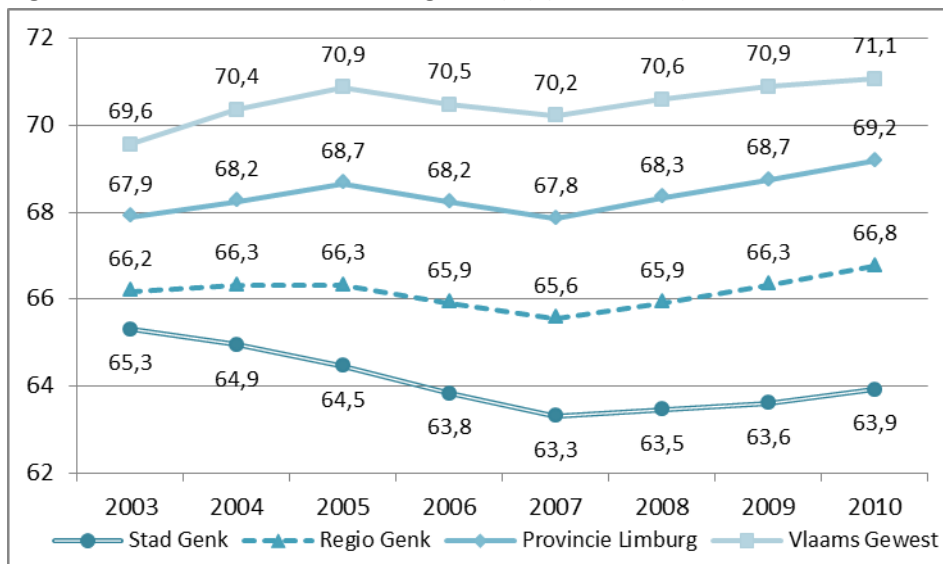
⁵ Voor de cijfers volgens de afbakening van de beroepsbevolking van 20 tot 64 jaar: zie bijlage.

Evolutie kernindicatoren 2003-2010

In dit onderdeel bekijken we de evolutie van de kernindicatoren in de periode 2003-2010. In figuur 3 zien we dat de evolutie van de *activiteitsgraad* in regio Genk de tendens voor Limburg en Vlaanderen volgt, zij het op een lager niveau en met een minder uitgesproken groei in de periode 2003-2005. Na een daling in 2006-2007 volgt de regio wel de stijgende tendens sinds 2008.

De stad Genk (de onderste grafieklijn) kent echter een andere evolutie. In tegenstelling tot de drie andere geografische niveaus bleef de activiteitsgraad in de periode 2003-2007 er continu dalen. De laatste jaren volgt de stad ook wel de stijgende tendens, maar deze blijft wel minder uitgesproken waardoor de kloof met de regio, de provincie en Vlaanderen groter werd.

Figuur 3. Evolutie van de activiteitsgraad (%) (2003-2010)

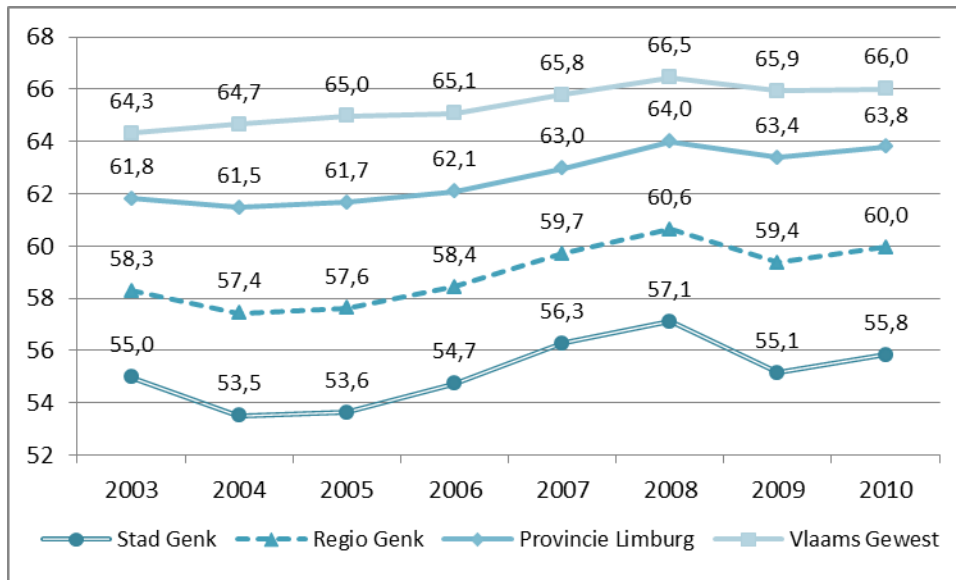

Bron: Vlaamse Arbeidsrekening – Steunpunt WSE / Departement WSE (bewerking Steunpunt WSE)

De *werkzaamheid* in de regio en vooral de stad Genk was de laatste jaren onderhevig aan grotere fluctuaties dan in Vlaanderen (en Limburg) (figuur 4). Zowel de terugval in 2003-2004 (die in Vlaanderen echter uitblijft) als deze in 2008-2009 manifesteerde zich sterker in het Genkse. De stad Genk kende een sterke daling van de werkzaamheid ten gevolge van de crisis: van 57,1% in 2008 naar 55,1% in 2009 (-2 ppt). In Vlaanderen en Limburg beperkte deze terugval zich tot 0,6 ppt. De arbeidsmarktregio Genk moest 1,2 ppt aan werkzaamheid inleveren. Wel herpakten de regio en de stad Genk zich verhoudingsgewijs iets beter in 2010 ten opzichte van Vlaanderen en Limburg. Maar niettemin blijft de achterstand in Genk (zeer) groot.

De terugval van de werkzaamheidsgraad in Genk (zowel de stad als de regio) ten gevolge van de crisis werd vooral veroorzaakt door een werkzaamheidsdaling bij mannen, die doorgaans vaker actief zijn in industriële sectoren. Deze sectoren zijn sterk ingebed in het Genkse en werden in belangrijke mate getroffen door de crisis.

Figuur 4. Evolutie van de werkzaamheidsgraad (%) (2003-2010)

Bron: Vlaamse Arbeidsrekening – Steunpunt WSE / Departement WSE (bewerking Steunpunt WSE)

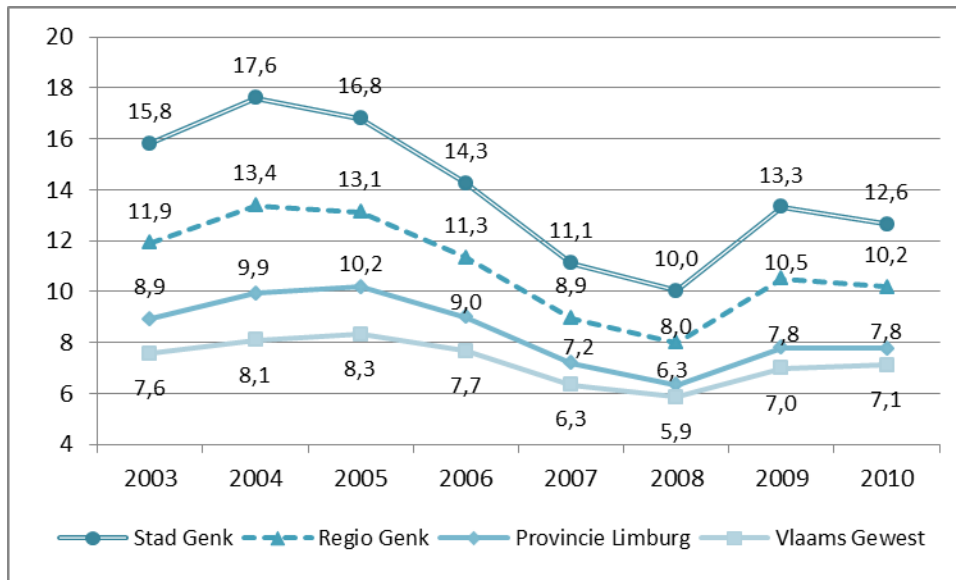
De grafieklijnen van de *werkloosheidsgraden* in figuur 5 vormen als het ware het (uitvergrote) spiegelbeeld van de werkzaamheidsevolutie. Na een dalende trend sinds 2004, die zich in Genk weliswaar sterker dan elders manifesteerde, veerde de werkloosheidsgraad weer op ten gevolge van de crisis, en ook dit sterker in Genk dan in Limburg of Vlaanderen.

In de stad Genk klonk de werkloosheidsgraad tussen 2008 en 2009 met 3,3 ppt (van 10,0% naar 13,3%) en in de regio Genk met 2,5 ppt. In Limburg en Vlaanderen bleef de werkloosheidsstijging beperkter tot respectievelijk +1,5 ppt en +1,1 ppt. De werkloosheidsstijging in het Genkse is eveneens in grote mate toe te schrijven aan de mannen (die vaker in doorgaans sterker getroffen industriële sectoren werkzaam zijn), maar anderzijds ook aan de (zeer) sterke werkloosheidsstijging van jongeren. In de stad Genk steeg de jongerenwerkloosheid (15- tot 24-jarigen) van 18,1% in 2008 naar liefst 27,9% in 2009; in de regio Genk van 15,3% naar 23,3%. Gemiddeld in de provincie Limburg (van 12,8% naar 18,6%), en zeker op Vlaams niveau (van 12,1% naar 15,9%), was deze stijgende crisiswerkloosheid bij jongeren beduidend minder uitgesproken (zie bijlage).

Op basis van de laatste VDAB-werkloosheidsgraden neemt deze jeugdwerkloosheid – na een lichte daling in 2010-2011 – verder toe, en dit vooral in de stad Genk. In oktober 2012 bedroeg de VDAB-werkloosheidsgraad van min-25-jarigen in de stad Genk al 29,4%. Dit is een stijging van 6,4 ppt ten opzichte van oktober 2011. In de provincie Limburg ging het over een toename van +3,8 ppt (tot 19,5%), in Vlaanderen over +2,9 ppt (tot 17,5%).⁶

⁶ Bron: VDAB – Arvastat

Figuur 5. Evolutie van de werkloosheidsgraad (%) (2003-2010)

Bron: Vlaamse Arbeidsrekening – Steunpunt WSE / Departement WSE (bewerking Steunpunt WSE)

Voor meer evolutiecijfers over de kernindicatoren, naar geslacht en leeftijdsgroep (jongeren versus 55-plussers), zie bijlage.

Loontrekkende en zelfstandige beroepsbevolking

In tabel 4 splitsen we tot slot de werkende beroepsbevolking tussen 15 en 64 jaar op naar statuut (loon-trekkend – zelfstandig – helper). Daarbij zien we dat in de stad en regio Genk respectievelijk 87,5% en 86,5% van alle werkenden loontrekkend was in 2010. Gemiddeld in Limburg (85,4%) en Vlaanderen (84,3%) was dit iets minder. Het aandeel zelfstandigen en helpers lag in het Genkse dus iets lager dan gemiddeld in Limburg en Vlaanderen.

Dit blijkt ook uit het *aandeel zelfstandigen en helpers in de bevolking* op arbeidsleeftijd (tabel 5). In de stad Genk lag dit aandeel in 2010 op 7 zelfstandigen/helpers per honderd inwoners tussen 15 en 64 jaar. Voor de regio Genk liep dit op tot 8,1. In Limburg en Vlaanderen lag de verhouding evenwel nog hoger (respectievelijk 9,3 en 10,3). Waar het aandeel zelfstandigen en helpers in de Vlaamse bevolking de laatste jaren quasi constant bleef, steeg deze in de stad en de regio Genk wel, zij het licht: in de stad Genk van 6,5 in 2007 naar 7,0 in 2010; in de regio Genk van 7,6 naar 8,1 (zie bijlage). Niettemin heeft de stad Genk hiermee nog steeds de laagste ‘ondernemersgraad’ van alle Vlaamse centrumsteden.

Tabel 4. Verdeling van de werkenden naar statuut (2010)

		Stad Genk	Regio Genk	Provincie Limburg	Vlaams Gewest
Werkend (15-64 jaar)		24 118	81 907	363 579	2 720 563
(n)	<i>Loontrekkend</i>	21 105	70 841	310 359	2 294 081
	<i>Zelfstandig</i>	2 787	9 956	47 720	381 155
	<i>Helper</i>	227	1 109	5 500	45 327
(%)	<i>Loontrekkend</i>	87,5	86,5	85,4	84,3
	<i>Zelfstandig</i>	11,6	12,2	13,1	14,0
	<i>Helper</i>	0,9	1,4	1,5	1,7

Bron: Vlaamse Arbeidsrekening – Steunpunt WSE / Departement WSE (bewerking Steunpunt WSE)

Tabel 5. Aantal en aandeel zelfstandigen en helpers (2010)

	Stad Genk	Regio Genk	Provincie Limburg	Vlaams Gewest
Zelfstandigen/helpers (n)	3 014	11 065	53 220	426 482
Bevolking arbeidsleeftijd (15-64 jaar) (n)	43 192	136 616	569 905	4 121 457
Aandeel zelfstandigen/helpers in de bevolking (%)	7,0	8,1	9,3	10,3

Bron: Vlaamse Arbeidsrekening – Steunpunt WSE / Departement WSE (bewerking Steunpunt WSE)

Pendel: van 'loontrekkende beroepsbevolking' naar 'lokale werkgelegenheid'

In de inleiding gaven we al aan dat de geografische afbakening in deze fiche betrekking heeft op de woonplaats van de werknemers. Het gaat dus over de werkenden die in Vlaanderen, Limburg, de regio dan wel de stad Genk *wonen*, maar er daarom niet noodzakelijk werken. Deze cijfers hebben bijgevolg betrekking op de (loontrekkende) *beroepsbevolking*. Wanneer we de loontrekkenden echter afbakenen volgens hun werkplaats spreken we daarentegen van de *lokale werkgelegenheid*, met name het aantal loontrekkenden met een job in Vlaanderen, Limburg, enzovoort, ongeacht hun woonplaats. De lokale werkgelegenheid wordt verder toegelicht in fiche 3.

Het verschil tussen de loontrekkende beroepsbevolking (woonachtig in Limburg) en de lokale werkgelegenheid (werkend in Limburg) kunnen we verklaren door binnenlandse pendelstromen en grensarbeid (of internationale pendelstromen) (zie ook Vanderbiesen & Jacobs, 2012). Enerzijds zijn er de personen die niet in Limburg wonen, maar er wel een job uitoefenen. Dit is de inkomende pendel. De inkomende pendelaars dragen wel bij tot de economische activiteit in Limburg, maar niet tot de Limburgse werkzaamheid (aangezien zij niet tot de Limburgse beroepsbevolking behoren). De uitgaande pendel omvat anderzijds de werknemers die wel wonen in Limburg, maar er niet werken. Deze personen maken dus geen deel uit van de 'lokale' werkgelegenheid in Limburg.

In tabel 6 illustreren we deze pendelstromen in en uit de provincie Limburg. De loontrekkende beroepsbevolking (15-64 jaar) in de provincie Limburg omvat 310 359 werknemers. De 'lokale' werkgelegenheid bekomen we nu door hier de inkomende pendel uit andere provincies (+36 710) en uit het buitenland (+3 467) bij op te tellen, en de uitgaande pendel naar andere provincies (-63 708) en naar het buitenland (-19 620) er af te trekken. Gezien de totale uitgaande pendel groter is dan de inkomende, resulteert dit in een negatief pendelsaldo (-43 151). Er zijn met andere woorden meer loontrekkenden die in Limburg wonen en elders werken, dan omgekeerd. Dit maakt dat de lokale werkgelegenheid met 267 208 personen heel wat lager ligt dan de loontrekkende beroepsbevolking in Limburg (310 359).

Tabel 6. Van 'loontrekkende beroepsbevolking' naar 'lokale werkgelegenheid' (15-64 jaar) in de provincie Limburg (2010)

Loontrekkende bevolking	310 359
+ inkomende interprovinciale pendel	36 710
- uitgaande interprovinciale pendel	63 708
+ inkomende grensarbeid	3 467
- uitgaande grensarbeid	19 620
Lokale werkgelegenheid	267 208

Bron: Vlaamse Arbeidsrekening – Steunpunt WSE / Departement WSE (bewerking Steunpunt WSE)

Bijlagentabellen

Kernindicatoren 2010 (bevolking 20-64 jaar)

Tabel a. Samenstelling bevolking naar socio-economische positie & kernindicatoren, geslacht en leeftijd (bevolking 20-64 jaar; 2010)

	Stad Genk	Regio Genk	Provincie Limburg	Vlaams Gewest
Bevolking arbeidsleeftijd (20-64 jaar)	38 972	123 932	520 127	3 754 899
<i>Mannen</i>	19 611	62 677	263 558	1 895 779
<i>Vrouwen</i>	19 361	61 255	256 569	1 859 120
20-24-jarigen	4 342	12 943	50 352	368 815
25-54-jarigen	26 980	86 087	360 486	2 601 917
55-64-jarigen	7 650	24 902	109 289	784 167
Werkend (20-64 jaar)	23 683	80 498	358 214	2 678 997
<i>Mannen</i>	13 308	44 784	197 168	1 449 575
<i>Vrouwen</i>	10 375	35 714	161 046	1 229 422
20-24-jarigen	1 992	6 544	26 557	194 870
25-54-jarigen	19 165	65 373	289 441	2 150 807
55-64-jarigen	2 526	8 581	42 216	333 320
NWWZ (20-64 jaar)	3 226	8 628	28 619	194 882
<i>Mannen</i>	1 634	4 229	13 901	99 829
<i>Vrouwen</i>	1 592	4 399	14 718	95 053
20-24-jarigen	593	1 600	5 090	32 019
25-54-jarigen	2 338	6 088	19 864	137 211
55-64-jarigen	295	940	3 665	25 652
Inactief (20-64 jaar)	12 063	34 806	133 294	881 020
<i>Mannen</i>	4 669	13 664	52 489	346 375
<i>Vrouwen</i>	7 394	21 142	80 805	534 645
20-24-jarigen	1 757	4 799	18 705	141 926
25-54-jarigen	5 477	14 626	51 181	313 899
55-64-jarigen	4 829	15 381	63 408	425 195
Activiteitsgraad (%)	69,0	71,9	74,4	76,5
<i>Mannen</i>	76,2	78,2	80,1	81,7
<i>Vrouwen</i>	61,8	65,5	68,5	71,2
20-24-jarigen	59,5	62,9	62,9	61,5
25-54-jarigen	79,7	83,0	85,8	87,9
55-64-jarigen	36,9	38,2	42,0	45,8
Werkzaamheidsgraad (%)	60,8	65,0	68,9	71,3
<i>Mannen</i>	67,9	71,5	74,8	76,5
<i>Vrouwen</i>	53,6	58,3	62,8	66,1
20-24-jarigen	45,9	50,6	52,7	52,8
25-54-jarigen	71,0	75,9	80,3	82,7
55-64-jarigen	33,0	34,5	38,6	42,5
Werkloosheidsgraad (%)	12,0	9,7	7,4	6,8
<i>Mannen</i>	10,9	8,6	6,6	6,4
<i>Vrouwen</i>	13,3	11,0	8,4	7,2
20-24-jarigen	22,9	19,6	16,1	14,1
25-54-jarigen	10,9	8,5	6,4	6,0
55-64-jarigen	10,5	9,9	8,0	7,1

Bron: Vlaamse Arbeidsrekening – Steunpunt WSE / Departement WSE (bewerking Steunpunt WSE)

Activiteitsgraad 2003-2010

Tabel b. Evolutie van de activiteitsgraad (%) (2003-2010)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Stad Genk	65,3	64,9	64,5	63,8	63,3	63,5	63,6	63,9
Mannen	73,7	72,6	72,0	71,1	70,8	70,8	70,5	70,5
Vrouwen	56,8	57,2	56,8	56,4	55,7	56,0	56,6	57,2
15-24-jarigen	51,1	48,5	46,6	42,5	41,0	40,4	39,1	38,4
55-64-jarigen	25,9	26,5	27,6	30,1	31,8	33,4	35,0	36,9
Regio Genk	66,2	66,3	66,3	65,9	65,6	65,9	66,3	66,8
Mannen	74,3	73,5	73,4	72,7	72,4	72,5	72,5	72,6
Vrouwen	57,9	58,9	59,1	59,0	58,6	59,2	60,0	60,7
15-24-jarigen	48,7	48,0	46,9	43,6	41,5	40,8	40,4	39,9
55-64-jarigen	27,3	28,2	29,7	31,5	33,3	34,7	36,4	38,2
Provincie Limburg	67,9	68,2	68,7	68,2	67,8	68,3	68,7	69,2
Mannen	75,5	75,3	75,3	74,5	74,3	74,4	74,4	74,5
Vrouwen	60,0	61,0	61,8	61,7	61,1	62,1	62,9	63,7
15-24-jarigen	47,5	47,2	46,4	43,4	40,8	40,3	39,5	39,0
55-64-jarigen	30,4	31,6	33,1	34,9	36,7	38,2	40,1	42,0
Vlaams Gewest	69,6	70,4	70,9	70,5	70,2	70,6	70,9	71,1
Mannen	76,7	77,0	77,2	76,3	76,0	76,0	76,0	75,8
Vrouwen	62,2	63,5	64,4	64,5	64,3	65,0	65,7	66,2
15-24-jarigen	44,8	45,0	44,8	41,9	40,1	39,8	39,0	38,3
55-64-jarigen	34,9	36,3	37,7	39,3	40,6	42,1	43,9	45,8

Bron: Vlaamse Arbeidsrekening – Steunpunt WSE / Departement WSE (bewerking Steunpunt WSE)

Werkzaamheidsgraad 2003-2010

Tabel c. Evolutie van de werkzaamheidsgraad (%) (2003-2010)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Stad Genk	55,0	53,5	53,6	54,7	56,3	57,1	55,1	55,8
Mannen	64,3	61,5	61,6	63,0	64,6	65,0	61,6	62,3
Vrouwen	45,5	45,4	45,5	46,3	47,8	49,1	48,6	49,3
15-24-jarigen	36,7	34,1	33,1	32,5	33,5	33,0	28,2	28,3
55-64-jarigen	25,2	25,5	26,2	28,1	29,4	30,5	31,7	33,0
Regio Genk	58,3	57,4	57,6	58,4	59,7	60,6	59,4	60,0
Mannen	67,5	65,5	65,6	66,3	67,4	67,9	65,4	65,9
Vrouwen	48,9	49,2	49,4	50,4	51,8	53,3	53,2	53,8
15-24-jarigen	37,2	36,3	35,7	35,0	35,2	34,6	31,0	31,0
55-64-jarigen	26,6	27,2	28,4	29,6	30,9	31,9	33,1	34,5
Provincie Limburg	61,8	61,5	61,7	62,1	63,0	64,0	63,4	63,8
Mannen	70,4	69,5	69,4	69,5	70,3	70,7	69,1	69,2
Vrouwen	53,0	53,2	53,6	54,4	55,4	57,1	57,5	58,2
15-24-jarigen	37,9	37,5	37,0	35,8	35,2	35,1	32,2	31,9
55-64-jarigen	29,8	30,6	31,7	32,9	34,6	35,8	37,2	38,6
Vlaams Gewest	64,3	64,7	65,0	65,1	65,8	66,5	65,9	66,0
Mannen	71,9	71,8	71,8	71,4	71,9	72,1	70,9	70,7
Vrouwen	56,6	57,4	58,0	58,7	59,5	60,7	60,9	61,3
15-24-jarigen	36,9	36,9	36,8	35,3	35,0	35,0	32,8	32,2
55-64-jarigen	34,1	35,1	36,0	37,2	38,4	39,6	41,0	42,5

Bron: Vlaamse Arbeidsrekening – Steunpunt WSE / Departement WSE (bewerking Steunpunt WSE)

Werkloosheidsgraad 2003-2010

Tabel d. Evolutie van de werkloosheidsgraad (%) (2003-2010)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Stad Genk	15,8	17,6	16,8	14,3	11,1	10,0	13,3	12,6
Mannen	12,7	15,2	14,5	11,4	8,8	8,1	12,6	11,8
Vrouwen	19,9	20,7	19,8	17,9	14,1	12,4	14,2	13,7
15-24-jarigen	28,2	29,7	29,1	23,6	18,1	18,1	27,9	26,1
55-64-jarigen	2,6	3,8	5,0	6,4	7,4	8,6	9,5	10,5
Regio Genk	11,9	13,4	13,1	11,3	8,9	8,0	10,5	10,2
Mannen	9,2	10,9	10,5	8,8	6,9	6,4	9,8	9,2
Vrouwen	15,5	16,5	16,4	14,6	11,6	10,0	11,4	11,3
15-24-jarigen	23,6	24,4	23,9	19,5	15,3	15,3	23,3	22,1
55-64-jarigen	2,3	3,3	4,5	6,0	7,0	7,9	9,1	9,9
Provincie Limburg	8,9	9,9	10,2	9,0	7,2	6,3	7,8	7,8
Mannen	6,8	7,7	7,8	6,8	5,4	5,0	7,1	7,0
Vrouwen	11,7	12,8	13,2	11,8	9,4	8,0	8,6	8,7
15-24-jarigen	20,1	20,6	20,3	17,3	13,7	12,8	18,6	18,2
55-64-jarigen	2,1	3,0	4,4	5,6	5,8	6,3	7,3	8,0
Vlaams Gewest	7,6	8,1	8,3	7,7	6,3	5,9	7,0	7,1
Mannen	6,4	6,8	7,0	6,5	5,4	5,1	6,7	6,8
Vrouwen	9,1	9,7	10,0	9,1	7,5	6,7	7,3	7,4
15-24-jarigen	17,6	18,1	17,7	15,7	12,7	12,1	15,9	16,1
55-64-jarigen	2,5	3,3	4,5	5,4	5,4	5,8	6,6	7,1

Bron: Vlaamse Arbeidsrekening – Steunpunt WSE / Departement WSE (bewerking Steunpunt WSE)

Aandeel zelfstandigen 2006-2010

Tabel e. Evolutie van het aandeel zelfstandigen/helpers in de bevolking op arbeidsleeftijd (%) (2006-2010)

Aandeel zelfst/helpers	2006	2007	2008	2009	2010
Stad Genk	6,5	6,6	6,8	6,8	7,0
Regio Genk	7,6	7,7	7,9	8,0	8,1
Provincie Limburg	9,0	9,1	9,2	9,3	9,3
Vlaams Gewest	10,2	10,2	10,3	10,4	10,3

Bron: Vlaamse Arbeidsrekening – Steunpunt WSE / Departement WSE (bewerking Steunpunt WSE)

Bibliografie

Vanderbiesen, 2010. *De Vlaamse centrumsteden in kaart gezet. Lokale arbeidsmarktindicatoren en pendel als graadmeter van de lokale arbeidsmarktdynamiek*. WSE Report 2010. Leuven: Steunpunt Werk en Sociale Economie

Vanderbiesen, W., Herremans, W. & Sels, L. 2012. Gemeentelijke pendel en lokale arbeidsmarktgebieden in Vlaanderen. *Over.Werk. Tijdschrift van het Steunpunt WSE*, 22(4). Leuven: Steunpunt Werk en Sociale Economie

Vanderbiesen, W. & Jacobs, M. 2012. *Interregionale en grensoverschrijdende mobiliteit in België. Een analyse op basis van de Vlaamse Arbeidsrekening*. WSE Report 2012. Leuven: Steunpunt Werk en Sociale Economie

Fiche 2. Loontrekkende beroepsbevolking

Inleiding

In deze fiche bekijken we de loontrekkende beroepsbevolking bij RSZ. Bij de loontrekkende beroepsbevolking worden de werknemers op basis van hun woonplaats regionaal verdeeld. Voor de provincie Limburg gaat het hier met andere woorden over werknemers die in de provincie Limburg wonen (ongeacht hun werkplaats). De analyses bevatten enkel de loontrekkenden die gekend zijn bij RSZ, de zelfstandigen en de werknemers bij RSZPPO (de plaatselijke en provinciale overheden) zijn dus niet inbegrepen.

Criteria voor het afbakenen van de tewerkstellingscijfers in de fiche

- Component: loontrekkende beroepsbevolking
- Bron: RSZ Gecentraliseerd – RSZ snelle ramingen
- Populatie: loontrekkenden bij RSZ
- Regionale verdeling: volgens woonplaats
- Sectorale verdeling: volgens hoofdactiviteit van de onderneming
- Meeteenheid: werknemers (personen) & voltijds equivalenten
- Referentieperiode: kwartalen
- Harmonisering tijdreeks: ja^{1,2} en neen³

Overzicht van alle cijferreeksen in de fiche

- Werknemers en arbeidsvolume, kwartaalreeks en trendniveau 2003/4 – 2012/2¹
- Werknemers naar WSE-sector 2011
- Werknemers naar hoofdsector 2006-2011^{2,3}
- Werknemers in de secundaire sector en subsectoren 2006-2011^{2,3}

¹ Als gevolg van een wijziging in de aangifteprocedure voor de overheidssector (Capelo-hervorming) werd deze tijdreeks vanaf 2011/3 herhaald naar de situatie van voor de hervorming, zodat de reeks coherent blijft

² Deze tijdreeksen werden retrospectief gereviseerd voor de herziening van de nomenclatuur in 2008 (nace rev.2)

³ De tijdreeksbreuk in 2010 bij de dienstenchequesectoren (zie verder) werd voor deze reeksen niet gecorrigeerd, maar heeft hier nauwelijks een impact omdat we enkel de hoofdsectoren enerzijds en de secundaire subsectoren anderzijds bekijken (waar weinig tot geen verschuivingen plaatsvonden)

Evolutie werknemers en arbeidsvolume

In deze paragraaf bekijken we de evolutie van de globale loontrekkende beroepsbevolking bij RSZ, uitgedrukt in werknemers en in voltijdse equivalenten (VTE). Op basis van de woonplaats van de werknemers vergelijken we de provincie Limburg met de andere provincies en met het gemiddelde voor het Vlaams Gewest.

In figuur 1 geven we een tijdreeks 2003-2012 van het trendniveau⁷ van het aantal werknemers en het arbeidsvolume in de provincie Limburg. De exacte cijfers worden ook weergegeven in tabel 1. We zien dat het aantal RSZ-werknemers met woonplaats in Limburg van 2004 tot 2008 een ononderbroken groeiende. Tijdens de economische crisis van 2009 gingen vervolgens heel wat jobs verloren. In een tijdspanne van ongeveer een jaar daalde het aantal werknemers met bijna 3 500 (-1,3%). Uitgedrukt in vol-

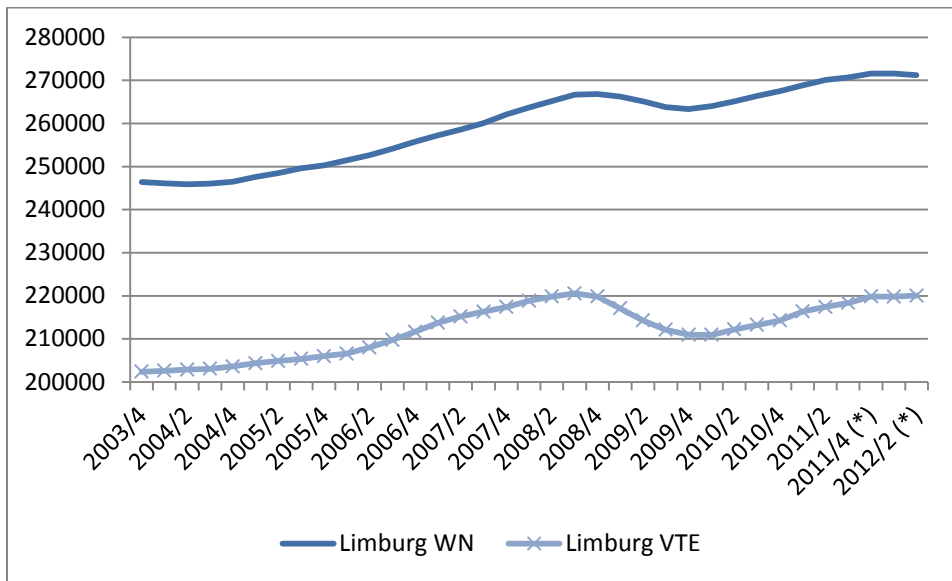
⁷ Voortschrijdend gemiddelde van de voorbije vier kwartalen

tijds equivalenten was de daling nog veel scherper, -9 600 VTE of -4,4%. Vanaf 2010 ging het opnieuw in stijgende lijn gedurende twee jaar.

In 2012 dient een nieuw keerpunt zich aan. De groei van de tewerkstelling stagneert opnieuw. We eindigen de reeks in het tweede kwartaal 2012 met een trendniveau van 271 200 werknemers in Limburg, 4 400 meer dan het precrisisniveau in 2008 (+1,6%). Hiermee werd het verlies van de economische crisis ruimschoots goedge maakt. Ten aanzien van het dieptepunt in het vierde kwartaal 2009 groeide het aantal werknemers met 7 900 (+3%).

Omgerekend naar een arbeidsvolume telde Limburg 220 000 voltijds equivalente werknemers in het tweede kwartaal 2012. Dit waren er 500 minder dan het precrisisniveau in 2008 (-0,2%). Wat betreft het arbeidsvolume werd de kloof na vier jaar nog net niet gedicht. Gezien de economische terugval in 2012 en de aangekondigde sluiting van Ford Genk is het weinig waarschijnlijk dat Limburg er op korte termijn in zal slagen om het arbeidsvolume structureel naar een hoger niveau te tillen.

Figuur 1. Trendevolutie van het aantal werknemers (WN) en van het arbeidsvolume (in voltijds equivalenten - VTE) (provincie Limburg volgens woonplaats, 2003/4 – 2012/2)

Noten: - Zonder RSZPPO

- Trendniveau: voortschrijdend gemiddelde van de voorbije vier kwartalen

- (*) Deze kwartalen werden herhaamd naar de situatie van voor de Capelo-hervorming

Bron: RSZ (Bewerking Steunpunt WSE)

Tabel 1. Evolutie en trendniveau van het aantal werknemers en van het arbeidsvolume (in voltijds equivalenten - VTE) (provincie Limburg volgens woonplaats, 2003/4 – 2012/2)

	Werknemers		Trendniveau	
	Werknemers	VTE	Werknemers	VTE
2003/4	244305	204602	246384	202395
2004/1	244267	200829	246122	202621
2004/2	247287	205351	245871	202862
2004/3	248357	201420	246054	203051
2004/4	246004	206817	246479	203605
2005/1	248630	203751	247570	204335
2005/2	250907	207566	248475	204889
2005/3	252961	203329	249626	205366
2005/4	248685	209290	250296	205984
2006/1	253217	206142	251443	206582
2006/2	255748	213238	252653	208000
2006/3	258693	210211	254086	209720
2006/4	255494	216860	255788	211613
2007/1	259020	214619	257239	213732
2007/2	261027	219073	258559	215191
2007/3	264713	214650	260064	216300
2007/4	263493	221187	262063	217382
2008/1	265581	220354	263704	218816
2008/2	267099	223157	265222	219837
2008/3	270488	217391	266665	220522
2008/4	264107	218375	266819	219819
2009/1	263164	209417	266215	217085
2009/2	262731	211836	265123	214255
2009/3	265123	208810	263781	212110
2009/4	262334	213719	263338	210945
2010/1	265709	209342	263974	210927
2010/2	267193	216909	265090	212195
2010/3	270269	212891	266376	213215
2010/4	266918	217853	267522	214249
2011/1	270890	217666	268818	216330
2011/2	272305	221212	270096	217405
2011/3 (*)	272500	216700	270653	218358
2011/4 (*)	270460	223830	271539	219852
2012/1 (*)	270920	217490	271546	219808
2012/2 (*)	270900	222100	271195	220030

Noten: - Zonder RSZPPO

- Trendniveau: voortschrijdend gemiddelde van de voorbije vier kwartalen

- (*) Deze kwartalen werden herhaald naar de situatie van voor de Capelo-hervorming

Bron: RSZ (Bewerking Steunpunt WSE)

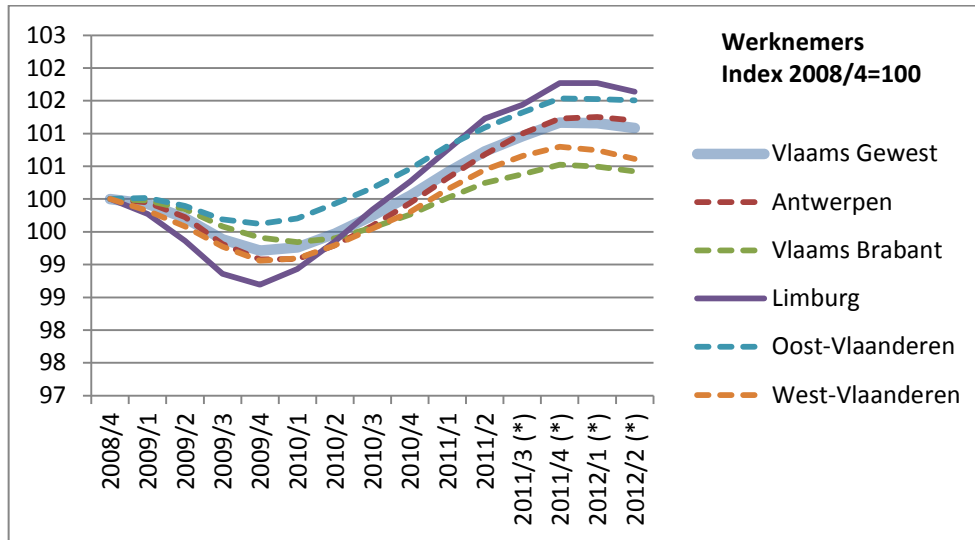
Hieronder zoomen we in op de groei doorheen de crisis en vergelijken we Limburg met de andere provincies en met het Vlaams Gewest. De index in de figuren 2 en 3 geeft de tewerkstellingsgroei (als trendniveau) weer ten aanzien van het precrisisniveau in 2008.

Voor de werknemers-index in figuur 2 valt het op dat Limburg dieper gezakt is tijdens de crisis (tot index 98,7) dan de andere provincies, maar nadien ook sterker weer opveerde. Met een index van 101,6 in het tweede kwartaal 2012 tekende Limburg de sterkste vooruitgang op ten aanzien van 2008. Begin 2012 stakte de groei in elke provincie.

De forse herleving in Limburg na de crisis wordt echter genuanceerd in figuur 3. De index van het arbeidsvolume (uitgedrukt in voltijds equivalenten) toont dat de sterke relance van het aantal werknemers in Limburg niet weerspiegeld wordt in de groei van het arbeidsvolume. Niet alleen kende Limburg

veruit de sterkste inkringing van het arbeidsvolume tijdens de crisis (tot index 95,6 in het eerste kwartaal 2010). Ook het herstel na de crisis bleef in Limburg ondermaats ten opzichte van de andere provincies. Het precisisniveau werd er net niet opnieuw bereikt.

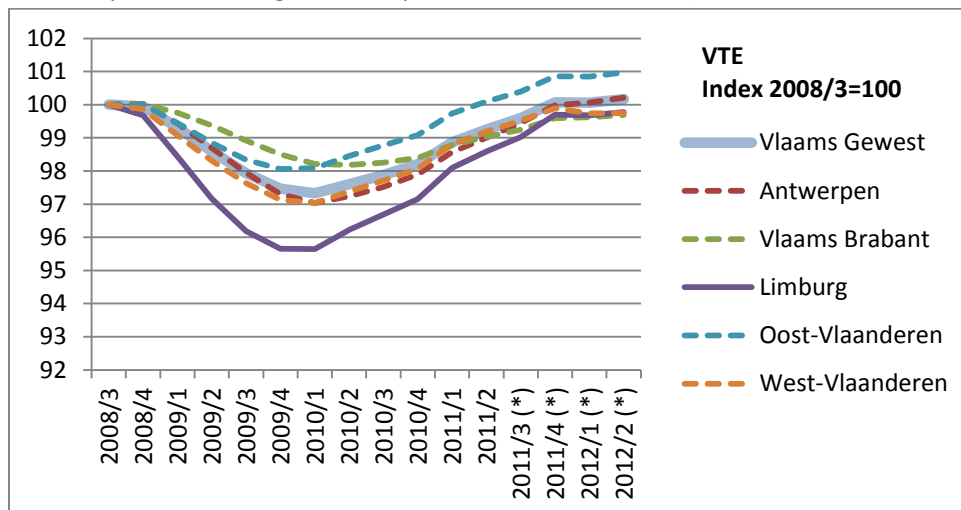
Figuur 2. Trendevolutie van het aantal werknemers met index 2008/4 = 100 (Vlaams Gewest en provincies volgens woonplaats, 2008/4 – 2012/2)

Noten: - Zonder RSZPPO
 - Trendniveau: voortschrijdend gemiddelde van de voorbije vier kwartalen
 - (*) Deze kwartalen werden herraamd naar de situatie van voor de Capelo-hervorming

Bron: RSZ (Bewerking Steunpunt WSE)

Figuur 3. Trendevolutie van het aantal voltijds equivalenten (VTE) met index 2008/3 = 100 (Vlaams Gewest en provincies volgens woonplaats, 2008/3 – 2012/2)

Noten: - Zonder RSZPPO
 - Trendniveau: voortschrijdend gemiddelde van de voorbije vier kwartalen
 - (*) Deze kwartalen werden herraamd naar de situatie van voor de Capelo-hervorming

Bron: RSZ (Bewerking Steunpunt WSE)

Loontrekkende beroepsbevolking naar sector

In deze paragraaf bekijken we de sectorale verdeling van de loontrekkende beroepsbevolking uit Genk en Limburg. Naar geografische afbakening geven we telkens vier cijfers: dit voor de stad Genk, het arbeidsmarktgebied Genk, de provincie Limburg en het Vlaams Gewest. Het gaat hierbij telkens over de woonplaats van de werknemers.

De afbakening van het arbeidsmarktgebied of de regio Genk is gebaseerd op de clustering van gemeenten die zich op basis van de uitgaande pendelstromen van hun loontrekkende bevolking in sterke mate concentreren op de stad Genk. Voor de regio Genk gaat het over volgende gemeenten: As, Genk, Opglabbeek, Zutendaal, Houthalen-Helchteren, Meeuwen-Gruitrode, Bilzen en Maasmechelen (voor meer info zie Vanderbiesen, Herremans, & Sels, 2012).

In tabel 1 splitsen we de loontrekkende RSZ-tewerkstelling op naar WSE-sector.⁸ Hieruit blijkt de sterke industriële oriëntatie van de werknemers met woonplaats in de provincie Limburg: in het tweede kwartaal van 2011 – het meest recente beschikbare cijfer op dit detailniveau – was 27,6% van de loontrekkende Limburgers actief in de secundaire sector (industrie en bouw). In Vlaanderen was dit beduidend minder (23,3%). Het tewerkstellingsaandeel van werknemers in de industrie is in de regio en de stad Genk bovendien hoger dan in de provincie: 30,6% van de loontrekkenden uit de regio Genk zijn in de secundaire sector tewerkgesteld, en 28,6% van de loontrekkenden uit de stad Genk.

Het belang van de secundaire sector voor werknemers uit Limburg en – vooral – Genk is vooral te wijten aan het hogere tewerkstellingsaandeel in twee sectoren: de *vervaardiging van metaalproducten* (s8) en de *vervaardiging van transportmiddelen* (s11). Beide sectoren zijn telkens goed voor 3,7% van de Limburgse tewerkstelling. Gemiddeld in Vlaanderen is dit 1,7% à 1,8%. Voor de werknemers uit het Genkse is het belang van deze twee sectoren nog sterker. 4,5% van de werknemers uit regio Genk en 4,3% uit de stad Genk werken in de metaalsector. Het aandeel werknemers in de automobielsector loopt nog verder op, tot 5,4% voor de regio Genk en 6,7% voor de stad Genk.

Het zijn bijgevolg hoofdzakelijk de metaalsector en de automobielsector die bepalend zijn voor de bovengemiddelde industriële tewerkstelling van werknemers uit Limburg en Genk. Het tewerkstellingsaandeel in de overige sectoren uit de secundaire hoofdsector is tamelijk vergelijkbaar met het Vlaamse profiel. Enkel de *bouwsector* (s16) springt er nog een beetje tussenuit met een aandeel van 7,4% in de Limburgse tewerkstelling ten opzichte van 6,3% in Vlaanderen.

⁸ Voor mee info over de WSE-sectorclassificatie, zie www.steunpuntwse.be (publicaties, methodologische rapporten, classificaties)

Tabel 1. Verdeling van het aantal werknemers bij RSZ naar WSE-sector en woonplaats (2de kwartaal 2011)

		Stad Genk (n)	Regio Genk (n)	Limburg (n)	Vlaams Gewest (n)	Stad Genk (%)	Regio Genk (%)	Limburg (%)	Vlaams Gewest (%)
Primaire sector (totaal)		123	513	2.458	11.820	0,7	0,8	0,9	0,6
s1	Verv. dranken, voeding en tabak	325	1.640	7.088	60.646	1,7	2,6	2,6	2,9
s2	Textiel en kleding	156	391	1.227	20.649	0,8	0,6	0,5	1,0
s3	Grafische nijverheid	153	639	2.158	19.087	0,8	1,0	0,8	0,9
s4	Chemische industrie	147	582	3.709	45.804	0,8	0,9	1,4	2,2
s5	Rubber- en kunststofnijverheid	226	843	4.103	18.168	1,2	1,3	1,5	0,9
s6	Verv. van bouwmaterialen	186	902	4.005	16.081	1,0	1,4	1,5	0,8
s7	Metallurgie	256	697	2.274	17.937	1,4	1,1	0,8	0,8
s8	Verv. metaalproducten	804	2.789	9.972	37.653	4,3	4,5	3,7	1,8
s9	Verv. informatica en elektr. prod.	55	256	1.156	9.516	0,3	0,4	0,4	0,5
s10	Verv. (elektr.) apparaten	132	575	3.152	34.513	0,7	0,9	1,2	1,6
s11	Verv. transportmiddelen	1.273	3.385	10.115	35.007	6,7	5,4	3,7	1,7
s12	Houtindustrie en verv. meubels	268	877	3.212	17.192	1,4	1,4	1,2	0,8
s13	Overige industrie	49	173	707	5.150	0,3	0,3	0,3	0,2
s14	Energie en water	76	252	1.016	12.322	0,4	0,4	0,4	0,6
s15	Afval en recyclage	86	331	1.228	8.482	0,5	0,5	0,5	0,4
s16	Bouw	1.212	4.810	20.094	133.142	6,4	7,7	7,4	6,3
Secundaire sector (totaal)		5.404	19.142	75.216	491.349	28,6	30,6	27,6	23,3
t1	Reparatie en installatie	85	241	763	9.621	0,5	0,4	0,3	0,5
t2	Garagewezen	443	1.391	5.181	34.459	2,3	2,2	1,9	1,6
t3	Groothandel / handelsbemiddeling	884	2.929	13.816	133.098	4,7	4,7	5,1	6,3
t4	Kleinhandel	1.354	4.264	17.439	137.478	7,2	6,8	6,4	6,5
t5	Transport	699	2.172	10.113	79.857	3,7	3,5	3,7	3,8
t6	Logistiek	462	1.068	4.005	37.248	2,4	1,7	1,5	1,8
t7	Post	146	478	2.384	21.639	0,8	0,8	0,9	1,0
t8	Horeca en toerisme	740	2.064	8.347	66.788	3,9	3,3	3,1	3,2
t9	Informatie en media	90	231	1.115	16.901	0,5	0,4	0,4	0,8
t10	Telecommunicatie	69	182	1.212	15.159	0,4	0,3	0,4	0,7
t11	Informaticatechnologie	129	489	2.564	26.818	0,7	0,8	0,9	1,3
t12	Financiële diensten	344	1.198	6.571	80.423	1,8	1,9	2,4	3,8
t13	Consultancy / wetensch. activiteiten	482	1.575	8.159	87.144	2,6	2,5	3,0	4,1
t14	Uitzendbureaus / arb.bemiddeling	1.523	4.570	16.211	106.316	8,1	7,3	6,0	5,0
t15	Onderhoud gebouwen, tuinen, ...	925	2.315	8.597	56.926	4,9	3,7	3,2	2,7
t16	Overige zakelijke dienstverlening	303	949	4.076	37.114	1,6	1,5	1,5	1,8
t17	Overige diensten aan personen	174	598	2.500	18.951	0,9	1,0	0,9	0,9
Tertiaire sector (totaal)		8.852	26.714	113.053	965.940	46,9	42,7	41,5	45,8
q1	Recreatie, cultuur en sport	139	389	1.564	14.892	0,7	0,6	0,6	0,7
q2	Openbaar bestuur	172	654	4.497	50.819	0,9	1,0	1,7	2,4
q3	Algemene overheidsdiensten	338	1.336	9.203	46.302	1,8	2,1	3,4	2,2
q4	Verplichte sociale verzekering	92	314	1.835	18.339	0,5	0,5	0,7	0,9
q5	Onderwijs	1.779	6.313	29.123	220.902	9,4	10,1	10,7	10,5
q6	Gezondheidszorg	505	2.172	11.714	114.158	2,7	3,5	4,3	5,4
q7	Maatschappelijke dienstverlening	1.298	4.525	21.472	155.397	6,9	7,2	7,9	7,4
q8	Belangenvertegenwoordiging	174	529	2.170	20.455	0,9	0,8	0,8	1,0
Quartaire sector (totaal)		4.497	16.232	81.578	641.264	23,8	25,9	30,0	30,4
Algemeen totaal		18.876	62.601	272.305	2.110.373	100,0	100,0	100,0	100,0

Noten: zonder RSZPPO

Bron: RSZ (bewerking Steunpunt WSE)

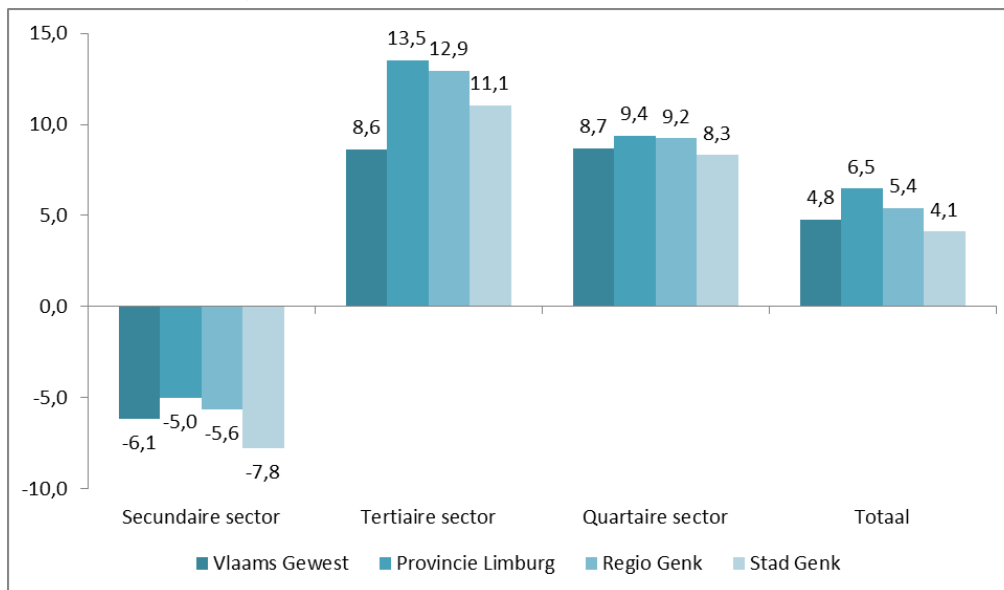
De sterkere concentratie van Limburgse werknemers in de industrie, wordt gecompenseerd door een beperkter belang in de commerciële diensten. Waar gemiddeld 45,8% van de loontrekkende Vlamingen

in de tertiaire sector actief is, is dit voor Limburgse werknemers 41,5%. Vooral in de *groothandel* (t3), de *financiële sector* (t12) en de *consultancy* (t13) zijn werknemers uit Limburg minder aan de slag dan gemiddeld in Vlaanderen. Dat het aandeel tertiaire tewerkstelling in de stad Genk (46,9%) wel op een vergelijkbaar of zelfs hoger niveau ligt dan in Vlaanderen heeft uiteraard te maken met het stedelijke, commerciële knooppuntkarakter.

Het tewerkstellingsaandeel van de quataire sector (publieke diensten) is voor Limburgse werknemers vergelijkbaar met het Vlaams gemiddelde (respectievelijk 30,0% en 30,4%). Wel is de quataire tewerkstelling van beperkter belang voor werknemers uit de stad en regio Genk (respectievelijk 23,8% en 25,9%), vooral omwille van de lagere tewerkstellingsaandelen in de *gezondheidszorg* (q6) en de *openbare besturen* (q2).

In figuur 4 kijken we naar de evolutie van de RSZ-tewerkstelling naar hoofsector tussen 2006 en 2011. Op alle geografische niveaus ging de secundaire sector in die periode van vijf jaar (fors) achteruit, maar in de stad Genk meer dan elders. Op Vlaams niveau kromp de secundaire tewerkstelling met -6,1% (-32 150 loontrekkenden). De tewerkstellingskrimp van loontrekkenden uit Limburg en de regio Genk bleef beperkter, met respectievelijk -5% en -5,6% (-3 950 en -1 150 loontrekkenden). De tewerkstelling van loontrekkenden uit de stad Genk actief in de secundaire sector ging er wel sterker op achteruit, met -7,8% (-450 loontrekkenden). Deze terugval werd ingezet vanaf eind 2008, begin 2009, als gevolg van de crisis.

Figuur 4. Procentuele evolutie van het aantal werknemers bij RSZ naar hoofdsector en woonplaats (2^e kwartaal 2006-2011)

Noten: zonder RSZPPO

Bron: RSZ (bewerking Steunpunt WSE)

Verder noteren we een inhaalbeweging van de tewerkstelling in de tertiaire sector onder Limburgse en Genkse loontrekkenden. Hoewel de commerciële dienstensector anno 2011 in Limburg ondervertegen-

woordigd was ten opzichte van Vlaanderen (zie supra), boekte deze tussen 2006 en 2011 wel een sterkere opgang: +13,5% onder Limburgse werknemers ten opzichte van +8,6% gemiddeld in Vlaanderen. Ook bij de werknemers uit de regio Genk en de stad Limburg zien we een gelijkaardige tendens. In de publieke sector liggen de groeicijfers dicht bij elkaar, maar ook hier ging de tewerkstelling voor Limburgers (+9,4%) verhoudingsgewijs iets sterker vooruit dan gemiddeld in Vlaanderen (+8,7%).

Indien we de tewerkstellingskrimp in de secundaire sector verder analyseren naar subsector, zijn – in absolute aantallen – vooral de *metaalsector* (s8) en de *automobielsector* (s11) verantwoordelijk voor de globale terugval (tabel 2). Tussen 2006 en 2011 verloren bijna 1 700 Limburgers die werkzaam waren in de automobielsector hun job, wat neerkwam op een daling van -14,3% op vijf jaar tijd. Gemiddeld in Vlaanderen was de krimp nog sterker (-22,7% of -10 300 loontrekkenden). In de metaalsector ging het om een krimp met 1 250 Limburgse loontrekkenden (-11,2%). Verder werden ook de *vervaardiging van elektrische apparaten* (s10) en de *textielsector* (s2) hard getroffen. De tewerkstelling van Limburgers in de textielsector kreeg procentueel gezien zelfs een krimp van -38,6% te verwerken tussen 2006 en 2011.

Anderzijds moeten we ook opmerken dat niet alle subsectoren te kampen hadden met een tewerkstellingskrimp. Zo groeide het aantal Limburgse werknemers in de *bouwsector* (s16) aan met 1 050 loontrekkenden, wat goed was voor een stijging van +5,5%. De impact van de overige, kleine groeisectoren was echter te klein om te wegen op de globale afslanking van de tewerkstelling in de secundaire sector in Limburg.

Tabel 2. Evolutie van het aantal werknemers bij RSZ in de secundaire sector, naar subsector (provincie Limburg volgens woonplaats; 2006-2011)

	2006-II	2011-II	Evolutie 2006-2011		Vlaanderen
	(n)	(n)	(n)	(%)	(%)
s1 Verv. van dranken, voeding en tabak	6.903	7.088	+185	+2,7	-2,0
s2 Textiel en kleding	1.997	1.227	-770	-38,6	-31,4
s3 Grafische nijverheid	2.574	2.158	-416	-16,2	-14,4
s4 Chemische industrie	4.249	3.709	-540	-12,7	-9,1
s5 Rubber- en kunststofnijverheid	3.901	4.103	+202	+5,2	-3,6
s6 Verv. van bouwmaterialen	4.111	4.005	-106	-2,6	-5,6
s7 Metallurgie	2.461	2.274	-187	-7,6	-11,4
s8 Verv. metaalproducten	11.230	9.972	-1.258	-11,2	-7,4
s9 Verv. informatica en elektr. producten	1.271	1.156	-115	-9,0	-7,7
s10 Verv. (elektr.) apparaten en werktuigen	3.858	3.152	-706	-18,3	-11,6
s11 Verv. transportmiddelen	11.806	10.115	-1.691	-14,3	-22,7
s12 Houtindustrie en verv. meubels	3.174	3.212	+38	+1,2	-10,6
s13 Overige industrie	627	707	+80	+12,8	-11,5
s14 Energie en water	883	1.016	+133	+15,1	+16,3
s15 Afval en recyclage	1.076	1.228	+152	+14,1	+11,7
s16 Bouw	19.044	20.094	+1.050	+5,5	+7,3
Totaal secundaire sector	79.165	75.216	-3.949	-5,0	-6,1

Noten: Zonder RSZPPO

Bron: RSZ (bewerking Steunpunt WSE)

Bibliografie

Vanderbiesen, W., Herremans, W. & Sels, L. 2012. Gemeentelijke pendel en lokale arbeidsmarktgebieden in Vlaanderen. *Over.Werk. Tijdschrift van het Steunpunt WSE*, 22(4). Leuven: Steunpunt Werk en Sociale Economie

Fiche 3. 'Lokale' werkgelegenheid in Limburg

Inleiding

In deze fiche behandelen we de loontrekkende werkgelegenheid binnen de provincie Limburg, waarbij we de werknemers aanschouwen naar werkplaats. Het betreft dus die werknemers die binnen Limburg tewerkgesteld zijn, onafhankelijk van hun woonplaats. De tewerkstelling wordt hierbij uitgedrukt in 'personen'. Dit betekent dat een persoon met twee deeltijdse jobs slechts één keer geteld wordt, in tegenstelling tot de telling van het aantal 'jobs' in fiche 6 en 7. Het gaat hierbij ook enkel om loontrekkenden gekend bij RSZ. Loontrekkenden bij RSZPPO (Rijksdienst voor Sociale Zekerheid van de Provinciale en Plaatselijke Overheidsdiensten) worden in deze niet meegeteld. De aantallen meten we steeds in het tweede kwartaal van het betreffende jaar.

Over de periode 2005-2010 waren er een aantal herzieningen in de sectorindeling bij RSZ. Het gaat om een herziening van de NACE-nomenclatuur (sinds 2008) en een sectorale verschuiving van de dienstentewerkstelling (sinds 2010). Om tot een geharmoniseerde tijdreeks te komen, voerden we de nodige correcties op de brondata door.

Criteria voor het afbakenen van de tewerkstellingscijfers in de fiche

- Component: loontrekkende binnenlandse werkgelegenheid
- Bron: RSZ Gedecentraliseerd – geharmoniseerde reeks Steunpunt WSE
- Populatie: loontrekkenden bij RSZ
- Regionale verdeling: volgens werkplaats
- Sectorale verdeling: volgens activiteit van de vestiging
- Meeteenheid: werknemers (personen)
- Referentieperiode: 2^e kwartaal
- Harmonisering tijdreeks: ja¹

Overzicht van alle cijferreeksen in de fiche

- Werknemers per WSE-sector, 2005-2010¹
- Werknemers per NACE2-sector, 2005-2010¹
- Economische specialisatie, 2005 en 2010¹
- Hoogtechnologische en kennisintensieve sectoren, 2005-2010¹

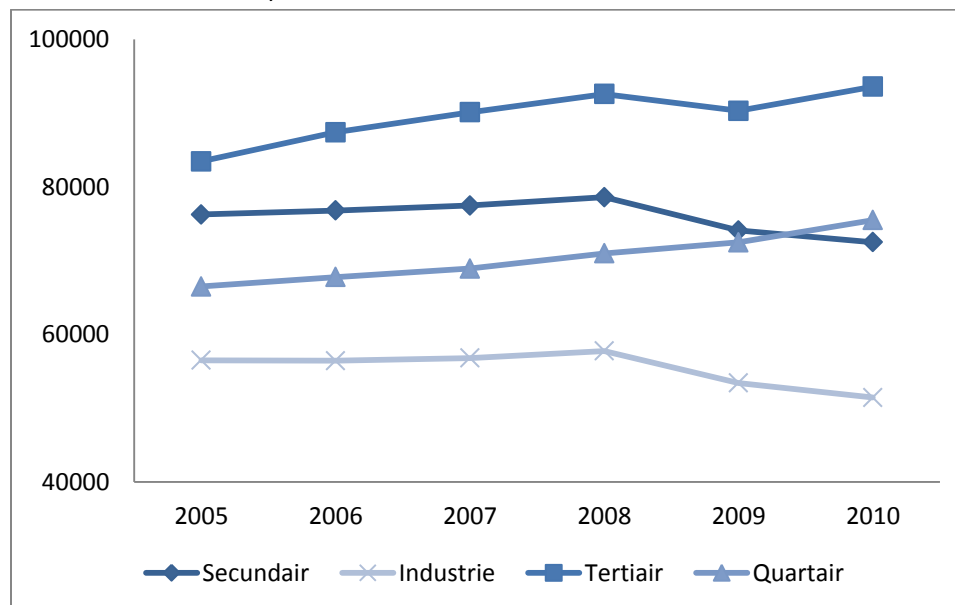
¹ Deze tijdreeksen werden retrospectief gereviseerd voor de herziening van de nacenomenclatuur in 2008 (nace rev.2) en voor de verschuiving van de dienstentewerkstelling in 2010, zodat de tijdreeksen coherent blijven

Evolutie sectoren

In figuur 1 geven we de evolutie van de werkgelegenheid in de provincie Limburg weer, uitgesplitst naar de hoofdsectoren. We zien dat de quartaire sector (publieke diensten) tussen 2005 en 2010 gestaag groeide en dat er in deze hoofdsector vooralsnog geen enkel crisiseffect merkbaar was. Zo'n effect zien we wel bij de secundaire en tertiaire sector. In de tertiaire sector (private diensten) werd de stijgende trend in 2009 tijdelijk onderbroken, maar in 2010 werd er al weer aangeknoopt met de precrisisgroei. In de secundaire sector (vooral industrie en bouw) zagen we voor de crisis een relatieve stagnering van de werkgelegenheid. Bij aanvang van de crisis in 2009 was er een duidelijke daling van de tewerkstelling, die zich bovendien doorzette in 2010. Binnen de secundaire sector moeten we evenwel een onderscheid maken tussen de industrie en de bouw. De daling van de werkgelegenheid is volledig bij de industriële sectoren te situeren (de onderste lijn in figuur 1), daar waar de bouw de crisis relatief goed heeft doorstaan.

Dit laatste komt in tabel 1 duidelijker naar voren. Daar aanschouwen we de Limburgse secundaire sector in meer detail door de evolutie van de onderliggende WSE-sectoren bloot te leggen. Vooral in de vervaardiging van transportmiddelen (s11) is veel tewerkstelling verloren gegaan sinds de crisis. Maar ook binnen de textiel- (s2), chemie- (s4) en metaalsector (s8) sneuvelden er veel banen. In totaal daalde de tewerkstelling in de industrie met zo'n 5 000 werknemers tussen 2005 en 2010. In de bouw waren er in 2010 ongeveer 1 000 werknemers meer aan de slag dan in 2005. Voor de evolutie van de overige WSE-sectoren verwijzen we naar de bijlagen. Daar is ook de evolutie op Nace2-sectorniveau te vinden.

Figuur 1. Evolutie van het aantal werknemers met werkplaats in provincie Limburg, naar hoofdsector (2^e kwartaal 2005 – 2010)

Bron: RSZ Gedecentraliseerd (Bewerking Steunpunt WSE)

Noten: - 'Industrie' is een component van de secundaire sector. Het betreft WSE-sectoren s1 tot en met s13 (zie volgende tabel voor de beschrijvingen).

Tabel 1. Aantal werknemers in de secundaire sector met werkplaats in provincie Limburg, naar WSE-sector (2^e kwartaal 2005 – 2010)

		Werknemers in provincie Limburg (werkplaats)					
		2005	2006	2007	2008	2009	2010
s1	Verv. dranken, voeding en tabak	6 419	6 354	6 303	6 306	6 371	6 271
s2	Textiel en kleding	2 107	2 050	2 038	2 007	1 278	1 267
s3	Grafische nijverheid	2 804	2 658	2 435	2 468	2 366	2 335
s4	Chemische industrie	3 886	3 764	3 720	3 882	3 585	3 350
s5	Rubber- en kunststofnijverheid	4 078	4 092	4 119	4 230	4 053	4 121
s6	Verv. van bouwmaterialen	4 373	4 373	4 451	4 549	4 756	4 322
s7	Metallurgie	2 348	2 168	2 342	2 333	1 989	1 959
s8	Verv. metaalproducten	10 906	10 723	10 705	11 304	10 503	10 129
s9	Verv. informatica en elektr. producten	1 086	1 230	1 194	1 186	1 124	1 067
s10	Verv. (elektr.) apparaten en werktuigen	3 138	3 186	3 487	3 584	3 517	3 223
s11	Verv. van transportmiddelen	11 323	11 789	11 919	11 891	9 940	9 479
s12	Houtindustrie en verv. van meubels	3 470	3 483	3 497	3 400	3 309	3 289
s13	Overige industrie	547	540	561	605	609	604
	Totaal industrie	56 486	56 411	56 771	57 745	53 400	51 416
s14	Energie en water	846	820	861	908	948	1 005
s15	Afval en recyclage	978	993	1 054	1 072	1 053	1 086
s16	Bouw	17 918	18 553	18 777	18 860	18 676	18 972
	Totaal secundaire sector	76 228	76 776	77 463	78 585	74 077	72 479

Bron: RSZ Gedecentraliseerd (Bewerking Steunpunt WSE)

Economische specialisatie

De economische specialisatie drukken we uit als de verhouding van de loontrekkende werkgelegenheid in de vijf (in omvang) belangrijkste economische sectoren in een regio ten opzichte van de totale loontrekkende werkgelegenheid in die regio. Voor de afbakening van de sectoren maken we gebruik van de Nace-Bel-nomenclatuur op twee digits (rev.2), zoals weergegeven in tabel 6.

In 2010 was 33,7% van de loontrekkenden met een job in de provincie Limburg actief in de top vijf van meest omvangrijke sectoren. De *onderwijssector* (nace 85) is met een aandeel van 11,2% de grootste sector, gevolgd door de *kleinhandel* (Nace 47; 6,6%) en de *maatschappelijke dienstverlening* (zonder huisvesting; bv. dagcentra, kinderopvang) (Nace 88; 5,9%). Ten opzichte van 2005 is de economische specialisatie, of het globale aandeel werkgelegenheid in de top vijf van sectoren, slechts zeer beperkt gestegen (+0,3 ppt). Wel is de *automobielsector* (Nace 29), die in 2005 nog 4,8% van de loontrekkende werkgelegenheid verschafte, in 2010 uit het lijstje verdwenen en kwam de maatschappelijke dienstverlening in de plaats.

In Vlaanderen lag de economische specialisatie in 2010 iets hoger dan in Limburg (34,2% tegenover 33,7%). In tegenstelling tot Limburg vinden we in de Vlaamse top vijf ook de *groothandel* (Nace 46) en de *gezondheidszorg* (Nace 86) terug.

Tabel 2. Economische specialisatie (top-5 van grootste sectoren in loontrekkende werkgelegenheid) in Limburg en Vlaanderen (2^e kwartaal 2005 en 2010)

	2005			2010		
	Nace-sector	(n)	(%)	Nace-sector	(n)	(%)
Limburg	Totaal (top 5)	76 960	33,4	Totaal (top 5)	82 849	33,7
	85 Onderwijs	26 350	11,4	85 Onderwijs	27 463	11,2
	47 Kleinhandel	15 129	6,6	47 Kleinhandel	16 183	6,6
	84 Openbaar bestuur	12 772	5,5	88 Maatsch. diensten (zonder huisvest.)	14 604	5,9
	78 Ter beschikking stellen personeel	11 608	5,0	78 Ter beschikking stellen personeel	12 781	5,2
	29 Verv./assemblage motorvoertuigen	11 101	4,8	84 Openbaar bestuur	11 818	4,8
	Algemeen totaal	230 298	100,0	Algemeen totaal	245 655	100,0
Vlaanderen	Totaal (top 5)	615 279	33,4	Totaal (top 5)	666 866	34,2
	85 Onderwijs	191 521	10,4	85 Onderwijs	205 777	10,5
	47 Kleinhandel	126 653	6,9	47 Kleinhandel	135 562	6,9
	46 Groothandel	118 238	6,4	46 Groothandel	126 133	6,5
	78 Ter beschikking stellen personeel	91 431	5,0	86 Gezondheidszorg	102 195	5,2
	86 Gezondheidszorg	87 436	4,7	78 Ter beschikking stellen personeel	97 199	5,0
	Algemeen totaal	1 842 164	100,0	Algemeen totaal	1 951 370	100,0

Bron: RSZ Gedecentraliseerd (Bewerking Steunpunt WSE)

Hoogtechnologische en kennisintensieve sectoren

In deze paragraaf berekenen we de tewerkstelling in de medium- en hoogtechnologische industrie (MHT industrie) en kennisintensieve hoogtechnologische diensten (KI HT diensten) in Limburg en Vlaanderen. Voor de afbakening van deze kennissectoren maken we gebruik van de definitie die in het kader van het Pact 2020 naar voor geschoven wordt⁹ en gebaseerd is op de Eurostat-classificatie.¹⁰ De indeling is gebaseerd op de Nace-Bel activiteitenomenclatuur op twee digits (rev.2), zoals weergegeven in tabel 6.

In tabel 3 geven we voor 2010 een overzicht van de tewerkstelling in de hoogtechnologische en kennisintensieve sectoren voor de provincie Limburg en het Vlaams Gewest. De totale tewerkstelling in deze sectoren liep op tot 8,2% in Limburg en 8,7% in het Vlaams Gewest. Het lagere aandeel in Limburg is te situeren bij de 'hoogtechnologische industrie' en de 'kennisintensieve hoogtechnologische diensten'. In Limburg was 0,4% van de tewerkstelling geconcentreerd in de hoogtechnologische industrie en 1,3% in de kennisintensieve hoogtechnologische diensten. Gemiddeld in Vlaanderen ging het om respectievelijk 1,0% en 2,4% van de tewerkstelling. Limburg scoorde daarentegen wel hoger in de 'medium-hoogtechnologische industrie'. Deze was er met 6,5% van de totale Limburgse tewerkstelling sterker vertegenwoordigd dan gemiddeld in Vlaanderen (5,3%). Dit is vooral het gevolg van de omvang van de *auto-industrie* (Nace 29), die in Limburg goed was voor 3,8% van de loontrekkende werkgelegenheid (ten opzichte van 1,7% in Vlaanderen). Voor de andere subsectoren scoorde Limburg telkens lager dan gemiddeld in Vlaanderen. Het comparatief voordeel dat Limburg heeft in de medium-hoogtechnologische industrie wordt met de sluiting van Ford Genk dan ook moeilijk aan te houden.

⁹ In deze fiche maken we gebruik van administratieve gegevens van RSZ, terwijl de monitoring van het Pact 2020 gebaseerd is op de Enquête naar de Arbeidskrachten van FOD Economie.

¹⁰ Zie Studiedienst Vlaamse Regering (2012) en

http://epp.eurostat.ec.europa.eu/statistics_explained/index.php/High-tech_statistics

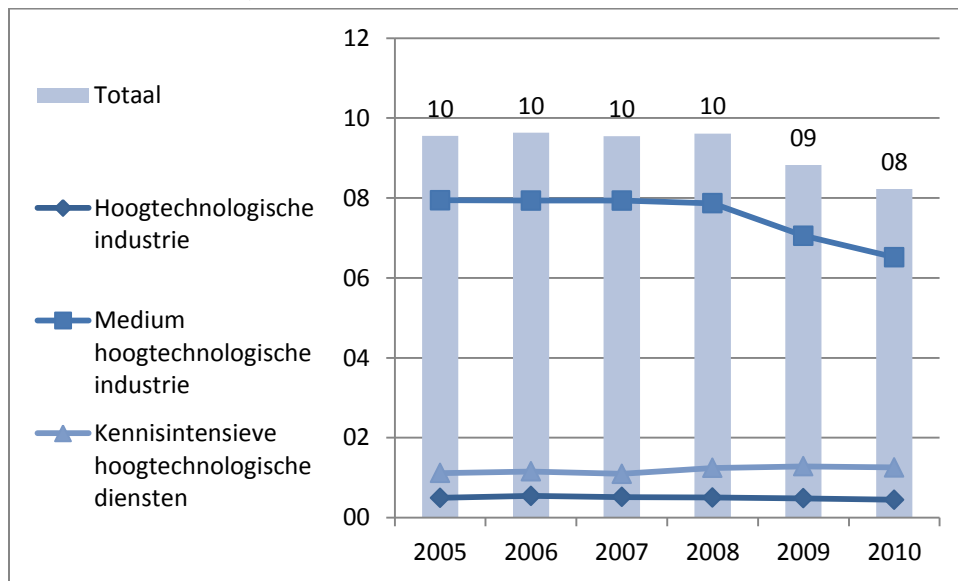
Uit figuur 2 blijkt dat het tewerkstellingsaandeel in de Limburgse kennissectoren tussen 2005 en 2008 stabiel was rond 9,5%. Met de economische crisis kromp dit aandeel tot 8,8% in 2009 en 8,2% in 2010. Deze daling was volledig toe te schrijven aan de medium-hoogtechnologische industrie waar de werkgelegenheid met 3 300 werknemers kromp sinds 2008 (waarvan 2 400 in de auto-assemblage). Het tewerkstellingsaandeel van de medium-hoogtechnologische industrie zakte hierdoor van 7,9% in 2008 naar 6,5% in 2010.

Tabel 3. Aantal/aandeel werknemers in de medium- en hoogtechnologische industrie (MHT industrie) en de kennisintensieve hoogtechnologische diensten (KI HT diensten) in Limburg en het Vlaams Gewest (2^e kwartaal 2010)

		Limburg		Vlaams Gewest	
		(n)	(%)	(n)	(%)
Hoogtechnologische industrie		1 104	0,4	19 211	1,0
21	Verv. van farmaceutische grondstoffen en producten	37	0,0	9 229	0,5
26	Verv. van informaticaproducten en van elektronische en optische producten	1 067	0,4	9 982	0,5
Medium-hoogtechnologische industrie		16 015	6,5	102 493	5,3
20	Verv. van chemische producten	3 313	1,3	32 522	1,7
27	Verv. van elektrische apparatuur	886	0,4	10 190	0,5
28	Verv. van machines, apparaten en werktuigen...	2 337	1,0	23 968	1,2
29	Verv. en assemblage van motorvoertuigen, aanhangwagens en opleggers	9 317	3,8	33 532	1,7
30	Verv. van andere transportmiddelen	162	0,1	2 281	0,1
Kennisintensieve hoogtechnologische diensten		3 087	1,3	47 169	2,4
59	Productie films, video- en televisie, geluidsopnamen en muziekuitgeverijen	157	0,1	2 392	0,1
60	Programmeren en uitzenden van radio- en televisieprogramma's	73	0,0	1 231	0,1
61	Telecommunicatie	811	0,3	9 480	0,5
62	Ontwerpen en programmeren computerprogramma's, computerconsultancy	1 696	0,7	24 948	1,3
63	Dienstverlenende activiteiten op het gebied van informatie	169	0,1	2 558	0,1
72	Speur- en ontwikkelingswerk op wetenschappelijk gebied	181	0,1	6 560	0,3
Totaal MHT industrie + KI HT diensten		20 206	8,2	168 873	8,7
Algemeen totaal		245 655	100,0	1 951 370	100,0

Bron: RSZ Gedecentraliseerd (Bewerking Steunpunt WSE)

Figuur 2. Evolutie van het aandeel werknemers (%) in de medium- en hoogtechnologische industrie (MHT industrie) en de kennisintensieve hoogtechnologische diensten (KI HT diensten) in Limburg (2^e kwartaal 2005-2010)

Bron: RSZ Gedecentraliseerd (Bewerking Steunpunt WSE)

Bijlagentabellen

Evolutie tewerkstelling in de WSE-sectoren

Tabel 4. Evolutie van het aantal werknemers met werkplaats in provincie Limburg en Vlaams Gewest, naar WSE-sector (2^e kwartaal 2005 – 2010)

		Werknemers		Groei (n)		Groei (%)			
		Limburg	Limburg	Limburg	Limburg	Limburg	Vlaams Gewest	Limburg	Vlaams Gewest
		2005	2010	05-10	08-10	05-10	08-10	05-10	08-10
p1	Primaire sector	4 130	4 111	-19	783	-0,5	23,5	8,0	12,5
	Totaal primaire sector	4 130	4 111	-19	783	-0,5	23,5	8,0	12,5
s1	Verv. dranken, voeding en tabak	6 419	6 271	-148	-35	-2,3	-0,6	-3,2	-2,3
s2	Textiel en kleding	2 107	1 267	-840	-740	-39,9	-36,9	-30,1	-19,8
s3	Grafische nijverheid	2 804	2 335	-469	-133	-16,7	-5,4	-10,2	-7,7
s4	Chemische industrie	3 886	3 350	-536	-532	-13,8	-13,7	-10,3	-5,1
s5	Rubber- en kunststofnijverheid	4 078	4 121	43	-109	1,0	-2,6	-1,3	-7,2
s6	Verv. van bouwmaterialen	4 373	4 322	-51	-227	-1,2	-5,0	-2,1	-6,3
s7	Metallurgie	2 348	1 959	-389	-374	-16,6	-16,0	-13,4	-13,6
s8	Verv. metaalproducten	10 906	10 129	-777	-1 175	-7,1	-10,4	-4,3	-6,8
s9	Verv. informatica en elektr. producten	1 086	1 067	-19	-119	-1,8	-10,0	-29,7	-27,0
s10	Verv. (elektr.) apparaten en werktuigen	3 138	3 223	85	-361	2,7	-10,1	-6,1	-9,5
s11	Verv. van transportmiddelen	11 323	9 479	-1 844	-2 412	-16,3	-20,3	-19,1	-17,3
s12	Houtindustrie en verv. van meubels	3 470	3 289	-181	-111	-5,2	-3,3	-13,8	-6,4
s13	Overige industrie	547	604	57	-1	10,3	-0,2	-10,6	-3,1
	Totaal industrie	56 486	51 416	-5 070	-6 329	-9,0	-11,0	-11,1	-9,4
s14	Energie en water	846	1 005	159	97	18,8	10,7	26,4	7,8
s15	Afval en recyclage	978	1 086	108	14	11,0	1,3	9,4	-0,6
s16	Bouw	17 918	18 972	1 054	112	5,9	0,6	10,2	0,6
	Totaal secundaire sector	76 228	72 479	-3 749	-6 106	-4,9	-7,8	-5,4	-6,5
t1	Reparatie en installatie van machines en consumentenartikelen	281	570	289	106	102,8	22,8	28,6	24,8
t2	Garagewezen	4 356	4 874	518	125	11,9	2,6	4,8	-1,2
t3	Groothandel en handelsbemiddeling	9 818	10 855	1 037	4	10,6	0,0	6,7	-2,6
t4	Kleinhandel	15 132	16 183	1 051	341	6,9	2,2	7,0	3,7
t5	Transport	9 371	9 474	103	-675	1,1	-6,7	2,9	-1,7
t6	Logistiek	2 132	2 706	574	289	26,9	12,0	9,1	-4,3
t7	Post	2 667	2 449	-218	-37	-8,2	-1,5	-5,0	-10,2
t8	Horeca en toerisme	8 721	8 152	-569	73	-6,5	0,9	-1,5	0,3
t9	Informatie en media	680	635	-45	-16	-6,6	-2,5	1,4	-3,5
t10	Telecommunicatie	918	811	-107	-41	-11,7	-4,8	5,4	1,7
t11	Informatietechnologie	1 151	1 696	545	82	47,3	5,1	10,1	-5,2
t12	Financiële diensten	3 904	4 451	547	62	14,0	1,4	2,3	-2,0
t13	Consultancy en wetenschappelijke activiteiten	4 098	5 538	1 440	49	35,1	0,9	30,2	2,4
t14	Uitzendbureaus en arbeidsbemiddeling	11 611	12 781	1 170	-198	10,1	-1,5	6,3	-2,4
t15	Onderhoud van gebouwen, tuinen en landschapsverzorging	3 953	6 957	3 004	664	76,0	10,5	64,4	10,0
t16	Overige zakelijke dienstverlening	2 621	3 237	616	91	23,5	2,9	29,0	6,1
t17	Overige diensten aan personen	2 028	2 209	181	94	8,9	4,4	12,2	4,0
	Totaal tertiaire sector	83 442	93 578	10 136	1 013	12,1	1,1	10,0	0,2
q1	Recreatie, cultuur en sport	1 340	1 499	159	104	11,9	7,5	9,2	1,7
q2+3+4	Openbare besturen	12 774	11 819	-955	-776	-7,5	-6,2	-2,9	-4,6
q5	Onderwijs	26 349	27 463	1 114	1 049	4,2	4,0	7,4	4,4
q6	Gezondheidszorg	7 482	10 110	2 628	1 560	35,1	18,2	16,9	6,8
q7	Maatschappelijke dienstverlening	16 638	22 496	5 858	2 482	35,2	12,4	21,3	10,2
q8	Overige dienstverlening	1 901	2 100	199	97	10,5	4,8	7,4	3,1
	Totaal quartaire sector	66 484	75 487	9 003	4 516	13,5	6,4	11,3	5,1
	Algemeen totaal	230 283	245 655	15 372	206	6,7	0,1	5,9	-0,2

Bron: RSZ Gedecentraliseerd (Bewerking Steunpunt WSE)

Noten: - De sterke stijging in WSE-sector 't15' is te wijten aan de opkomst van de dienstenchequetewerkstelling.

Tabel 5. Aantal werknemers met werkplaats in provincie Limburg, naar WSE-sector (2^e kwartaal 2005 – 2010)

		Werknemers in provincie Limburg (werkplaats)					
		2005	2006	2007	2008	2009	2010
p1	Primaire sector	4 130	3 659	3 982	3 328	4 131	4 111
	Totaal primaire sector	4 130	3 659	3 982	3 328	4 131	4 111
s1	Verv. dranken, voeding en tabak	6 419	6 354	6 303	6 306	6 371	6 271
s2	Textiel en kleding	2 107	2 050	2 038	2 007	1 278	1 267
s3	Grafische nijverheid	2 804	2 658	2 435	2 468	2 366	2 335
s4	Chemische industrie	3 886	3 764	3 720	3 882	3 585	3 350
s5	Rubber- en kunststofnijverheid	4 078	4 092	4 119	4 230	4 053	4 121
s6	Verv. van bouwmaterialen	4 373	4 373	4 451	4 549	4 756	4 322
s7	Metallurgie	2 348	2 168	2 342	2 333	1 989	1 959
s8	Verv. metaalproducten	10 906	10 723	10 705	11 304	10 503	10 129
s9	Verv. informatica en elektr. producten	1 086	1 230	1 194	1 186	1 124	1 067
s10	Verv. (elektr.) apparaten en werktuigen	3 138	3 186	3 487	3 584	3 517	3 223
s11	Verv. van transportmiddelen	11 323	11 789	11 919	11 891	9 940	9 479
s12	Houtindustrie en verv. van meubels	3 470	3 483	3 497	3 400	3 309	3 289
s13	Overige industrie	547	540	561	605	609	604
	Totaal industrie	56 486	56 411	56 771	57 745	53 400	51 416
s14	Energie en water	846	820	861	908	948	1 005
s15	Afval en recyclage	978	993	1 054	1 072	1 053	1 086
s16	Bouw	17 918	18 553	18 777	18 860	18 676	18 972
	Totaal secundaire sector	76 228	76 776	77 463	78 585	74 077	72 479
t1	Reparatie en installatie van machines en consumentenartikelen	281	290	293	464	541	570
t2	Garagewezen	4 356	4 362	4 578	4 749	4 734	4 874
t3	Groothandel en handelsbemiddeling	9 818	10 094	10 412	10 851	10 726	10 855
t4	Kleinhandel	15 132	15 262	15 703	15 842	16 041	16 183
t5	Transport	9 371	9 633	9 906	10 149	9 964	9 474
t6	Logistiek	2 132	2 253	2 478	2 417	2 399	2 706
t7	Post	2 667	2 669	2 644	2 486	2 406	2 449
t8	Horeca en toerisme	8 721	8 269	7 945	8 079	8 036	8 152
t9	Informatie en media	680	689	691	651	674	635
t10	Telecommunicatie	918	973	844	852	813	811
t11	Informaticatechnologie	1 151	1 197	1 244	1 614	1 674	1 696
t12	Financiële diensten	3 904	4 234	4 311	4 389	4 436	4 451
t13	Consultancy en wetenschappelijke activiteiten	4 098	4 825	5 223	5 489	5 481	5 538
t14	Uitzendbureaus en arbeidsbemiddeling	11 611	12 843	13 141	12 979	10 065	12 781
t15	Onderhoud van gebouwen, tuinen en landschapsverzorging	3 953	4 889	5 591	6 293	6 813	6 957
t16	Overige zakelijke dienstverlening	2 621	2 866	3 050	3 146	3 301	3 237
t17	Overige diensten aan personen	2 028	2 036	2 054	2 115	2 184	2 209
	Totaal tertiaire sector	83 442	87 383	90 108	92 565	90 288	93 578
q1	Recreatie, cultuur en sport	1 340	1 458	1 542	1 395	1 477	1 499
q2+3+4	Openbare besturen	12 774	12 595	12 357	12 595	11 941	11 819
q5	Onderwijs	26 349	25 897	26 265	26 414	27 219	27 463
q6	Gezondheidszorg	7 482	7 984	8 243	8 550	8 886	10 110
q7	Maatschappelijke dienstverlening	16 638	17 852	18 521	20 014	20 895	22 496
q8	Overige dienstverlening	1 901	1 967	1 971	2 003	2 041	2 100
	Totaal quartaire sector	66 484	67 754	68 899	70 971	72 459	75 487
	Algemeen totaal	230 283	235 573	240 452	245 449	240 955	245 655

Bron: RSZ Gedecentraliseerd (Bewerking Steunpunt WSE)

Noten: - De sterke stijging in WSE-sector 't15' is te wijten aan de opkomst van de dienstenchequetewerkstelling.

Evolutie tewerkstelling in de NACE2-sectoren

Tabel 6. Evolutie van het aantal werknemers met werkplaats in provincie Limburg en Vlaams Gewest, naar NACE2-sectoren (2^e kwartaal 2005 – 2010).

		Werknemers		groei (n)		groei (%)			
		Limburg		Limburg		Limburg		Vlaams Gewest	
		2005	2010	05-10	08-10	05-10	08-10	05-10	08-10
01	Teelt van gewassen, veeteelt, jacht en diensten in verband met deze activiteiten	3 865	3 918	53	817	1,4	26,3	9,6	13,3
02	Bosbouw en de exploitatie van bossen	40	37	-3	2	-6,6	5,7	21,0	1,8
03	Visserij en aquacultuur	11	4	-7	2	-62,3	100,0	-59,0	-6,7
07	Winning van metaalertsen	0	5	5	5				
08	Overige winning van delfstoffen	210	147	-63	-43	-30,1	-22,6	-18,8	-8,5
09	Ondersteunende activiteiten in verband met de mijnbouw	5	0	-5	0	-100,0			
10	Verv. voedingsmiddelen	5 114	5 012	-102	21	-2,0	0,4	-2,4	-1,9
11	Verv. dranken	899	851	-48	-50	-5,4	-5,5	-7,1	-4,4
12	Verv. tabaksproducten	405	408	3	-6	0,7	-1,4	-16,5	-6,1
13	Verv. textiel	1 505	806	-699	-658	-46,5	-44,9	-30,1	-20,4
14	Verv. kleding	476	388	-88	-71	-18,5	-15,5	-28,7	-15,5
15	Verv. leer en van producten van leer	126	73	-53	-11	-41,9	-13,1	-37,8	-27,3
16	Houtindustrie en verv. artikelen van hout en van kurk, exclusief meubelen; Verv. artikelen van riet en vlechtwerk	1 205	1 106	-99	-68	-8,3	-5,8	-7,0	-4,7
17	Verv. papier en papierwaren	1 596	1 304	-292	-21	-18,3	-1,6	-11,3	-6,2
18	Drukkerijen, reproductie van opgenomen media	1 208	1 031	-177	-112	-14,7	-9,8	-9,1	-9,1
20	Verv. chemische producten	3 833	3 313	-520	-520	-13,6	-13,6	-11,9	-6,6
21	Verv. farmaceutische grondstoffen en producten	53	37	-16	-12	-30,2	-24,5	-9,1	-2,1
22	Verv. producten van rubber of kunststof	4 078	4 121	43	-109	1,0	-2,6	-1,3	-7,2
23	Verv. andere niet-metaalhoudende minerale producten	4 373	4 322	-51	-227	-1,2	-5,0	-2,1	-6,3
24	Verv. metalen in primaire vorm	2 348	1 959	-389	-374	-16,6	-16,0	-13,4	-13,6
25	Verv. producten van metaal, exclusief machines en apparaten	10 906	10 129	-777	-1 175	-7,1	-10,4	-4,3	-6,8
26	Verv. informaticaproducten en van elektronische en optische producten	1 086	1 067	-19	-119	-1,8	-10,0	-29,7	-27,0
27	Verv. elektrische apparatuur	1 328	886	-442	61	-33,3	7,4	-16,8	-6,9
28	Verv. machines, apparaten en werktuigen, n e g	1 810	2 337	527	-422	29,1	-15,3	-0,7	-10,6
29	Verv. en assemblage van motorvoertuigen, aanhangwagens en opleggers	11 098	9 317	-1 781	-2 409	-16,1	-20,5	-19,9	-18,1
30	Verv. andere transportmiddelen	225	162	-63	-3	-27,9	-1,8	-4,6	-2,3
31	Verv. meubelen	2 264	2 183	-81	-43	-3,6	-1,9	-17,4	-7,4
32	Overige industrie	547	604	57	-1	10,3	-0,2	-10,6	-3,1
33	Reparatie en installatie van machines en apparaten	212	449	237	92	111,8	25,8	30,5	24,9
35	Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht	523	686	163	90	31,3	15,1	32,5	8,9
36	Winning, behandeling en distributie van water	323	319	-4	7	-1,2	2,2	-4,3	0,5
37	Afvalwaterafvoer	54	49	-5	-8	-9,7	-14,0	15,4	6,1
38	Inzameling, verwerking en verwijdering van afval; terugwinning	914	1 012	98	16	10,7	1,6	7,6	-2,8
39	Sanering en ander afvalbeheer	10	25	15	6	161,1	31,6	18,9	16,3
41	Bouw van gebouwen; ontwikkeling van	6 172	5 909	-263	-315	-4,3	-5,1	1,7	-4,8

	bouwprojecten								
42	Weg- en waterbouw	1 887	2 063	176	103	9,3	5,3	15,6	7,5
43	Gespecialiseerde bouwwerkzaamheden	9 859	11 000	1 141	324	11,6	3,0	12,8	1,4
45	Groot- en detailhandel in en onderhoud en reparatie van motorvoertuigen en motorfietsen	4 356	4 874	518	125	11,9	2,6	4,8	-1,2
46	Groothandel en handelsbemiddeling, met uitzondering van de handel in motorvoertuigen en motorfietsen	9 818	10 855	1 037	4	10,6	0,0	6,7	-2,6
47	Detailhandel, met uitzondering van de handel in auto's en motorfietsen	15 132	16 183	1 051	341	6,9	2,2	7,0	3,7
49	Vervoer te land en vervoer via pijpleidingen	9 358	9 469	111	-668	1,2	-6,6	2,6	-1,8
50	Vervoer over water	8	3	-5	-1	-61,0	-25,0	5,0	-8,9
51	Luchtvaart	5	2	-3	-6	-60,0	-75,0	6,2	1,8
52	Opslag en vervoerondersteunende activiteiten	2 132	2 706	574	289	26,9	12,0	9,1	-4,3
53	Posterijen en koeriers	2 667	2 449	-218	-37	-8,2	-1,5	-5,0	-10,2
55	Verschaffen van accommodatie	2 599	2 447	-152	-56	-5,9	-2,2	-6,1	-4,0
56	Eet- en drinkgelegenheden	5 887	5 427	-460	152	-7,8	2,9	-1,6	1,6
58	Uitgeverijen	358	236	-122	-8	-34,0	-3,3	-9,7	-5,8
59	Productie van films en video- en televisieprogramma's, maken van geluidsopnamen en uitgeverijen van muziekopnamen	147	157	10	-4	7,1	-2,5	17,3	3,5
60	Programmeren en uitzenden van radio- en televisieprogramma's	38	73	35	-4	92,3	-5,2	22,4	-2,8
61	Telecommunicatie	918	811	-107	-41	-11,7	-4,8	5,4	1,7
62	Ontwerpen en programmeren van computerprogramma's, computerconsultancy-activiteiten en aanverwante activiteiten	1 151	1 696	545	82	47,3	5,1	10,1	-5,2
63	Dienstverlenende activiteiten op het gebied van informatie	138	169	31	0	22,4	0,0	12,3	-4,1
64	Financiële dienstverlening, exclusief verzekeringen en pensioenfondsen	2 010	2 687	677	354	33,7	15,2	19,7	13,5
65	Verzekeringen, herverzekeringen en pensioenfondsen, exclusief verplichte sociale verzekeringen	524	511	-13	17	-2,5	3,4	-16,9	-7,1
66	Ondersteunende activiteiten voor verzekeringen en pensioenfondsen	1 369	1 253	-116	-309	-8,5	-19,8	-16,8	-24,3
68	Exploitatie van en handel in onroerend goed	516	717	201	129	38,9	21,9	43,2	24,0
69	Rechtskundige en boekhoudkundige dienstverlening	1 486	2 103	617	132	41,5	6,7	29,9	4,6
70	Activiteiten van hoofdkantoren; adviesbureaus op het gebied van bedrijfsbeheer	353	592	239	21	67,6	3,7	52,5	3,1
71	Architecten en ingenieurs; technische testen en toetsen	1 415	1 882	467	-100	33,0	-5,0	30,7	3,2
72	Speur- en ontwikkelingswerk op wetenschappelijk gebied	177	181	4	2	2,4	1,1	0,8	4,7
73	Reclamewezen en marktonderzoek	546	594	48	-31	8,8	-5,0	9,8	-14,0
74	Overige gespecialiseerde wetenschappelijke en technische activiteiten	121	186	65	25	53,4	15,7	35,1	11,2
75	Veterinaire diensten	45	60	15	2	32,9	3,4	9,3	0,9
77	Verhuur en lease	497	533	36	54	7,2	11,3	16,3	-2,7
78	Terbeschikkingstelling van personeel	11 611	12 781	1 170	-198	10,1	-1,5	6,3	-2,4
79	Reisbureaus, reisorganisatoren, reserveringsbureaus en aanverwante activiteiten	234	278	44	-23	18,6	-7,6	12,8	-2,7
80	Beveiligings- en opsporingsdiensten	432	399	-33	-201	-7,6	-33,5	20,1	-0,2

81	Diensten in verband met gebouwen; land- schapsverzorging	3 953	6 957	3 004	664	76,0	10,5	64,4	10,0
82	Administratieve en ondersteunende activi- teiten ten behoeve van kantoren en overi- ge zakelijke activiteiten	1 176	1 588	412	109	35,1	7,4	31,8	4,4
84	Openbaar bestuur en defensie; verplichte sociale verzekeringen	12 772	11 818	-954	-775	-7,5	-6,2	-3,0	-4,6
85	Onderwijs	26 349	27 463	1 114	1 049	4,2	4,0	7,4	4,4
86	Menselijke gezondheidszorg	7 482	10 110	2 628	1 560	35,1	18,2	16,9	6,8
87	Maatschappelijke dienstverlening met huisvesting	6 282	7 892	1 610	738	25,6	10,3	17,1	7,3
88	Maatschappelijke dienstverlening zonder huisvesting	10 356	14 604	4 248	1 744	41,0	13,6	24,6	12,5
90	Creatieve activiteiten, kunst en amuse- ment	185	314	129	109	69,7	53,2	14,4	6,1
91	Bibliotheken, archieven, musea en overige culturele activiteiten	250	300	50	9	19,8	3,1	22,1	11,6
92	Loterijen en kansspelen	13	5	-8	-14	-61,5	-73,7	3,2	-2,9
93	Sport, ontspanning en recreatie	892	880	-12	0	-1,3	0,0	3,6	-2,9
94	Verenigingen	1 901	2 100	199	97	10,5	4,8	7,4	3,1
95	Reparatie van computers en consumen- tenartikelen	69	121	52	14	75,0	13,1	21,4	24,3
96	Overige persoonlijke diensten	1 846	1 943	97	40	5,2	2,1	10,6	3,3
97	Huishoudens als werkgever van huishoude- lijk personeel	137	206	69	52	50,5	33,8	30,4	12,7
99	Extraterritoriale organisaties en lichamen	2	1	-1	-1	-50,4	-50,0	16,6	5,5
	Totaal	230 283	245 655	15 372	206	6,7	0,1	5,9	-0,2

Bron: RSZ Gedecentraliseerd (Bewerking Steunpunt WSE)

Noten: - De sterke stijging in Nace-sector '81' is te wijten aan de opkomst van de dienstenchequetewerkingstelling.

Tabel 7. Aantal werknemers met werkplaats in provincie Limburg, naar NACE2-sectoren (2^e kwartaal 2005 – 2010)

		Werknemers in provincie Limburg (werkplaats)					
		2005	2006	2007	2008	2009	2010
01	Teelt van gewassen, veeteelt, jacht en diensten in verband met deze activiteiten	3 865	3 420	3 756	3 101	3 922	3 918
02	Bosbouw en de exploitatie van bossen	40	32	26	35	33	37
03	Visserij en aquacultuur	11	5	3	2	2	4
07	Winning van metaalertsen	0	0	0	0	0	5
08	Overige winning van delfstoffen	210	198	194	190	174	147
09	Ondersteunende activiteiten in verband met de mijnbouw	5	5	3	0	0	0
10	Verv. voedingsmiddelen	5 114	5 041	5 010	4 991	5 060	5 012
11	Verv. dranken	899	902	906	901	861	851
12	Verv. tabaksproducten	405	410	387	414	450	408
13	Verv. textiel	1 505	1 462	1 475	1 464	773	806
14	Verv. kleding	476	469	464	459	431	388
15	Verv. leer en van producten van leer	126	120	99	84	74	73
16	Houtindustrie en verv. artikelen van hout en van kurk, exclusief meubelen; Verv. artikelen van riet en vlechtwerk	1 205	1 226	1 202	1 174	1 088	1 106
17	Verv. papier en papierwaren	1 596	1 543	1 340	1 325	1 261	1 304
18	Drukkerijen, reproductie van opgenomen media	1 208	1 115	1 095	1 143	1 105	1 031
20	Verv. chemische producten	3 833	3 716	3 674	3 833	3 543	3 313
21	Vervaardiging van farmaceutische grondstoffen en producten	53	48	46	49	42	37
22	Verv. producten van rubber of kunststof	4 078	4 092	4 119	4 230	4 053	4 121
23	Verv. andere niet-metaalhoudende minerale producten	4 373	4 373	4 451	4 549	4 756	4 322
24	Verv. metalen in primaire vorm	2 348	2 168	2 342	2 333	1 989	1 959
25	Verv. producten van metaal, exclusief machines en apparaten	10 906	10 723	10 705	11 304	10 503	10 129
26	Verv. informaticaproducten en van elektronische en optische producten	1 086	1 230	1 194	1 186	1 124	1 067
27	Verv. elektrische apparatuur	1 328	1 279	1 247	825	793	886
28	Verv. machines, apparaten en werktuigen, n.e.g.	1 810	1 907	2 240	2 759	2 724	2 337
29	Verv. en assemblage van motorvoertuigen, aanhangwagens en opleggers	11 098	11 613	11 757	11 726	9 778	9 317
30	Verv. andere transportmiddelen	225	177	162	165	162	162
31	Verv. meubelen	2 264	2 257	2 295	2 226	2 221	2 183
32	Overige industrie	547	540	561	605	609	604
33	Reparatie en installatie van machines en apparaten	212	218	220	357	434	449
35	Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht	523	506	548	596	632	686
36	Winning, behandeling en distributie van water	323	314	313	312	316	319
37	Afvalwaterafvoer	54	55	53	57	55	49
38	Inzameling, verwerking en verwijdering van afval; terugwinning	914	928	991	996	972	1 012
39	Sanering en ander afvalbeheer	10	10	10	19	26	25
41	Bouw van gebouwen; ontwikkeling van bouwprojecten	6 172	6 386	6 481	6 224	5 917	5 909
42	Weg- en waterbouw	1 887	1 953	1 988	1 960	2 011	2 063
43	Gespecialiseerde bouwwerkzaamheden	9 859	10 214	10 308	10 676	10 748	11 000

45	Groot- en detailhandel in en onderhoud en reparatie van motorvoertuigen en motorfietsen	4 356	4 362	4 578	4 749	4 734	4 874
46	Groothandel en handelsbemiddeling, met uitzondering van de handel in motorvoertuigen en motorfietsen	9 818	10 094	10 412	10 851	10 726	10 855
47	Detailhandel, met uitzondering van de handel in auto's en motorfietsen	15 132	15 262	15 703	15 842	16 041	16 183
49	Vervoer te land en vervoer via pijpleidingen	9 358	9 619	9 895	10 137	9 958	9 469
50	Vervoer over water	8	9	5	4	4	3
51	Luchtvaart	5	4	6	8	2	2
52	Opslag en vervoerondersteunende activiteiten	2 132	2 253	2 478	2 417	2 399	2 706
53	Posterijen en koeriers	2 667	2 669	2 644	2 486	2 406	2 449
55	Verschaffen van accommodatie	2 599	2 489	2 434	2 503	2 351	2 447
56	Eet- en drinkgelegenheden	5 887	5 526	5 231	5 275	5 383	5 427
58	Uitgeverijen	358	334	324	244	239	236
59	Productie van films en video- en televisieprogramma's, maken van geluidsopnamen en uitgeverijen van muziekopnamen	147	161	162	161	146	157
60	Programmeren en uitzenden van radio- en televisieprogramma's	38	39	42	77	72	73
61	Telecommunicatie	918	973	844	852	813	811
62	Ontwerpen en programmeren van computerprogramma's, computerconsultancy-activiteiten en aanverwante activiteiten	1 151	1 197	1 244	1 614	1 674	1 696
63	Dienstverlenende activiteiten op het gebied van informatie	138	155	163	169	217	169
64	Financiële dienstverlening, exclusief verzekeringen en pensioenfondsen	2 010	2 229	2 290	2 333	2 664	2 687
65	Verzekeringen, herverzekeringen en pensioenfondsen, exclusief verplichte sociale verzekeringen	524	540	532	494	536	511
66	Ondersteunende activiteiten voor verzekeringen en pensioenfondsen	1 369	1 465	1 489	1 562	1 236	1 253
68	Exploitatie van en handel in onroerend goed	516	546	564	588	621	717
69	Rechtskundige en boekhoudkundige dienstverlening	1 486	1 755	1 907	1 971	2 066	2 103
70	Activiteiten van hoofdkantoren; adviesbureaus op het gebied van bedrijfsbeheer	353	417	457	571	562	592
71	Architecten en ingenieurs; technische testen en toetsen	1 415	1 673	1 825	1 982	1 886	1 882
72	Speur- en ontwikkelingswerk op wetenschappelijk gebied	177	198	179	179	174	181
73	Reclamewezen en marktonderzoek	546	635	692	625	600	594
74	Overige gespecialiseerde wetenschappelijke en technische activiteiten	121	148	163	161	193	186
75	Veterinaire diensten	45	48	48	58	58	60
77	Verhuur en lease	497	445	442	479	529	533
78	Terbeschikkingstelling van personeel	11 611	12 843	13 141	12 979	10 065	12 781
79	Reisbureaus, reisorganisatoren, reserveringsbureaus en aanverwante activiteiten	234	254	280	301	302	278
80	Beveiligings- en opsporingsdiensten	432	514	571	600	604	399
81	Diensten in verband met gebouwen; landschapsverzorging	3 953	4 889	5 591	6 293	6 813	6 957
82	Administratieve en ondersteunende activi-	1 176	1 362	1 473	1 479	1 547	1 588

	teiten ten behoeve van kantoren en overige zakelijke activiteiten						
84	Openbaar bestuur en defensie; verplichte sociale verzekeringen	12 772	12 592	12 355	12 593	11 939	11 818
85	Onderwijs	26 349	25 897	26 265	26 414	27 219	27 463
86	Menselijke gezondheidszorg	7 482	7 984	8 243	8 550	8 886	10 110
87	Maatschappelijke dienstverlening met huisvesting	6 282	6 670	6 863	7 154	7 603	7 892
88	Maatschappelijke dienstverlening zonder huisvesting	10 356	11 182	11 658	12 860	13 292	14 604
90	Creatieve activiteiten, kunst en amusement	185	202	210	205	329	314
91	Bibliotheken, archieven, musea en overige culturele activiteiten	250	271	292	291	291	300
92	Loterijen en kansspelen	13	14	15	19	4	5
93	Sport, ontspanning en recreatie	892	971	1 025	880	853	880
94	Verenigingen	1 901	1 967	1 971	2 003	2 041	2 100
95	Reparatie van computers en consumentenartikelen	69	71	73	107	107	121
96	Overige persoonlijke diensten	1 846	1 839	1 852	1 903	1 919	1 943
97	Huishoudens als werkgever van huishoudelijk personeel	137	149	154	154	207	206
99	Extraterritoriale organisaties en lichamen	2	3	2	2	2	1
	Totaal	230 283	235 573	240 452	245 449	240 955	245 655

Bron: RSZ Gedecentraliseerd (Bewerking Steunpunt WSE)

Noten: - De sterke stijging in Nace-sector '81' is te wijten aan de opkomst van de dienstenchequetewerkingstelling.

Bibliografie

Studiedienst Vlaamse Regering. 2012. *Pact 2020. Kernindicatoren meting 2012*. Brussel: Studiedienst Vlaamse Regering.

Fiche 4. Projectie sectorale vervangingsvraag

Inleiding

In deze fiche geven we voor de provincie Limburg een beeld van de vergrijzingseffecten op sectorniveau. We gaan meer bepaald na welke effect de uitstroom van 55-plussers kan hebben op de toekomstige aanwervingsbehoefte in een sector. We brengen in eerste instantie het aantal en percentage 55-plussers per sector in kaart. Vervolgens hanteren we een projectiemodel om een schatting te bekomen van de toekomstige uitstroom, vervangingsvraag en totale aanwervingsbehoefte. We tekenen daarbij twee scenario's uit. In een eerste scenario projecteren we de uitstroom per sector bij gelijkblijvende uit-tredepatronen. In een tweede scenario houden we rekening met een vertraagde uittrede als gevolg van langer werken. Voor een verdere toelichting bij het projectiemodel en de scenario's verwijzen we naar Neefs, Herremans & Sels, 2012.

Voor deze projecties bouwen we verder op de geharmoniseerde tijdreeks 2005-2010 uit fiche 3 ('Lokale' werkgelegenheid in Limburg). De tabellen in deze fiche handelen over de loontrekkende tewerkstelling binnen de provincie Limburg, waarbij we de werknemers aanschouwen naar werkplaats. Het betreft dus die werknemers die binnen Limburg tewerkgesteld zijn, onafhankelijk van hun woonplaats. Het gaat daarbij enkel om loontrekkenden gekend bij RSZ. Loontrekkenden bij RSZPPO (Rijksdienst voor Sociale Zekerheid van de Provinciale en Plaatselijke Overheidsdiensten) worden hier niet meegeteld. De cijfers hebben betrekking op het tweede kwartaal van het betreffende jaar.

Over de periode 2005-2010 waren er een aantal herzieningen in de sectorindeling bij RSZ. Het gaat om een herziening van de NACE-nomenclatuur en een sectorale verschuiving van de dienstencheque-tewerkstelling. Om tot een geharmoniseerde tijdreeks te komen, voerden we de nodige correcties op de brondata door.

Criteria voor het afbakenen van de tewerkstellingscijfers in de fiche

- Component: loontrekkende binnenlandse werkgelegenheid
- Bron: RSZ Gedecentraliseerd – geharmoniseerde reeks Steunpunt WSE
- Populatie: loontrekkenden bij RSZ
- Regionale verdeling: volgens werkplaats
- Sectorale verdeling: volgens activiteit van de vestiging
- Meeteenheid: werknemers (personen)
- Referentieperiode: 2^e kwartaal
- Harmonisering tijdreeks: ja¹

Overzicht van alle cijferreeksen in de fiche

- Aantal en aandeel 55-plussers per WSE-sector, 2005 en 2010¹
- Uitstroom 55-plussers per WSE-sector, '05-'10¹ en '10-'15 (BAU-scenario en 'langer werken'-scenario)
- Vraagcomponenten per WSE-sector (uitbreidingsvraag, vervangingsvraag en totale vraag), '05-'10¹ en '10-'15 (BAU-scenario en 'langer werken'-scenario)

¹ Deze tijdreeksen werden retrospectief gerevisieerd voor de herziening van de nomenclatuur in 2008 (nace rev.2) en voor de verschuiving van de dienststencquetewerkingstelling in 2010, zodat de tijdreeksen coherent blijven

De metaalsector ontleed

In deze sectie lichten we er één sector uit om de verschillende indicatoren en hun onderlinge relaties te illustreren. We kozen voor de sector 'Vervaardiging van metaalproducten' (s8), daar deze met zijn 10 129 werknemers in 2010 de grootste industriële sector in de provincie Limburg was. Dezelfde indicatoren worden in de volgende sectie voor alle sectoren onder elkaar gezet in verschillende tabellen.

Tabel 1 geeft het aantal werknemers weer dat in 2005 en 2010 actief was in de metaalsector binnen de provincie Limburg. Daarnaast wordt ook het aantal en percentage 55-plussers weergegeven. Ten slotte geven we de geschatte gemiddelde jaarlijkse uitstroom onder deze 55-plussers weer.

In de periode 2005-2010 was er onder de 55-plussers in de Limburgse metaalsector een jaarlijkse uitstroom van gemiddeld 124 werknemers, dit kwam overeen met 1,1% van de totale tewerkstelling. Gemiddeld in Vlaanderen liep dit voor de metaalsector op tot een jaarlijkse uitstroom van 1,5%.

Voor een inschatting van de uitstroom in de periode 2010-2015 tekenden we twee scenario's uit. In een eerste scenario trekken we de geobserveerde uittredepatronen tussen 2005 en 2010 door tot 2015. Volgens dit BAU-scenario ('business as usual') zouden er uit de Limburgse metaalsector in de periode 2010-2015 jaarlijks 181 55-plussers uitstromen, of 1,8% van de jaarlijkse tewerkstelling. Dit aantal ligt – ondanks gelijkblijvende uittredepatronen – hoger dan in de periode 2005-2010 (124 uitstromende 55-plussers per jaar) doordat de groep 55-plussers groter is geworden.

In een tweede scenario verleggen we de uittredepatronen twee jaar. Dit wil zeggen dat de gemiddelde uitstroom die we bijvoorbeeld voorheen op 58 jaar zagen nu op 60 jaar zal gelegd worden (zie ook Neefs, Herremans, & Sels, 2012). In dit 'langer werken'-scenario blijven werknemers langer aan de slag

en zal de jaarlijkse uitstroom van 55-plussers tijdelijk lager liggen dan in het BAU-scenario. Toch blijft de uitstroom met jaarlijks 1,4% (of 137 werknemers) ook in dit 'langer werken'-scenario hoger dan wat we vaststelden tijdens de periode 2010-2015.

Tabel 1. Evolutie tewerkstelling, 55-plussers en uitstroom van 55-plussers in sector 'Vervaardiging van metaalproducten' (s8). Uitstroom weergegeven als jaarlijkse gemiddelden, uitgedrukt in aantal werknemers en als percentage van de tewerkstelling in de sector

	Limburg		Vlaams Gewest
	(n)	(%)	(%)
Tewerkstelling			
2005	10 906		
2010	10 129		
55+			
2005	573	5,2	7,4
2010	914	9,0	10,5
Uitstroom 55+ 2005-2010	124	1,1	1,5
Uitstroom 55+ 2010-2015			
BAU-scenario	181	1,8	2,1
'Langer werken'-scenario	137	1,4	1,6

- BAU: uittredepatronen van 2005-2010 zetten zich door in 2010-2015-

- 'langer werken': uittredepatronen van 55-plussers worden twee jaar opgeschoven

Bron: RSZ Gedecentraliseerd (Bewerking Steunpunt WSE)

In tabel 2 krijgen we een beeld van de te verwachten aanwervingsbehoefte in de Limburgse metaalsector. Daartoe berekenen we vooreerst de 'totale' sectorale uitstroom. Dit is de geprojecteerde uitstroom over alle leeftijden heen. Deze totale uitstroom ligt logischerwijze steeds hoger dan de uitstroom bij 55-plussers. Het verschil tussen beide is gelijk aan de uitstroom bij jongere leeftijdsgroepen (de min-55-jarigen). Die uitstroom kan zowel te maken hebben met jobmobiliteit tussen sectoren als met een krimp van de sectorale tewerkstelling. In het eerste geval betekent dit dat de totale uitstroom vooral opgedreven wordt doordat de sector gekenmerkt wordt door veel in- en uitstroombewegingen van werknemers. In een krimpsector daarentegen heeft de hoge uitstroom veeleer te maken met de afbouw van de tewerkstelling, waardoor in alle leeftijdsgroepen heel wat jobs verloren gaan.

De totale uitstroom kunnen we gebruiken om de totale (verwachte) vervangingsvraag te berekenen. Hieronder verstaan we de arbeidsvraag die ontstaat vanwege uitstroom uit de sector, onder andere door (vervroegde) pensioneringen, maar eveneens door jobmobiliteit of (gedwongen) contractbeëindiging.

De vervangingsvraag dekt enkel dat gedeelte van de uitstroom waar naar verwachting een vervanging tegenover staat. Indien in de bewuste sector een daling van de tewerkstelling wordt verwacht, hoeft immers niet de volledige uitstroom vervangen te worden. Daarom maken we eerst een schatting van de

verwachte tewerkstellingsgroei. Omdat er vooralsnog geen tewerkstellingsprognoses beschikbaar zijn op het gedetailleerde sectorniveau dat we hier hanteren, gaan we uit van een eenvoudig scenario waarbij we de gemiddelde groei over de historische periode 2005-2010 doortrekken naar de periode 2010-2015. We houden met andere woorden vast aan de sectorspecifieke tewerkstellingsevoluties uit het recente verleden.

Indien de tewerkstellingsgroei positief is, dan duiden we de vraag die deze groei genereert aan als de 'uitbreidingsvraag' van de sector. In dit geval kan ook de volledige uitstroom vervangen worden, zodat de vervangingsvraag gelijk is aan de totale uitstroom. Indien de tewerkstellingsgroei negatief is, is er daarentegen geen sprake van een uitbreidingsvraag en zetten we de uitbreidingsvraag op nul. De vervangingsvraag is dan beperkt tot de totale uitstroom verminderd met de tewerkstellingskrimp.

Als we tenslotte de uitbreidings- en de vervangingsvraag samentellen, bekomen we de totale vraag in de sector. Deze totale vraag geeft de aanwervingsbehoefte weer om het geprojecteerde tewerkstellingsniveau van de sector te bereiken. Bovenstaande definities en relaties geven we hieronder nog eens overzichtelijk weer.

	Definitie	Berekening
Totale vraag (TV)	Totale aanwervingsbehoefte	Vervangingsvraag + Uitbreidingsvraag
Vervangingsvraag (VV)	Aanwervingsbehoefte door uitstroom	In groeisector = uitstroom In krimpsector = uitstroom - tewerkstellingskrimp
Uitbreidingsvraag (UV)	Aanwervingsbehoefte door tewerkstellingsgroei	In groeisector = tewerkstellingsgroei In krimpsector = 0

In tabel 2 berekenen we deze vraagcomponenten voor de Limburgse metaalsector, zowel voor de referentieperiode als voor de twee projectiescenario's. Opvallend is dat we ondanks een verwachte krimp van de tewerkstelling in de Limburgse metaalsector in de periode 2010-2015 (jaarlijks met 144 personen of -1,4%), toch een positieve aanwervingsbehoefte of 'totale vraag' verwachten. Deze aanwervingsbehoefte is volledig te wijten aan de uitstroom van werknemers die vervangen dienen te worden. We zien wel een duidelijk verschil tussen de scenario's waarbij de totale vraag in het BAU-scenario (jaarlijks gemiddeld 213 werknemers of 2,1% van de totale tewerkstelling) hoger ligt dan in de referentieperiode 2005-2010 (185 werknemers of 1,7%), terwijl de totale vraag in het 'langer werken'-scenario lager ligt (170 werknemers of 1,7%). Door de uittrede uit de arbeidsmarkt af te remmen, wordt de vervangingsvraag en totale vraag dus vrij substantieel gedrukt.

Tabel 2. Vraagcomponenten voor de sector ‘Vervaardiging van metaalproducten’ (s8) in de periode 2005-2010 en geprojecteerd volgens BAU- en ‘langer werken’-scenario in de periode 2010-2015. Componenten weergegeven als jaarlijkse gemiddelden, uitgedrukt in aantal werknemers en als percentage van de tewerkstelling in de sector

	2005-2010			2010-2015 (BAU)			2010-2015 (langer werken)		
	Limburg		Vlaams Gewest	Limburg		Vlaams Gewest	Limburg		Vlaams Gewest
	(n)	(%)	(%)	(n)	(%)	(%)	(n)	(%)	(%)
Uitstroom totaal	341	3,1	2,7	358	3,5	3,1	314	3,1	2,6
Groei	-155	-1,4	-0,9	-144	-1,4	-0,7	-144	-1,4	-0,7
Uitbreidingsvraag	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0
Vervangingsvraag	185	1,7	1,8	213	2,1	2,4	170	1,7	1,9
Totale vraag	185	1,7	1,8	213	2,1	2,4	170	1,7	1,9

Bron: RSZ Gedecentraliseerd (Bewerking Steunpunt WSE)

Bijlagentabellen

In deze sectie doen we de analyse voor de Limburgse metaalsector over voor de andere WSE-sectoren en bundelen we ze in een aantal overzichtstabellen. In tabel 3 vergelijken we het aantal en percentage 55-plussers tussen alle sectoren. Tabel 4 plaatst de jaarlijks gemiddelde uitstroom van 55-plussers van alle sectoren onder elkaar. Tabellen 5, 6 en 7 brengen de vraagcomponenten voor alle sectoren in kaart. In tabel 5 drukken we deze voor de provincie Limburg uit in aantal werknemers. In tabel 6 gaat het om de percentages ten opzichte van de totale tewerkstelling in de sector. Deze percentages kunnen bij wijze van benchmark vergeleken worden met de percentages in tabel 7 waar de analyse wordt overgedaan op het niveau van het Vlaamse Gewest.

We willen nog benadrukken dat de geprojecteerde vraagcomponenten sterk afhankelijk zijn van de groeiverwachting in de sectoren. In deze analyse gingen we uit van een groeiscenario waarbij de sector-groei (of krimp) van de laatste vijf jaar doorgetrokken wordt naar de komende vijf jaar. We houden met andere woorden vast aan de sectorspecifieke tewerkstellingsevoluties uit het recente verleden. *Dit betekent dat ook de sluiting van Ford Genk nog niet in rekening gebracht werd.* Ook voor andere sectoren zijn er andere groeiscenario's denkbaar. Het kan daarom nuttig zijn om bij toekomstige analyses het effect van alternatieve groeiscenario's na te gaan.

We herhalen in het kort de belangrijkste definities:

- **Groei:** dit is de tewerkstellingsgroei, we trekken de tewerkstellingsgroei van 2005-2010 door naar 2010-2015. We doen dit echter op een meer gedetailleerd sector- en geografisch niveau dan in de tabellen weergegeven. Hierdoor spelen er samenstellingseffecten en kan er voor een sector een afwijking bestaan tussen de historische en de geprojecteerde groei.
- **Uitbreidingsvraag (UV):** dit is de aanwervingsbehoefte door tewerkstellingsgroei, deze wordt op nul gezet in geval van negatieve groei
- **Uitstroom totaal (UIT):** dit is de geprojecteerde uitstroom uit de sector over alle leeftijden heen
- **Vervangingsvraag (VV):** dit is de totale uitstroom verminderd met een eventuele tewerkstellingskrimp (de formule wordt op een meer gedetailleerd niveau toegepast waardoor afrondingsverschillen ontstaan)

- Totale vraag (TV): dit is de totale aanwervingsbehoefte, of de som van de uitbreidings- en vervangingsvraag (de formule wordt op een meer gedetailleerd niveau toegepast waardoor afrondingsverschillen ontstaan)
- BAU: uittredepatronen van 2005-2010 zetten zich door in 2010-2015
- 'langer werken': uittredepatronen van 55-plussers worden twee jaar opgeschoven

Aantal en aandeel 55-plussers per WSE-sector

Tabel 3. Evolutie tewerkstelling en 55-plussers in de sectoren. 55-plussers uitgedrukt in aantal werknemers en als percentage van de totale tewerkstelling in de sector (Provincie Limburg en Vlaams Gewest)

Tewerkstelling 55+		2005				2010			
		Limburg		Vlaams Gewest		Limburg		Vlaams Gewest	
		WN (n)	55+ (n) (%)	55+ (%)	WN (n)	55+ (n) (%)	55+ (%)		
p1	Primaire sector	4 130	370 9,0	8,3	4 111	439 10,7	8,8		
s1	Verv. dranken, voeding en tabak	6 419	402 6,3	6,6	6 271	575 9,2	9,1		
s2	Textiel en kleding	2 107	126 6,0	7,8	1 267	134 10,6	10,7		
s3	Grafische nijverheid	2 804	155 5,5	6,8	2 335	222 9,5	8,5		
s4	Chemische industrie	3 886	354 9,1	8,3	3 350	510 15,2	10,2		
s5	Rubber- en kunststofnijverheid	4 078	225 5,5	6,1	4 121	342 8,3	8,4		
s6	Verv. bouwmaterialen	4 373	346 7,9	8,0	4 322	403 9,3	9,9		
s7	Metallurgie	2 348	154 6,6	6,9	1 959	120 6,1	8,5		
s8	Verv. metaalproducten	10 906	573 5,2	7,4	10 129	914 9,0	10,5		
s9	Verv. informatica en elektr. producten	1 086	32 3,0	4,9	1 067	77 7,2	7,6		
s10	Verv. (elektr.) apparaten en werktuigen	3 138	172 5,5	6,6	3 223	230 7,1	8,8		
s11	Verv. transportmiddelen	11 323	235 2,1	4,0	9 479	396 4,2	6,2		
s12	Houtindustrie en verv. van meubels	3 470	285 8,2	8,3	3 289	386 11,7	11,2		
s13	Overige industrie	547	30 5,5	9,3	604	63 10,4	12,1		
s14	Energie en water	846	76 9,0	13,5	1 005	88 8,8	12,2		
s15	Afval en recyclage	978	65 6,7	5,8	1 086	99 9,1	7,9		
s16	Bouw	17 918	1 281 7,1	7,4	18 972	1 862 9,8	9,1		
t1	Reparatie en installatie van machines en consumentenartikelen	281	24 8,4	6,7	570	41 7,2	11,9		
t2	Garagewezen	4 356	276 6,3	7,6	4 874	438 9,0	9,7		
t3	Groothandel en handelsbemiddeling	9 818	738 7,5	8,0	10 855	1 098 10,1	9,8		
t4	Kleinhandel	15 132	732 4,8	5,9	16 183	1 237 7,6	8,1		
t5	Transport	9 371	1 025 10,9	10,9	9 474	1 644 17,4	16,8		
t6	Logistiek	2 132	88 4,1	6,9	2 706	181 6,7	9,5		
t7	Post	2 667	340 12,8	11,0	2 449	492 20,1	19,7		
t8	Horeca en toerisme	8 721	514 5,9	6,2	8 152	847 10,4	9,1		
t9	Informatie en media	680	41 6,0	5,4	635	56 8,8	7,3		
t10	Telecommunicatie	918	137 14,9	11,1	811	270 33,3	22,1		
t11	Informatie technologie	1 151	14 1,2	2,4	1 696	40 2,4	3,5		
t12	Financiële diensten	3 904	335 8,6	9,0	4 451	465 10,4	12,3		
t13	Consultancy en wetenschappelijke activiteiten	4 098	280 6,8	6,2	5 538	460 8,3	7,8		
t14	Uitzendbureaus en arbeidsbemiddeling	11 611	315 2,7	3,5	12 781	596 4,7	5,3		
t15	Onderhoud van gebouwen, tuinen en landschapsverzorging	3 953	329 8,3	8,7	6 957	651 9,4	9,3		
t16	Overige zakelijke dienstverlening	2 621	179 6,8	7,5	3 237	329 10,2	10,4		
t17	Overige diensten aan personen	2 028	222 11,0	10,3	2 209	299 13,5	12,4		
q1	Recreatie, cultuur en sport	1 340	132 9,9	7,9	1 499	238 15,9	11,8		
q2+3+4	Openbare besturen	12 774	1 259 9,9	11,4	11 819	1 416 12,0	15,5		
q5	Onderwijs	26 349	3 811 14,5	14,1	27 463	4 330 15,8	14,7		
q6	Gezondheidszorg	7 482	499 6,7	7,1	10 110	1 047 10,4	10,9		
q7	Maatschappelijke dienstverlening	16 638	946 5,7	5,5	22 496	2 155 9,6	9,3		
q8	Overige dienstverlening	1 901	337 17,7	18,2	2 100	394 18,8	18,5		

Bron: RSZ Gedecentraliseerd (Bewerking Steunpunt WSE)

Projectie van de uitstroom 55-plussers per WSE-sector

Tabel 4. Jaarlijks gemiddelde uitstroom van 55-plussers, uitgedrukt in aantal werknemers en als percentage van de totale tewerkstelling in de sector. 2005-2010 en projectie 2010-2015 volgens BAU- en 'langer werken'-scenario (Provincie Limburg en Vlaams Gewest)

Jaarlijkse gemiddelde uitstroom van 55+		2005-2010			2010-2015 (BAU)			2010-2015 (langer werken)		
		Limburg		Vlaams Gewest	Limburg		Vlaams Gewest	Limburg		Vlaams Gewest
		(n)	(%)	(%)	(n)	(%)	(%)	(n)	(%)	(%)
p1	Primaire sector	46	1,1	1,0	54	1,3	1,1	46	1,1	1,0
s1	Verv. dranken, voeding en tabak	68	1,1	1,2	113	1,8	1,8	81	1,3	1,3
s2	Textiel en kleding	37	1,8	2,3	36	2,8	3,1	29	2,3	2,4
s3	Grafische nijverheid	33	1,2	1,5	49	2,1	2,0	40	1,7	1,6
s4	Chemische industrie	79	2,0	1,9	100	3,0	2,4	76	2,3	1,8
s5	Rubber- en kunststofnijverheid	60	1,5	1,5	81	2,0	1,9	57	1,4	1,4
s6	Verv. van bouwmaterialen	88	2,0	2,0	94	2,2	2,4	72	1,7	1,7
s7	Metallurgie	53	2,3	3,1	36	1,8	3,1	32	1,6	2,3
s8	Verv. metaalproducten	124	1,1	1,5	181	1,8	2,1	137	1,4	1,6
s9	Verv. informatica en elektr. product.	7	0,6	2,0	17	1,6	2,1	12	1,1	1,7
s10	Verv. (elektr.) apparaten en werktuigen	47	1,5	1,9	54	1,7	2,3	41	1,3	1,7
s11	Verv. van transportmiddelen ¹	90	0,8	1,8	222	2,3	2,4	143	1,5	1,8
s12	Houtindustrie en verv. van meubels	54	1,6	1,8	76	2,3	2,4	60	1,8	1,8
s13	Overige industrie	7	1,2	1,8	17	2,8	2,2	14	2,3	1,8
s14	Energie en water	16	1,9	2,9	18	1,8	2,7	14	1,4	1,8
s15	Afval en recyclage	9	0,9	1,1	17	1,6	1,6	13	1,2	1,2
s16	Bouw	251	1,4	1,4	346	1,8	1,8	264	1,4	1,3
t1	Reparatie en installatie van machines en consumentenartikelen	7	2,5	0,9	16	2,7	1,6	12	2,1	1,2
t2	Garagezaken	33	0,8	1,1	53	1,1	1,4	44	0,9	1,1
t3	Groothandel en handelsbemiddeling	92	0,9	1,2	142	1,3	1,4	114	1,1	1,2
t4	Kleinhandel	110	0,7	0,8	183	1,1	1,2	147	0,9	0,9
t5	Transport	151	1,6	1,5	217	2,3	2,2	180	1,9	1,7
t6	Logistiek	14	0,7	1,2	26	1,0	1,5	21	0,8	1,1
t7	Post	130	4,9	2,7	127	5,2	3,9	103	4,2	2,4
t8	Horeca en toerisme	54	0,6	0,6	88	1,1	0,9	85	1,0	0,8
t9	Informatie en media	12	1,7	1,0	15	2,4	1,5	14	2,2	1,2
t10	Telecommunicatie	35	3,8	2,4	60	7,3	4,4	45	5,6	2,8
t11	Informaticatechnologie	5	0,5	0,5	10	0,6	0,7	8	0,5	0,6
t12	Financiële diensten	72	1,8	1,8	97	2,2	2,3	67	1,5	1,6
t13	Consultancy en wetenschappelijke activiteiten	40	1,0	0,7	66	1,2	0,9	55	1,0	0,7
t14	Uitzendbureaus / arbeidsbemiddeling	51	0,4	0,6	86	0,7	0,8	68	0,5	0,6
t15	Onderhoud van gebouwen, tuinen en landschapsverzorging	57	1,4	1,1	80	1,1	1,0	69	1,0	0,7
t16	Overige zakelijke dienstverlening	27	1,0	0,6	50	1,6	1,0	41	1,3	0,8
t17	Overige diensten aan personen	13	0,6	0,7	27	1,2	1,2	29	1,3	1,1
q1	Recreatie, cultuur en sport	10	0,7	0,8	28	1,9	1,2	26	1,8	1,1
q2+3+4	Openbare besturen	307	2,4	2,3	388	3,3	3,1	280	2,4	2,2
q5	Onderwijs	672	2,6	2,4	773	2,8	2,5	548	2,0	1,7
q6	Gezondheidszorg	88	1,2	1,2	179	1,8	1,8	132	1,3	1,2
q7	Maatschappelijke dienstverlening	116	0,7	0,7	273	1,2	1,3	192	0,9	0,9
q8	Overige dienstverlening	48	2,5	2,3	60	2,8	2,5	53	2,5	2,1

¹De Sluiting van Ford Genk werd niet in rekening gebracht bij de projecties

- BAU: uittredepatronen van 2005-2010 zetten zich door in 2010-2015

- 'langer werken': uittredepatronen van 55-plussers worden twee jaar opgeschoven

Bron: RSZ Gedecentraliseerd (Bewerking Steunpunt WSE)

Limburg: projectie vervangingsvraag en totale vraag per WSE-sector (n)

Tabel 5. Vraagcomponenten in de periode 2005-2010 en geprojecteerd volgens BAU- en 'langer werken'-scenario in de periode 2010-2015. Componenten weergegeven als jaarlijkse gemiddelden, *uitgedrukt in aantal werknemers* (Provincie Limburg).

(n)		2005-2010					2010-2015		2010-2015 (BAU)			2010-2015 (langer werken)		
		groei	UV	UIT	VV	TV	groei	UV	UIT	VV	TV	UIT	VV	TV
p1	Primaire sector	-4	0	131	127	127	1	1	145	145	146	136	136	137
s1	Verv. dranken, voeding en tabak	-30	0	123	94	94	-30	0	167	137	137	134	105	105
s2	Textiel en kleding	-168	0	180	12	12	-95	0	110	15	15	104	8	8
s3	Grafische nijverheid	-94	0	126	32	32	-78	0	123	45	45	114	36	36
s4	Chemische industrie	-107	0	153	46	46	-92	0	165	73	73	141	49	49
s5	Rubber- en kunststofnijverheid	9	9	83	83	92	9	9	105	105	113	80	80	89
s6	Verv. van bouwmaterialen	-10	0	116	105	105	-10	0	125	115	115	103	93	93
s7	Metallurgie	-78	0	113	35	35	-65	0	95	30	30	91	26	26
s8	Verv. metaalproducten	-155	0	341	185	185	-144	0	358	213	213	314	170	170
s9	Verv. informatica en elektr. producten	-4	0	36	32	32	-4	0	40	37	37	35	31	31
s10	Verv. (elektr.) apparaten en werktuigen	17	17	105	105	122	77	77	91	91	169	78	78	155
s11	Verv. van transportmiddelen ¹	-369	0	475	106	106	-308	0	497	189	189	418	110	110
s12	Houtindustrie en verv. van meubels	-36	0	120	84	84	-34	0	134	101	101	118	85	85
s13	Overige industrie	11	11	38	38	49	12	12	48	48	60	45	45	57
s14	Energie en water	32	32	19	19	51	36	36	30	30	66	26	26	62
s15	Afval en recycling	22	22	20	20	41	29	29	38	38	66	34	34	63
s16	Bouw	211	211	386	386	597	243	243	479	479	721	397	397	640
t1	Reparatie en installatie van machines e.a;	58	58	14	14	72	149	149	28	28	177	24	24	173
t2	Garagewezers	104	104	73	73	177	116	116	97	97	213	88	88	204
t3	Groothandel en handelsbemiddeling	207	207	141	141	348	229	229	194	194	424	167	167	396
t4	Kleinhandel	210	210	233	233	443	225	225	311	311	535	274	274	499
t5	Transport	21	21	193	193	214	22	22	257	257	279	220	220	242
t6	Logistiek	115	115	33	33	148	146	146	51	51	197	46	46	192
t7	Post	-44	0	293	249	249	-40	0	265	225	225	241	201	201
t8	Horeca en toerisme	-114	0	341	227	227	-103	0	347	244	244	344	241	241
t9	Informatie en media	-9	0	58	49	49	25	25	65	65	90	63	63	89
t10	Telecommunicatie	-21	0	68	46	46	-19	0	84	65	65	70	51	51
t11	Informaticatechnologie	109	109	20	20	129	160	160	34	34	195	32	32	192
t12	Financiële diensten	109	109	108	108	217	157	157	116	116	273	87	87	244
t13	Consultancy en wetenschapp. activiteiten	288	288	77	77	365	410	410	107	107	517	96	96	506
t14	Uitzendbureaus en arbeidsbemiddeling	234	234	421	421	655	258	258	481	481	738	462	462	720
t15	Onderhoud van gebouwen, tuinen e.a.	601	601	77	77	678	1 057	1 057	112	112	1 169	101	101	1 158
t16	Overige zakelijke dienstverlening	123	123	56	56	179	169	169	89	89	257	80	80	248
t17	Overige diensten aan personen	36	36	71	71	107	45	45	93	93	138	96	96	141
q1	Recreatie, cultuur en sport	32	32	41	41	72	53	53	62	62	115	60	60	113
q2+3+4	Openbare besturen	-191	0	510	319	319	-177	0	555	379	379	446	270	270
q5	Onderwijs	223	223	808	808	1031	232	232	911	911	1143	685	685	918
q6	Gezondheidszorg	526	526	96	96	621	710	710	190	190	900	143	143	853
q7	Maatschappelijke dienstverlening	1 172	1 172	118	118	1 289	1 603	1 603	275	275	1 878	193	193	1 796
q8	Overige dienstverlening	40	40	71	71	111	44	44	95	95	139	88	88	132

¹De sluiting van Ford Genk werd niet in rekening gebracht bij de projecties. Bron: RSZ Gedecentraliseerd (Bewerking Steunpunt WSE)

Limburg: projectie vervangingsvraag en totale vraag per WSE-sector (%)

Tabel 6. Vraagcomponenten in de periode 2005-2010 en geprojecteerd volgens BAU- en 'langer werken'-scenario in de periode 2010-2015. Componenten weergegeven als jaarlijkse gemiddelden, uitgedrukt als percentage van de sectorale tewerkstelling (Provincie Limburg)

p1	Primaire sector	2005-2010					2010-2015		2010-2015 (BAU)			2010-2015 (langer werken)		
		groei	UV	UIT	VV	TV	groei	UV	UIT	VV	TV	UIT	VV	TV
p1	Primaire sector	-0,1	0,0	3,2	3,1	3,1	0,0	0,0	3,5	3,5	3,6	3,3	3,3	3,3
s1	Verv. dranken, voeding en tabak	-0,5	0,0	1,9	1,5	1,5	-0,5	0,0	2,7	2,2	2,2	2,1	1,7	1,7
s2	Textiel en kleding	-8,0	0,0	8,6	0,6	0,6	-7,5	0,0	8,7	1,2	1,2	8,2	0,7	0,7
s3	Grafische nijverheid	-3,3	0,0	4,5	1,1	1,1	-3,3	0,0	5,3	1,9	1,9	4,9	1,5	1,5
s4	Chemische industrie	-2,8	0,0	4,0	1,2	1,2	-2,7	0,0	4,9	2,2	2,2	4,2	1,5	1,5
s5	Rubber- en kunststofnijverheid	0,2	0,2	2,0	2,0	2,3	0,2	0,2	2,5	2,5	2,7	2,0	2,0	2,2
s6	Verv. van bouwmaterialen	-0,2	0,0	2,6	2,4	2,4	-0,2	0,0	2,9	2,7	2,7	2,4	2,2	2,2
s7	Metallurgie	-3,3	0,0	4,8	1,5	1,5	-3,3	0,0	4,9	1,6	1,6	4,6	1,3	1,3
s8	Verv. metaalproducten	-1,4	0,0	3,1	1,7	1,7	-1,4	0,0	3,5	2,1	2,1	3,1	1,7	1,7
s9	Verv. informatica en elektr. producten	-0,4	0,0	3,3	3,0	3,0	-0,4	0,0	3,8	3,4	3,4	3,3	2,9	2,9
s10	Verv. (elektr.) apparaten en werktuigen	0,5	0,5	3,3	3,3	3,9	2,4	2,4	2,8	2,8	5,2	2,4	2,4	4,8
s11	Verv. van transportmiddelen ¹	-3,3	0,0	4,2	0,9	0,9	-3,3	0,0	5,2	2,0	2,0	4,4	1,2	1,2
s12	Houtindustrie en verv. van meubels	-1,0	0,0	3,5	2,4	2,4	-1,0	0,0	4,1	3,1	3,1	3,6	2,6	2,6
s13	Overige industrie	2,1	2,1	7,0	7,0	9,0	2,1	2,1	7,9	7,9	10,0	7,4	7,4	9,5
s14	Energie en water	3,8	3,8	2,3	2,3	6,1	3,6	3,6	3,0	3,0	6,6	2,6	2,6	6,1
s15	Afval en recycling	2,2	2,2	2,0	2,0	4,2	2,6	2,6	3,5	3,5	6,1	3,1	3,1	5,8
s16	Bouw	1,2	1,2	2,2	2,2	3,3	1,3	1,3	2,5	2,5	3,8	2,1	2,1	3,4
t1	Reparatie en installatie van machines e.a	20,6	20,6	5,1	5,1	25,7	26,2	26,2	4,8	4,8	31,0	4,2	4,2	30,4
t2	Garagewezen	2,4	2,4	1,7	1,7	4,1	2,4	2,4	2,0	2,0	4,4	1,8	1,8	4,2
t3	Groothandel en handelsbemiddeling	2,1	2,1	1,4	1,4	3,5	2,1	2,1	1,8	1,8	3,9	1,5	1,5	3,7
t4	Kleinhandel	1,4	1,4	1,5	1,5	2,9	1,4	1,4	1,9	1,9	3,3	1,7	1,7	3,1
t5	Transport	0,2	0,2	2,1	2,1	2,3	0,2	0,2	2,7	2,7	2,9	2,3	2,3	2,6
t6	Logistiek	5,4	5,4	1,5	1,5	6,9	5,4	5,4	1,9	1,9	7,3	1,7	1,7	7,1
t7	Post	-1,6	0,0	11,0	9,3	9,3	-1,6	0,0	10,8	9,2	9,2	9,8	8,2	8,2
t8	Horeca en toerisme	-1,3	0,0	3,9	2,6	2,6	-1,3	0,0	4,3	3,0	3,0	4,2	3,0	3,0
t9	Informatie en media	-1,3	0,0	8,5	7,2	7,2	4,0	4,0	10,2	10,2	14,2	10,0	10,0	14,0
t10	Telecommunicatie	-2,3	0,0	7,4	5,0	5,0	-2,3	0,0	10,3	8,0	8,0	8,6	6,3	6,3
t11	Informaticatechnologie	9,5	9,5	1,8	1,8	11,2	9,5	9,5	2,0	2,0	11,5	1,9	1,9	11,3
t12	Financiële diensten	2,8	2,8	2,8	2,8	5,6	3,5	3,5	2,6	2,6	6,1	2,0	2,0	5,5
t13	Consultancy en wetenschapp. activiteiten	7,0	7,0	1,9	1,9	8,9	7,4	7,4	1,9	1,9	9,3	1,7	1,7	9,1
t14	Uitzendbureaus en arbeidsbemiddeling	2,0	2,0	3,6	3,6	5,6	2,0	2,0	3,8	3,8	5,8	3,6	3,6	5,6
t15	Onderhoud van gebouwen, tuinen e.a.	15,2	15,2	2,0	2,0	17,1	15,2	15,2	1,6	1,6	16,8	1,5	1,5	16,7
t16	Overige zakelijke dienstverlening	4,7	4,7	2,1	2,1	6,8	5,2	5,2	2,7	2,7	8,0	2,5	2,5	7,7
t17	Overige diensten aan personen	1,8	1,8	3,5	3,5	5,3	2,0	2,0	4,2	4,2	6,3	4,3	4,3	6,4
q1	Recreatie, cultuur en sport	2,4	2,4	3,0	3,0	5,4	3,5	3,5	4,1	4,1	7,7	4,0	4,0	7,6
q2+3+4	Openbare besturen	-1,5	0,0	4,0	2,5	2,5	-1,5	0,0	4,7	3,2	3,2	3,8	2,3	2,3
q5	Onderwijs	0,8	0,8	3,1	3,1	3,9	0,8	0,8	3,3	3,3	4,2	2,5	2,5	3,3
q6	Gezondheidszorg	7,0	7,0	1,3	1,3	8,3	7,0	7,0	1,9	1,9	8,9	1,4	1,4	8,4
q7	Maatschappelijke dienstverlening	7,0	7,0	0,7	0,7	7,7	7,1	7,1	1,2	1,2	8,3	0,9	0,9	8,0
q8	Overige dienstverlening	2,1	2,1	3,7	3,7	5,8	2,1	2,1	4,5	4,5	6,6	4,2	4,2	6,3

¹De sluiting van Ford Genk werd niet in rekening gebracht bij de projecties. Bron: RSZ Gedecentraliseerd (Bewerking Steunpunt WSE)

Vlaams Gewest: projectie vervangingsvraag en totale vraag per WSE-sector (%)

Tabel 7. Vraagcomponenten in de periode 2005-2010 en geprojecteerd volgens BAU- en 'langer werken'-scenario in de periode 2010-2015. Componenten weergegeven als jaarlijkse gemiddelden, uitgedrukt als percentage van de sectorale tewerkstelling (Vlaams Gewest)

p1	Primaire sector	2005-2010					2010-2015		2010-2015 (BAU)			2010-2015 (langer werken)		
		groeï	UV	UIT	VV	TV	groeï	UV	UIT	VV	TV	UIT	VV	TV
p1	Primaire sector	1,6	1,6	1,9	1,9	3,5	1,9	1,9	1,9	1,9	3,8	1,8	1,8	3,7
s1	Verv. dranken, voeding en tabak	-0,6	0,0	2,0	1,4	1,4	-0,5	0,0	2,5	2,0	2,0	2,1	1,6	1,6
s2	Textiel en kleding	-6,0	0,0	6,5	0,5	0,5	-5,9	0,0	7,0	1,1	1,1	6,3	0,4	0,4
s3	Grafische nijverheid	-2,0	0,0	3,5	1,5	1,5	-1,9	0,0	3,9	2,0	2,0	3,5	1,5	1,5
s4	Chemische industrie	-2,1	0,0	3,4	1,3	1,3	-1,9	0,0	3,8	1,9	1,9	3,2	1,3	1,3
s5	Rubber- en kunststofnijverheid	-0,3	0,0	2,1	1,8	1,8	0,0	0,0	2,4	2,4	2,4	1,9	1,9	1,9
s6	Verv. van bouwmaterialen	-0,4	0,0	2,4	2,0	2,0	-0,4	0,0	2,8	2,4	2,4	2,2	1,8	1,8
s7	Metallurgie	-2,7	0,0	4,3	1,6	1,6	-2,6	0,0	4,1	1,5	1,5	3,3	0,8	0,8
s8	Verv. metaalproducten	-0,9	0,0	2,7	1,8	1,8	-0,7	0,0	3,1	2,4	2,4	2,6	1,9	1,9
s9	Verv. informatica en elektr. producten	-5,9	0,0	7,3	1,3	1,3	-4,7	0,0	6,0	1,3	1,3	5,5	0,8	0,8
s10	Verv. (elektr.) apparaten en werktuigen	-1,2	0,0	3,3	2,1	2,1	-0,9	0,0	3,5	2,6	2,6	2,9	2,0	2,0
s11	Verv. van transportmiddelen ¹	-3,8	0,0	4,7	0,9	0,9	-3,6	0,0	5,0	1,4	1,4	4,4	0,8	0,8
s12	Houtindustrie en verv. van meubels	-2,8	0,0	4,2	1,5	1,5	-2,6	0,0	4,5	1,9	1,9	3,9	1,3	1,3
s13	Overige industrie	-2,1	0,0	4,1	2,0	2,0	-1,2	0,0	4,1	2,9	2,9	3,7	2,5	2,5
s14	Energie en water	5,3	5,3	2,9	2,9	8,2	5,6	5,6	2,7	2,7	8,3	1,8	1,8	7,5
s15	Afval en recycling	1,9	1,9	1,6	1,6	3,4	2,4	2,4	2,3	2,3	4,7	1,9	1,9	4,3
s16	Bouw	2,0	2,0	1,6	1,6	3,7	2,2	2,2	1,9	1,9	4,1	1,5	1,5	3,6
t1	Reparatie en installatie van machines e.a.	5,7	5,7	0,9	0,9	6,7	6,6	6,6	1,6	1,6	8,2	1,2	1,2	7,8
t2	Garagewezen	1,0	1,0	1,9	1,9	2,9	1,0	1,0	2,2	2,2	3,2	1,9	1,9	2,9
t3	Groothandel en handelsbemiddeling	1,3	1,3	1,4	1,4	2,7	1,3	1,3	1,7	1,7	3,0	1,4	1,4	2,7
t4	Kleinhandel	1,4	1,4	1,5	1,5	2,9	1,4	1,4	1,8	1,8	3,2	1,5	1,5	3,0
t5	Transport	0,6	0,6	1,6	1,6	2,2	0,6	0,6	2,3	2,3	3,0	1,9	1,9	2,5
t6	Logistiek	1,8	1,8	1,4	1,4	3,2	1,9	1,9	1,7	1,7	3,6	1,3	1,3	3,2
t7	Post	-1,0	0,0	3,8	2,8	2,8	-0,9	0,0	4,8	3,9	3,9	3,4	2,4	2,4
t8	Horeca en toerisme	-0,3	0,0	3,1	2,8	2,8	-0,2	0,0	3,4	3,2	3,2	3,3	3,1	3,1
t9	Informatie en media	0,3	0,3	3,5	3,5	3,8	1,5	1,5	4,0	4,0	5,5	3,8	3,8	5,2
t10	Telecommunicatie	1,1	1,1	3,4	3,4	4,5	2,2	2,2	4,8	4,8	7,0	3,3	3,3	5,4
t11	Informaticatechnologie	2,0	2,0	3,3	3,3	5,3	2,8	2,8	3,0	3,0	5,8	2,9	2,9	5,7
t12	Financiële diensten	0,5	0,5	2,4	2,4	2,9	1,3	1,3	2,4	2,4	3,7	1,8	1,8	3,1
t13	Consultancy en wetenschapp. activiteiten	6,0	6,0	0,8	0,8	6,9	6,7	6,7	1,0	1,0	7,7	0,8	0,8	7,5
t14	Uitzendbureaus en arbeidsbemiddeling	1,3	1,3	2,4	2,4	3,7	1,3	1,3	2,6	2,6	3,9	2,4	2,4	3,7
t15	Onderhoud van gebouwen, tuinen e.a.	12,9	12,9	1,1	1,1	14,0	13,5	13,5	1,0	1,0	14,5	0,7	0,7	14,2
t16	Overige zakelijke dienstverlening	5,8	5,8	0,7	0,7	6,5	6,2	6,2	1,0	1,0	7,2	0,8	0,8	7,1
t17	Overige diensten aan personen	2,4	2,4	2,1	2,1	4,5	2,6	2,6	2,6	2,6	5,2	2,5	2,5	5,1
q1	Recreatie, cultuur en sport	1,8	1,8	1,7	1,7	3,5	2,1	2,1	2,3	2,3	4,3	2,1	2,1	4,2
q2+3+4	Openbare besturen	-0,6	0,0	2,9	2,4	2,4	-0,6	0,0	3,7	3,1	3,1	2,8	2,2	2,2
q5	Onderwijs	1,5	1,5	2,4	2,4	3,9	1,5	1,5	2,5	2,5	4,0	1,8	1,8	3,3
q6	Gezondheidszorg	3,4	3,4	1,3	1,3	4,7	3,4	3,4	1,9	1,9	5,4	1,4	1,4	4,8
q7	Maatschappelijke dienstverlening	4,3	4,3	0,7	0,7	5,0	4,6	4,6	1,3	1,3	5,9	0,9	0,9	5,5
q8	Overige dienstverlening	1,5	1,5	2,9	2,9	4,3	1,3	1,3	3,3	3,3	4,6	2,8	2,8	4,1

¹De sluiting van Ford Genk werd niet in rekening gebracht bij de projecties. Bron: RSZ Gedecentraliseerd (Bewerking Steunpunt WSE)

Bibliografie

Neefs, B., Herremans, W. & Sels, L. 2012. Vergrijzing in de sectoren. Waar is de nood aan vervanging het hoogst? *Over.Werk. Tijdschrift van het Steunpunt Werk en Sociale Economie*, 22(4), 84-96.

Fiche 5. Jobcreatie en jobdestructie

Inleiding

In dit onderdeel bekijken we de jobcreatie en jobdestructie in de provincie Limburg op basis van DynaM-gegevens. Deze gegevens zijn gebaseerd op data die voor de RSZ en RSZPPO verzameld worden via de DmfA – Multifunctionele aangifte.

DynaM omvat quasi de totale loontrekkende werkgelegenheid in België (99,9% van de werkgevers en ruim 99% van de loontrekkenden). De creatie en destructie van jobs in DynaM worden berekend op het niveau van de volledige onderneming in België, en niet op het niveau van de lokale vestiging (DynaM, 2011). In deze bijdrage beperken we de analyse tot de uniregionale werkgevers, hiermee wordt verwezen naar werkgevers die binnen België in slechts één geografisch gebied actief zijn. Zo vergelijken we de uniregionale werkgevers van Limburg (enkel actief in de provincie Limburg) met deze van het Vlaams Gewest (enkel actief in het Vlaams Gewest). Op deze manier zijn we er zeker van dat de jobcreatie en –destructie die we in kaart brengen betrekking heeft op de betreffende regio. Aan de andere kant hebben we hiermee geen zicht op jobcreatie of -destructie bij werkgevers die in meerdere regio's actief zijn. In België heeft 97% van de ondernemingen slechts één vestiging, dit zijn de uniregionale werkgevers. De andere werkgevers bezitten vestigingen in verschillende regio's (arrondissementen, provincies of gewesten). Deze 'multiregionale' werkgevers zijn weliswaar sterk in de minderheid (3%), maar vertegenwoordigen wel een belangrijk aandeel in de tewerkstelling (40%). Voor het berekenen van jobcreatie of -destructie bij een werkgever wordt telkens het aantal werknemers op 30 juni van jaar t vergeleken met de situatie van 30 juni jaar t-1, en dit voor alle werkgevers die op een van beide tijdstippen een of meerdere werknemers in dienst hadden.

Criteria voor het afbakenen van de tewerkstellingscijfers in de fiche

- Component: jobcreatie en jobdestructie (loontrekkende jobs)
- Bron: RSZ - DynaM
- Populatie: loontrekkenden bij RSZ, loontrekkenden bij RSZPPO
- Regionale verdeling: volgens werkplaats, bij 'uniregionale' werkgevers
- Sectorale verdeling: volgens hoofdactiviteit van de onderneming
- Meeteenheid: arbeidsplaatsen
- Referentieperiode: 2^e kwartaal
- Harmonisering tijdreeks: ja¹

Overzicht van alle cijferreeksen in de fiche

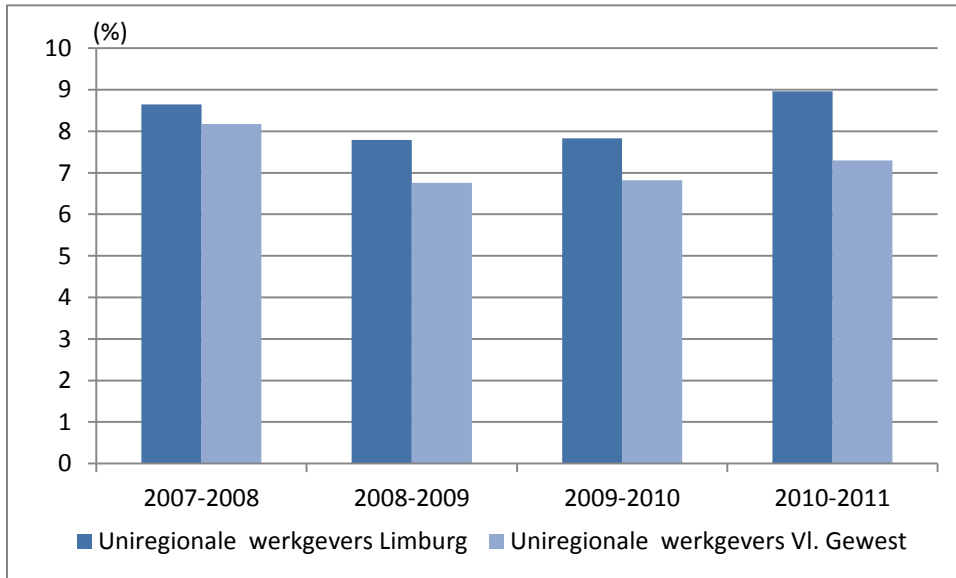
- Jobcreatiegraad, '07-'08 tot '10-'11¹
- Jobdestructiegraad, '07-'08 tot '10-'11¹
- Netto-evolutie jobs, '07-'08 tot '10-'11¹
- Jobcreatie, jobdestructie en netto-evolutie per WSE-sector, '10-'11¹

¹ In de DynaM reeksen wordt jobreallocatie die enkel het gevolg is van administratieve of juridische wijzigingen geëlimineerd

Jobcreatie en jobdestructie

Figuur 1 toont dat de jobcreatiegraad bij uniregionale werkgevers in Limburg systematisch hoger ligt dan gemiddeld in Vlaanderen (uniregionale werkgevers in Vlaanderen). Naar aanleiding van de crisis kwam de jobcreatie in beide regio's onder druk te staan. In de periode 2008-2009 zakte de jobcreatiegraad in Limburg met 0,8 procentpunten ten opzichte van de voorgaande periode. Met een jobcreatiegraad van 7,8% werd in Limburg wel nog steeds beter gepresteerd dan in het gehele Vlaams Gewest dat strandde op 6,8%. In 2009-2010 stabiliseerde de jobcreatiegraad in beide regio's. In 2010-2011 piekte de jobcreatiegraad in Limburg met 9%, oftewel liefst 1,2 procentpunten hoger dan de voorgaande periode. De jobcreatiegraad lag in deze periode zelfs hoger dan in 2007-2008. Het Vlaams Gewest daarentegen kende slechts een stijging van 0,5 procentpunten tot een jobcreatiegraad van 7,3%. In Limburg was de jobcreatie goed voor 16 000 nieuwe jobs tussen 2010 en 2011.

Figuur 1. Jobcreatiegraad bij uniregionale werkgevers in Limburg en in het Vlaams Gewest (2007-2008 tot 2010-2011)

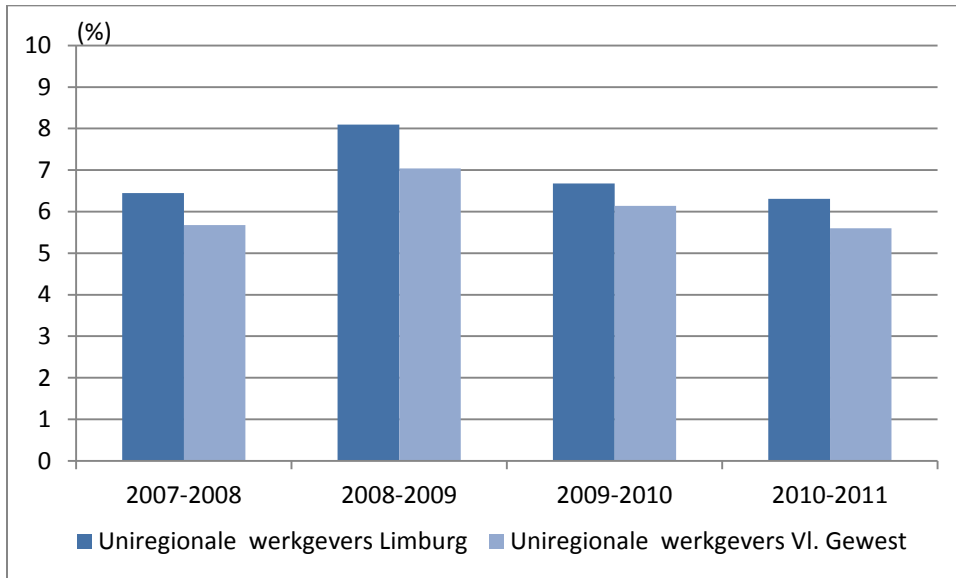

Bron: RSZ en DynaM (bewerking Steunpunt WSE)

De keerzijde van de medaille, de jobdestructiegraad, wordt weergegeven in figuur 2. De jobdestructiegraad was in de beschouwde periode eveneens steeds groter in de provincie Limburg dan in het Vlaams Gewest.

De economische crisis fruijkte niet enkel de jobcreatie zoals hoger werd aangetoond, maar zorgde eveneens voor een toename van de jobdestructie. In de periode 2008-2009 steeg de jobdestructiegraad in Limburg naar 8,1%, flink hoger dan de jobdestructiegraad van 7% die het Vlaams Gewest in dezelfde periode liet optekenen. Tussen 2009 en 2010 nam de jobdestructiegraad in beide gebieden opnieuw af (tot respectievelijk 6,7% in Limburg en 6,1% in het Vlaams Gewest). In de periode 2010-2011 werd deze dalende trend verdergezet zodat we, met jobdestructiegraden van 6,3% in Limburg en 5,6% in het Vlaams Gewest, nipt onder het niveau van 2007-2008 terechtkwamen. In de periode 2010-2011 was de jobdestructie in Limburg goed voor een verlies van 11 300 jobs.

Figuur 2. Jobdestructiegraad bij uniregionale werkgevers in Limburg en in het Vlaams Gewest (2007-2008 tot 2010-2011)

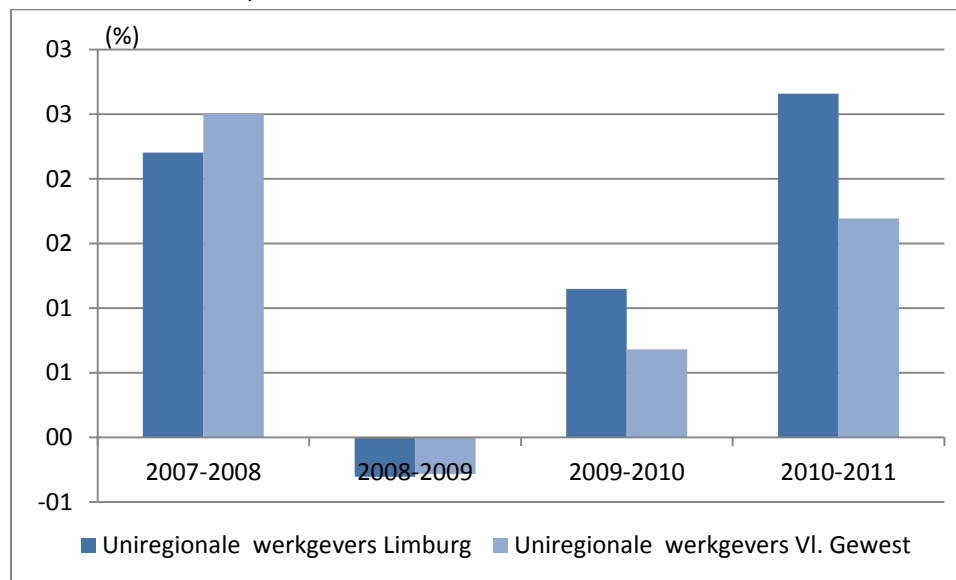

Bron: RSZ en DynaM (bewerking Steunpunt WSE)

De resultante van de jobcreatie en jobdestructie is gelijk aan de netto-evolutie van jobs. Dit is weergegeven in figuur 3. In de periode 2007-2008 bleek de jobcreatie sterker dan de jobdestructie wat resulteerde in een forse netto-groei van het aantal jobs (+2,2% in Limburg en +2,5% in het Vlaams Gewest).

In 2008-2009 was de netto-evolutie in beide gevallen negatief en was de terugval met 0,3% ook relatief even sterk. Tussen 2009 en 2010 werden opnieuw meer jobs gecreëerd dan vernietigd waardoor de netto-evolutie weer positief werd (+1,1% voor Limburg tegenover +0,7% voor het Vlaams Gewest). In 2010-2011 kwam deze positieve evolutie nog sterker uit de verf. Door een stijgende jobcreatiegraad en dalende jobdestructiegraad bedroeg de netto-evolutie +2,7% (+4 700 jobs) in Limburg tegenover +1,7% (+25 900 jobs) voor het Vlaams Gewest.

Figuur 3. Netto-evolutie jobs bij uniregionale werkgevers in Limburg en in het Vlaams Gewest (2007-2008 tot 2010-2011)

Bron: RSZ en DynaM (bewerking Steunpunt WSE)

Dynamiek in de sectoren

Tot slot zoomen we voor de periode 2010-2011 in tot op het niveau van de sectoren. In tabel 1 en 2 lijs-ten we voor Limburg de tien sectoren op met respectievelijk de grootste jobcreatie en –destructie (uitgedrukt in aantal jobs). Dit zijn de sectoren waar het meeste jobs gecreëerd dan wel vernietigd werden in de periode 2010-2011. Het valt op dat in beide rankings de top vijf door dezelfde sectoren wordt bevolkt, zij het in licht andere volgorde. De ‘primaire sector’, ‘bouwsector’, ‘horeca en toerisme’, ‘kleinhandel’, en ‘groothandel en handelsbemiddeling’ waren verantwoordelijk voor de grootste jobcreatie, maar eveneens voor de grootste jobdestructie. Dit zijn dan ook vijf sectoren met een hoge mate van jobmobiliteit waarbij heel wat werknemers in en uit de sector stromen. De primaire sector valt op door de grootste jobcreatie én netto-evolutie. In deze sector werden door de uniregionale werkgevers in Limburg op een jaar tijd 2 444 jobs gecreëerd en 1 219 vernietigd. Dit leverde een positief saldo op van 1 225 extra jobs in de Limburgse primaire sector. Het gaat echter om een zeer turbulente sector met aanzienlijke schommelingen in het werknemersbestand. Deze turbulentie wordt vooral ingegeven door de seizoensarbeid in de Limburgse fruitteelt.

In tabel 1 kunnen we daarnaast ook de belangrijkste groeisectoren onderscheiden, dit zijn de sectoren waar de netto-groei het grootst was. Naast de ‘primaire sector’, werden ook in de ‘maatschappelijke dienstverlening’, het ‘onderhoud van gebouwen (met poets hulp in het kader van dienstencheque-tewerkstelling), tuinen en landschapsverzorging’ en de ‘gezondheidszorg’ telkens meer dan 350 extra jobs gecreëerd. Tegenover de forse jobcreatie in deze sectoren, stond een relatief geringe jobdestructie waardoor er per saldo heel wat jobs bijkwamen.

In tabel 3 geven we een overzicht van de jobcreatie en –destructie bij uniregionale werkgevers in Limburg voor alle WSE-sectoren. Hieruit blijkt dat de meeste sectoren een netto-groei lieten optekenen tussen 2010 en 2011. De jobcreatie was bij de uniregionale werkgevers in Limburg dus meestal groter dan de jobdestructie.

Tabel 1. Top 10 van de sectoren met de grootste **jobcreatie** bij uniregionale werkgevers in Limburg (2010-2011)

Top 10 jobcreatie		Jobcreatie	Jobdestructie	Netto-evolutie
		(n)	(n)	(n)
p1	Primaire sector	2444	1219	1225
s16	Bouw	1903	1623	280
t8	Horeca en toerisme	1346	1431	-85
t4	Kleinhandel	1196	974	222
t3	Groothandel en handelsbemiddeling	888	609	279
t15	Onderhoud van gebouwen, tuinen en landschapsverzorging	764	328	436
q7	Maatschappelijke dienstverlening	753	190	563
s8	Verv. van metaalproducten	584	547	37
t13	Consultancy en wetenschappelijke activiteiten	575	480	95
q6	Gezondheidszorg	558	186	372

Bron: RSZ en DynaM (bewerking Steunpunt WSE)

Tabel 2. Top 10 van de sectoren met de grootste **jobdestructie** bij uniregionale werkgevers in Limburg (2010-2011)

Top 10 jobdestructie		Jobcreatie	Jobdestructie	Netto-evolutie
		(n)	(n)	(n)
s16	Bouw	1903	1623	280
t8	Horeca en toerisme	1346	1431	-85
p1	Primaire sector	2444	1219	1225
t4	Kleinhandel	1196	974	222
t3	Groothandel en handelsbemiddeling	888	609	279
s8	Verv. van metaalproducten	584	547	37
t13	Consultancy en wetenschappelijke activiteiten	575	480	95
t5	Transport	484	375	109
t17	Overige diensten aan personen	364	332	32
t15	Onderhoud van gebouwen, tuinen en landschapsverzorging	764	328	436

Bron: RSZ en DynaM (bewerking Steunpunt WSE)

Tabel 3. Jobcreatie, jobdestructie en netto-evolutie bij uniregionale werkgevers in Limburg en in het Vlaams Gewest, naar WSE-sectoren (2010-2011)

		Jobcreatie		Jobdestructie		Netto-evolutie		Vlaams gewest (%)
		Limburg		Limburg		Limburg		
		(n)	(%)	(n)	(%)	(n)	(%)	
p1	Primaire sector	2444	48,6	1219	24,2	1225	24,4	9,2
s1	Verv. van dranken, voeding en tabak	459	8,1	275	4,9	184	3,3	0,1
s2	Textiel en kleding	53	4,2	124	9,9	-71	-5,7	-4,5
s3	Grafische nijverheid	35	1,6	117	5,4	-82	-3,8	-1,8
s4	Chemische industrie	71	5,6	26	2,1	45	3,6	0,5
s5	Rubber- en kunststofnijverheid	160	4,3	121	3,3	39	1,1	0,7
s6	Verv. van bouwmaterialen	126	3,8	142	4,3	-16	-0,5	-1,2
s7	Metallurgie	26	7,2	18	5,0	8	2,2	1,2
s8	Verv. van metaalproducten	584	6,2	547	5,8	37	0,4	0,8
s9	Verv. van informatica en elektronische producten	28	2,6	28	2,6	0	0,0	0,1
s10	Verv. van (elektrische) apparaten en werktuigen	111	4,9	231	10,2	-120	-5,3	0,8
s11	Verv. van transportmiddelen	158	1,9	216	2,6	-58	-0,7	-7,8
s12	Houtindustrie en Verv. van meubels	172	5,3	166	5,1	6	0,2	-2,1
s13	Overige industrie	30	5,9	34	6,7	-4	-0,8	-1,2
s14	Energie en water	32	4,0	2	0,2	30	3,7	1,9
s15	Afval en recyclage	60	8,1	43	5,8	17	2,3	2,8
s16	Bouw	1903	10,7	1623	9,1	280	1,6	2,1
	Secundaire sector	4008	6,5	3713	6,0	295	0,5	0,4
t1	Repar. en installatie van machines en consumentenartikelen	66	16,0	47	11,4	19	4,6	0,4
t2	Garagewezen	359	8,6	215	5,1	144	3,4	1,7
t3	Groothandel en handelsbemiddeling	888	9,2	609	6,3	279	2,9	0,8
t4	Kleinhandel	1196	11,6	974	9,4	222	2,1	1,1
t5	Transport	484	8,0	375	6,2	109	1,8	-0,4
t6	Logistiek	83	8,2	73	7,2	10	1,0	1,6
t7	Post	44	20,3	36	16,6	8	3,7	4,2
t8	Horeca en toerisme	1346	18,6	1431	19,8	-85	-1,2	-0,7
t9	Informatica en media	58	11,7	34	6,9	24	4,8	-3,6
t10	Telecommunicatie	2	9,3	1	4,7	1	4,7	-4,1
t11	Informaticatechnologie	165	12,1	92	6,8	73	5,4	3,8
t12	Financiële diensten	222	11,5	139	7,2	83	4,3	3,1
t13	Consultancy en wetenschappelijke activiteiten	575	12,4	480	10,4	95	2,1	3,8
t14	Uitzendbureaus en arbeidsbemiddeling	394	13,2	69	2,3	325	10,9	11,1
t15	Onderhoud van gebouwen, tuinen en landschapsverzorging	764	14,6	328	6,2	436	8,3	10,4
t16	Overige zakelijke dienstverlening	345	13,4	233	9,0	112	4,3	2,1
t17	Overige diensten aan personen	364	16,5	332	15,1	32	1,5	0,5
	Tertiaire sector	7355	12,1	5468	9,0	1887	3,1	2,2
q1	Recreatie, cultuur en sport	178	12,9	121	8,8	57	4,1	2,2
q3	Algemene overheidsdiensten	390	2,1	149	0,8	241	1,3	1,1
q5	Onderwijs	206	5,9	111	3,2	95	2,7	1,3
q6	Gezondheidszorg	558	4,3	186	1,4	372	2,8	2,5
q7	Maatschappelijke dienstverlening	753	5,9	190	1,5	563	4,4	4,1
q8	Belangenvertegenwoordiging	115	6,7	103	6,0	12	0,7	0,8
	Quartaire sector	2200	4,3	860	1,7	1340	2,6	2,3
	Totaal	16007	9,0	11260	6,3	4747	2,7	1,7

Bron: RSZ en DynaM (bewerking Steunpunt WSE)

Bibliografie

DynaM 2011. <http://www.dynam-belgium.org/site/nl/methode.html>

Fiche 6. Jobratio en vestigingsratio

Inleiding

In deze fiche geven we een overzicht van de jobratio en de vestigingsratio in de stad Genk, het arbeidsmarktgebied Genk, de provincie Limburg en het Vlaams Gewest. De afbakening van het arbeidsmarktgebied of de regio Genk is gebaseerd op de clustering van gemeenten die zich op basis van de uitgaande pendelstromen van hun loontrekkende bevolking in sterke mate concentreren op de stad Genk. Voor de regio Genk gaat het over volgende gemeenten: As, Genk, Opglabbeek, Zutendaal, Houthalen-Helchteren, Meeuwen-Gruitrode, Bilzen en Maasmechelen.¹¹

De jobs en vestigingen worden in deze fiche regionaal verdeeld volgens de locatie van de vestiging. Bij de jobs omvatten we het totaal aantal jobs, dit betekent dat het zowel om loontrekkende als zelfstandige jobs gaat. Bij de vestigingen gaat het enkel om vestigingen met personeel (dit zijn dus 'werkgevers').

De cijfers in deze fiche zijn hoofdzakelijk afkomstig uit de Vlaamse Arbeidsrekening, uitgewerkt door het Steunpunt WSE in samenwerking met het Departement WSE. Voor bijkomend cijfermateriaal, zie www.steunpuntwse.be (rubriek 'cijfers') of www.werk.be/cijfers (rubriek 'lokale cijfers'). De meest recente gegevens hebben momenteel betrekking op 2010.

Criteria voor het afbakenen van de tewerkstellingscijfers in de fiche

- Component: totaal aantal jobs
- Bron: Vlaamse arbeidsrekening – Steunpunt WSE / Departement WSE
- Populatie: loontrekkenden bij RSZ, loontrekkenden bij RSZPPO, zelfstandigen en helpers, jobstudenten
- Regionale verdeling: volgens werkplaats
- Sectorale verdeling: volgens activiteit van de vestiging
- Meeteenheid: arbeidsplaatsen
- Referentieperiode: jaargemiddelde

Overzicht van alle cijferreeksen in de fiche

- Jobratio en vestigingsratio, 2006-2010
- Aanwezigheidsindex per WSE-sector, 2010

¹¹ Voor meer info over de methodologie van de clustering van Vlaamse gemeenten in lokale arbeidsmarktgebieden, zie Vanderbiesen, Herremans & Sels, 2012.

Jobratio

De *jobratio* geeft de verhouding weer van het aantal jobs per honderd inwoners op arbeidsleeftijd. Deze ratio ligt in een (centrum)stad zoals Genk traditioneel heel wat hoger dan in een ruimer geografisch gebied (zoals een regio, provincie of gewest). Steden, en zeker centrumsteden, zijn immers economische knooppunten waar doorgaans veel jobs geconcentreerd zijn. Zo ook in de stad Genk, met een jobratio van 93 jobs per honderd inwoners op arbeidsleeftijd (15-64 jaar) in 2010. Dit is ruim meer dan in de regio Genk (61,9), de provincie Limburg (61,2) en het Vlaams Gewest (67,1) (tabel 1). Ten opzichte van de andere Vlaamse centrumsteden behoort Genk hiermee tot de lagere middenmoot. Ter vergelijking: in Hasselt, de andere Limburgse centrumstad, bedroeg de jobratio 112,6.

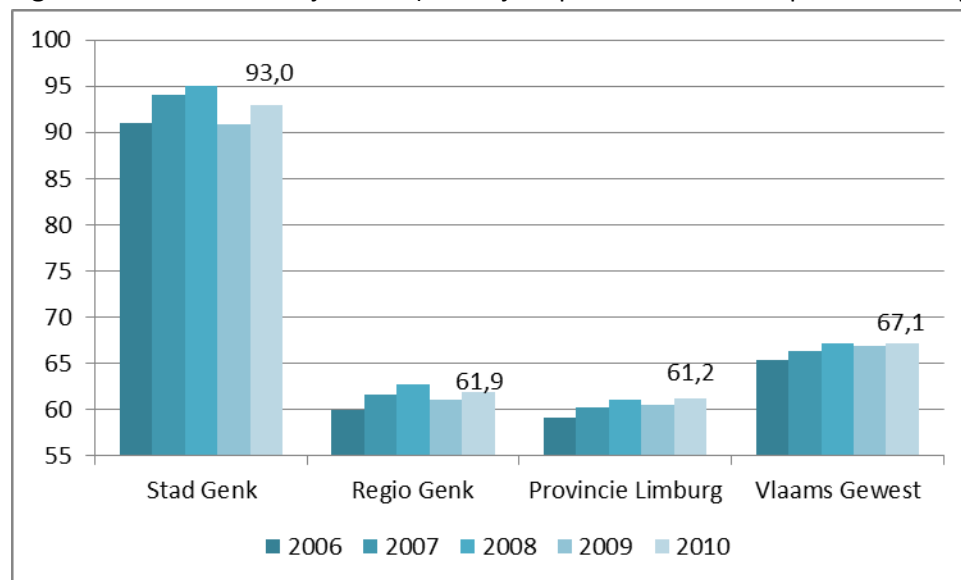
Tabel 1. Jobratio (2010)

	Stad Genk	Regio Genk	Provincie Limburg	Vlaams Gewest
Jobs (n)	40 150	84 588	348 555	2 765 019
Bevolking arbeidsleeftijd (15-64 jaar) (n)	43 192	136 616	569 905	4 121 457
Jobratio (<i>jobs / bevolking x 100</i>)	93,0	61,9	61,2	67,1

Bron: Vlaamse Arbeidsrekening – Steunpunt WSE / Departement WSE (bewerking Steunpunt WSE)

Kijken we in figuur 1 naar de evolutie van de laatste jaren, dan zien we opnieuw dat de stad Genk – meer dan de regio Genk, de provincie Limburg en het Vlaams Gewest – een behoorlijke terugval kreeg in de jobratio ten gevolge van de crisis. In de stad Genk daalde de jobratio tussen 2008 en 2009 van 95,1 naar 90,9. In de regio Genk was de daling verhoudingsgewijs minder uitgesproken (van 62,7 naar 61,1). Ook konden zowel de stad als de regio Genk – in tegenstelling tot de provincie Limburg en het Vlaams Gewest – de terugval nog niet volledig recupereren anno 2010. In Limburg en Vlaanderen bleef de daling van de jobratio in 2009 dan ook relatief beperkt (figuur 6 + bijlage).

Figuur 1. Evolutie van de jobratio (aantal jobs per 100 inwoners op arbeidsleeftijd) (2006-2010)

Bron: Vlaamse Arbeidsrekening – Steunpunt WSE / Departement WSE (bewerking Steunpunt WSE)

Aanwezigheidsindex

Op basis van de jobratio kunnen we eveneens een *aanwezigheidsindex* berekenen. Deze duidt per regio aan in hoeverre de werkgelegenheid er sterk of minder sterk aanwezig is (gerelateerd aan de bevolking op arbeidsleeftijd) in vergelijking met gemiddeld in Vlaanderen. Hiervoor wordt de verhouding tussen het totaal aantal jobs en de bevolking op arbeidsleeftijd in die regio vergeleken met dezelfde verhouding op Vlaams niveau. Dit betekent dat de jobratio van de betreffende regio afgezet wordt tegenover de jobratio in Vlaanderen. De aanwezigheidsindex kan ook verfijnd worden naar sector en geeft dan weer hoe de werkgelegenheid in de betrokken sector in de regio 'aanwezig' is in vergelijking met Vlaanderen.

Indien de aanwezigheidsratio kleiner is dan één, betekent dit dat het aantal jobs (in een sector) in verhouding tot de bevolking op arbeidsleeftijd in de betrokken regio lager ligt dan gemiddeld in Vlaanderen. De (sectorale) werkgelegenheid is er verhoudingsgewijs dus minder sterk aanwezig dan gemiddeld in Vlaanderen. Een waarde groter dan één duidt op het omgekeerde: een sterkere (sectorale) aanwezigheid van jobs (ten aanzien van de bevolking op arbeidsleeftijd) in de betrokken regio. Wanneer de aanwezigheidsindex gelijk is aan één, dan is de aanwezigheid van de (sectorale) werkgelegenheid in de regio vergelijkbaar met deze in Vlaanderen.

In tabel 2 geven we een overzicht van deze aanwezigheidsindex, opgesplitst naar hoofdsector, voor de stad Genk, de regio Genk en de Provincie Limburg. Voor de regio Genk en de provincie Limburg zien we dat de werkgelegenheid er globaal genomen iets minder sterk geconcentreerd is dan gemiddeld in Vlaanderen (aanwezigheidsindex van 0,9). Concreet betekent dit dat de jobratio – het aantal jobs per honderd inwoners op arbeidsleeftijd – hoger is in Vlaanderen (67,1) dan in de regio Genk (61,9) en de provincie Limburg (61,2). De jobratio in de stad Genk (93) is daarentegen beduidend hoger dan in Vlaanderen, wat de hogere aanwezigheidsindex (1,4) verklaart.

Opgesplitst naar hoofdsector zien we dat vooral de secundaire sector in de stad Genk een hoge aanwezigheidsindex noteert (2,2). Maar ook in de regio Genk (1,3) is de werkgelegenheid in de industrie en bouw sterker vertegenwoordigd dan in Vlaanderen. Op provinciaal niveau is de aanwezigheid van jobs in de secundaire sector vergelijkbaar met Vlaanderen (aanwezigheidsindex=1).

Tabel 2. Aanwezigheidsindex naar hoofdsector (2010)

	Stad Genk	Regio Genk	Provincie Limburg
Primaire sector	0,1	0,6	1,0
Secundaire sector	2,2	1,3	1,0
Tertiaire sector	1,1	0,8	0,8
Quartaire sector	1,4	0,9	1,0
Totaal	1,4	0,9	0,9

Bron: Vlaamse Arbeidsrekening – Steunpunt WSE / Departement WSE (bewerking Steunpunt WSE)

In tabel 3 bekijken we de secundaire sector meer in detail en geven we een overzicht van de aanwezigheidsindex per WSE-sector. Hieruit blijkt de sterke aanwezigheid van jobs in de automobielsector (s11). Met een aanwezigheidsindex van 15,7 voor de stad Genk was de verhouding van het aantal jobs in deze sector ten opzichte van de bevolking op arbeidsleeftijd bijna zestien maal hoger dan dezelfde verhou-

ding in Vlaanderen. Uiteraard heeft dit alles te maken met de aanwezigheid van Ford Genk en haar toeleveringsbedrijven. Ook op niveau van de regio Genk bedroeg de aanwezigheidsindex in deze sector nog 5,0: de auto-industrie telde in de regio Genk liefst 5 keer meer jobs in verhouding tot de bevolking op arbeidsleeftijd dan gemiddeld in Vlaanderen.

Tabel 3. Aanwezigheidsindex in de secundaire sector, naar WSE-sector in de stad Genk, regio Genk en provincie Limburg (2010)

		Stad Genk	Regio Genk	Provincie Limburg
s1	Vervaardiging van dranken, voeding en tabak	0,3	0,7	0,7
s2	Textiel en kleding	1,2	0,6	0,4
s3	Grafische nijverheid	2,0	0,9	0,8
s4	Chemische industrie	0,7	0,3	0,5
s5	Rubber- en kunststofnijverheid	3,3	1,4	1,6
s6	Vervaardiging van bouwmaterialen	0,7	1,7	1,8
s7	Metallurgie	7,3	2,3	0,8
s8	Vervaardiging van metaalproducten	3,7	2,3	1,8
s9	Vervaardiging van informatica en elektronische producten	1,3	1,8	0,7
s10	Vervaardiging van (elektrische) apparaten en werktuigen	0,3	0,5	0,7
s11	Vervaardiging van transportmiddelen	15,7	5,0	1,9
s12	Houtindustrie en vervaardiging van meubels	2,0	1,8	1,3
s13	Overige industrie	1,7	1,0	0,8
s14	Energie en water	1,1	0,5	0,9
s15	Afval en recyclage	0,4	1,2	0,7
s16	Bouw	0,7	1,0	1,1
Totaal	Secundaire sector	2,2	1,3	1,0

De aanwezigheidsindex geeft de verhouding tussen het totaal aantal jobs en de bevolking op arbeidsleeftijd in de regio (dit is gelijk aan de jobratio in de regio), ten opzichte van dezelfde verhouding in het Vlaams Gewest

Bron: Vlaamse Arbeidsrekening – Steunpunt WSE / Departement WSE (bewerking Steunpunt WSE)

Voor een overzicht van de aanwezigheidsindexen voor alle WSE-sectoren: zie bijlage

Vestigingsratio

De *vestigingsratio* meet de aanwezigheid van bedrijfsvestigingen (bedrijven, bedrijfs- of productie-eenheden met personeel) in verhouding tot de omvang van de bevolking op arbeidsleeftijd. In de stad Genk bedroeg deze ratio 4,0 in 2010. Per honderd inwoners telde de stad dus vier bedrijfsvestigingen. Dit is net boven het Vlaams gemiddelde (3,9), maar duidelijk meer dan de regio Genk (3,4) of de provincie Limburg (3,7) (tabel 4). Ten opzichte van de overige Vlaamse centrumsteden moet Genk het echter stellen met de op één na laagste ratio. Tijdens de voorbije jaren steeg de vestigingsratio in de stad Genk van 3,7 in 2006 naar 4,0 in 2010. In de regio Genk, de provincie Limburg en Vlaanderen was de stijging minder uitgesproken (+1 ppt; zie bijlage).

Tabel 4. Vestigingsratio (2010)

	Stad Genk	Regio Genk	Provincie Limburg	Vlaams Gewest
Vestigingen (n)	1 718	4 675	20 917	159 507
Bevolking arbeidsleeftijd (15-64 jaar) (n)	43 192	136 616	569 905	4 121 457
Vestigingsratio (<i>vestigingen / bevolking x 100</i>)	4,0	3,4	3,7	3,9

Bron: Vlaamse Arbeidsrekening – Steunpunt WSE / Departement WSE (bewerking Steunpunt WSE)

Bijlagentabellen

Jobratio en vestigingsratio 2006-2010

Tabel a. Evolutie van de jobratio en vestigingsratio (2006-2010)

Jobratio	2006	2007	2008	2009	2010
Stad Genk	90,9	94,0	95,1	90,9	93,0
Regio Genk	59,9	61,6	62,7	61,1	61,9
Provincie Limburg	59,1	60,2	61,0	60,6	61,2
Vlaams Gewest	65,4	66,3	67,1	66,8	67,1

Vestigingsratio	2006	2007	2008	2009	2010
Stad Genk	3,7	3,8	3,9	3,9	4,0
Regio Genk	3,3	3,4	3,4	3,4	3,4
Provincie Limburg	3,6	3,6	3,6	3,7	3,7
Vlaams Gewest	3,8	3,9	3,9	3,9	3,9

Bron: Vlaamse Arbeidsrekening – Steunpunt WSE / Departement WSE (bewerking Steunpunt WSE)

Aanwezigheidsindex (2010)

Tabel b. Aanwezigheidsindex naar hoofdsector en WSE-sector in de stad Genk, regio Genk en provincie Limburg (2010)

		Stad Genk	Regio Genk	Provincie Limburg
Primaire sector		0,1	0,6	1,0
s1	Vervaardiging van dranken, voeding en tabak	0,3	0,7	0,7
s2	Textiel en kleding	1,2	0,6	0,4
s3	Grafische nijverheid	2,0	0,9	0,8
s4	Chemische industrie	0,7	0,3	0,5
s5	Rubber- en kunststofnijverheid	3,3	1,4	1,6
s6	Vervaardiging van bouwmaterialen	0,7	1,7	1,8
s7	Metallurgie	7,3	2,3	0,8
s8	Vervaardiging van metaalproducten	3,7	2,3	1,8
s9	Vervaardiging van informatica en elektronische producten	1,3	1,8	0,7
s10	Vervaardiging van (elektrische) apparaten en werktuigen	0,3	0,5	0,7
s11	Vervaardiging van transportmiddelen	15,7	5,0	1,9
s12	Houtindustrie en vervaardiging van meubels	2,0	1,8	1,3
s13	Overige industrie	1,7	1,0	0,8
s14	Energie en water	1,1	0,5	0,9
s15	Afval en recyclage	0,4	1,2	0,7
s16	Bouw	0,7	1,0	1,1
Secundaire sector		2,2	1,3	1,0
t1	Reparatie en installatie van machines en consumentenartikelen	1,3	0,8	0,5
t2	Garagewezen	1,2	1,1	1,0
t3	Groothandel en handelsbemiddeling	0,9	0,7	0,6
t4	Kleinhandel	0,9	0,8	0,9
t5	Transport	1,6	0,8	0,9
t6	Logistiek	2,0	0,9	0,4
t7	Post	0,7	0,7	0,8
t8	Horeca en toerisme	1,0	0,8	0,9
t9	Informatie en media	0,6	0,2	0,4
t10	Telecommunicatie	0,5	0,2	0,6
t11	Informaticatechnologie	0,4	0,3	0,5
t12	Financiële diensten	0,7	0,6	0,7
t13	Consultancy en wetenschappelijke activiteiten	0,6	0,6	0,7
t14	Uitzendbureaus en arbeidsbemiddeling	2,5	1,3	0,9
t15	Onderhoud van gebouwen, tuinen en landschapsverzorging	1,3	1,0	1,0
t16	Overige zakelijke dienstverlening	0,6	0,5	0,7
t17	Overige diensten aan personen	0,8	0,9	1,0
Tertiaire sector		1,1	0,8	0,8
q1	Recreatie, cultuur en sport	1,3	0,9	0,9
q2	Openbaar bestuur	1,2	0,8	0,9
q3	Algemene overheidsdiensten	0,6	0,7	1,3
q4	Verplichte sociale verzekering	0,6	0,2	1,0
q5	Onderwijs	1,3	0,9	0,9
q6	Gezondheidszorg	2,1	0,9	0,9
q7	Maatschappelijke dienstverlening	1,3	0,9	1,0
q8	Belangenvertegenwoordiging	1,2	0,9	0,9
Quartaire sector		1,4	0,9	1,0
Algemeen totaal		1,4	0,9	0,9

De aanwezigheidsindex geeft de verhouding tussen het totaal aantal jobs en de bevolking op arbeidsleeftijd in de regio (dit is gelijk aan de jobratio in de regio), ten opzichte van dezelfde verhouding in het Vlaams Gewest

Bron: Vlaamse Arbeidsrekening – Steunpunt WSE / Departement WSE (bewerking Steunpunt WSE)

Bibliografie

Vanderbiesen, W., Herremans, W. & Sels, L. 2012. Gemeentelijke pendel en lokale arbeidsmarktgebieden in Vlaanderen. *Over.Werk. Tijdschrift van het Steunpunt WSE*, 22(4). Leuven: Steunpunt Werk en Sociale Economie

Fiche 7. Jobs en vestigingen naar grootteklasse

Inleiding

In deze fiche kijken we naar de werkgevers en de jobs in Limburg per grootteklasse van de vestiging. De cijfers hebben betrekking op alle bedrijfsvestigingen die zich op Limburgs grondgebied bevinden. Het gaat om vestigingen en jobs die gekend zijn bij RSZ en RSZPPO. Bij de jobs tellen we alle 'arbeidsplaatsen' in Limburgse bedrijfsvestigingen. Deze benadering verschilt van de 'lokale' werkgelegenheid in fiche 3 waar de tewerkstelling in Limburg wordt uitgedrukt in personen of werknemers. Het verschil wordt verklaard doordat een aantal werknemers meerdere jobs uitoefenen (multi-jobbers). Een persoon die twee deeltijdse jobs uitoefent wordt twee keer geteld bij de jobs, maar slechts één keer bij de 'lokale' werkgelegenheid.

Criteria voor het afbakenen van de tewerkstellingscijfers in de fiche

- Component: loontrekkende jobs
- Bron: RSZ Gedecentraliseerd
- Populatie: loontrekkenden bij RSZ, loontrekkenden bij RSZPPO
- Regionale verdeling: volgens werkplaats
- Sectorale verdeling: volgens activiteit van de vestiging
- Meeteenheid: arbeidsplaatsen
- Referentieperiode: 2^e kwartaal

Overzicht van alle cijferreeksen in de fiche

- Evolutie van de vestigingen naar grootteklasse, 2007-2010
- Evolutie van de jobs naar grootteklasse van de vestiging, 2007-2010
- Verdeling van de vestigingen naar grootteklasse en WSE-sector, 2010
- Verdeling van de jobs naar grootteklasse van de vestiging en WSE-sector, 2010

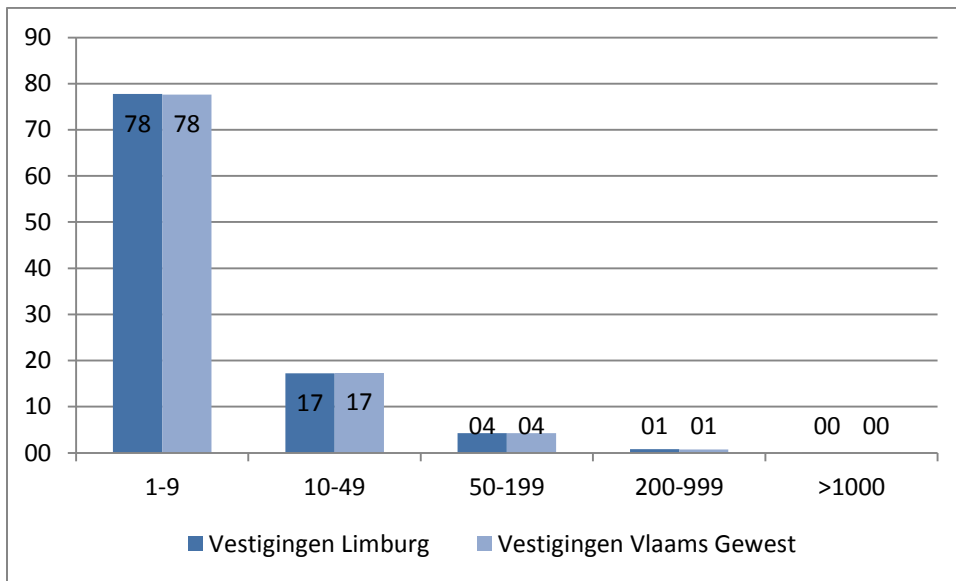
Vestigingen en jobs volgens grootteklasse

In figuur 1 worden de vestigingen verdeeld volgens het aantal jobs. De vestigingen met 1 tot 9 jobs vormen de grote meerderheid, zowel in Limburg als in Vlaanderen is deze klasse goed voor bijna 78% van alle vestigingen. Daarnaast heeft 17% van de vestigingen 10 tot 49 jobs, en 4% 50 tot 199 jobs. Dit betekent dat 99% van alle vestigingen in Limburg en in Vlaanderen minder dan 200 jobs tellen. De grotere vestigingen vertegenwoordigen slechts 1% van het totaal.

Uit figuur 2 blijkt wel dat de vestigingen met 200 en meer jobs toch goed zijn voor meer dan een kwart van alle jobs. In Limburg bereiken zij 26,4% van het totaal aantal jobs, gemiddeld in Vlaanderen is dat zelfs 28,2%. In vergelijking met het Vlaams gemiddelde zijn er in Limburg vooral minder jobs bij de

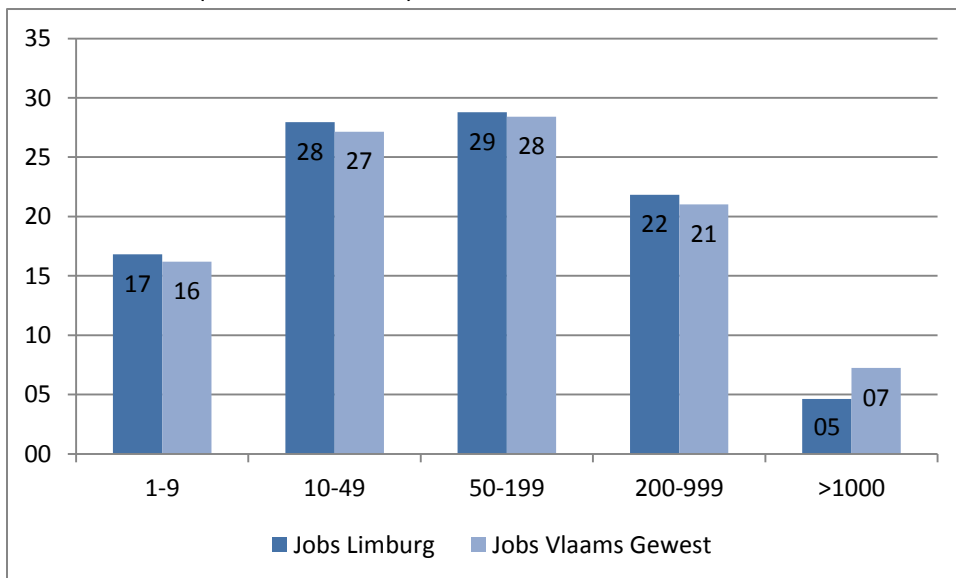
grootste bedrijven te vinden. De vestigingen met meer dan 1000 jobs zorgen in Limburg voor 4,6% van het totaal aantal jobs, in Vlaanderen is dat gemiddeld 7,2%. Alle andere klassen zijn sterker vertegenwoordigd in Limburg. De KMO's met minder dan 50 jobs zijn in Limburg goed voor bijna 45% van het totaal aantal jobs, tegenover 43,3% in het Vlaams Gewest.

Figuur 1. Verdeling van het aantal vestigingen volgens grootteklasse (%), in Limburg en het Vlaams Gewest (2^e kwartaal 2010)

Bron: RSZ Gedecentraliseerde statistiek (Bewerking Steunpunt WSE)

Figuur 2. Verdeling van het aantal jobs volgens grootteklasse van de vestiging (%), in Limburg en het Vlaams Gewest (2^e kwartaal 2010)

Bron: RSZ Gedecentraliseerde statistiek (Bewerking Steunpunt WSE)

Evolutie van de vestigingen en jobs volgens grootteklasse

In tabel 1 zien we de evolutie van het aantal vestigingen in Limburg tussen 2007 en 2010. Het valt op dat er tijdens deze periode, inclusief de crisisjaren, een jaarlijkse stijging plaatsvond van het totaal aantal vestigingen. Dit aantal steeg van 20 311 vestigingen in 2007 tot 20 979 in 2010. Tijdens deze periode kwamen er per saldo 668 vestigingen bij in Limburg. De toename was hiermee relatief sterker in Limburg (+3,3%) dan gemiddeld in Vlaanderen (+2,4%).

In absolute cijfers was de stijging veruit het grootst bij de vestigingen met 1 tot 9 jobs. Met een toename van 553 vestigingen was deze klasse goed voor liefst 83% van de totale groei. Relatief gezien, was de stijging het sterkst in de grootteklasse met 50 tot 199 jobs (+7,1%). De grootste bedrijven kenden daarentegen een netto-krimp. In 2010 telde Limburg nog 7 bedrijven van meer dan 1 000 jobs, tegenover 9 in 2007. Deze schijnbaar 'kleine' krimp veroorzaakte echter een zeer significante krimp van het aantal jobs. Uit tabel 2 blijkt dat deze grootteklasse een verlies van 4 156 jobs liet optekenen over de beschouwde periode. Dit is een van de oorzaken waarom de totale jobgroei in Limburg beperkter was dan in Vlaanderen (respectievelijk +2,1% en +2,3%), ondanks de eerder vermelde sterkere toename van het aantal vestigingen. De sterkste jobgroei in Limburg was gesitueerd bij de klasse van 50 tot 199 jobs, zowel in aantal (+4 288 jobs) als in aandeel (+5,7%).

Tabel 1. Evolutie van het aantal vestigingen in Limburg volgens grootteklasse (2^e kwartaal 2007-2010)

	Totaal	Grootteklasse van de vestiging				
		1-9	10-49	50-199	200-999	>1000
2007	20311	15755	3554	831	162	9
2008	20542	15889	3625	863	157	8
2009	20762	16071	3670	858	154	9
2010	20979	16308	3613	890	161	7
groei '07-'10						
Limburg (n)	+668	+553	+59	+59	-1	-2
Limburg (%)	+3,3	+3,5	+1,7	+7,1	-0,6	-22,2
Vlaams Gewest (%)	+2,4	+1,7	+4,3	+9,4	-1,6	-10,9

Bron: RSZ Gedecentraliseerde statistiek (Bewerking Steunpunt WSE)

Tabel 2. Evolutie van het aantal jobs in Limburg volgens grootteklasse van de vestiging (2^e kwartaal 2007-2010)

	Totaal	Grootteklasse van de vestiging				
		1-9	10-49	50-199	200-999	>1000
2007	269667	44185	74922	75022	58629	16909
2008	275115	44814	76536	77798	59864	16103
2009	271001	45670	77575	76408	55735	15613
2010	275462	46278	76974	79310	60147	12753
groei '07-'10						
Limburg (n)	+5795	+2093	+2052	+4288	+1518	-4156
Limburg (%)	+2,1	+4,7	+2,7	+5,7	+2,6	-24,6
Vlaams Gewest (%)	+2,3	+3,3	+5,0	+8,2	-1,5	-15,9

Bron: RSZ Gedecentraliseerde statistiek (Bewerking Steunpunt WSE)

Bijlagentabellen

Verdeling van de vestigingen volgens grootteklasse en WSE-sector (2e kwartaal 2010)

(%)		Provincie Limburg					Vlaams Gewest				
		1-9	10-49	50-199	200-999	>1000	1-9	10-49	50-199	200-999	>1000
p1	Primaire sector	82,9	15,0	2,1	0,0	0,0	86,8	12,2	1,0	0,0	0,0
s1	Verv. van dranken, voeding en tabak	76,8	16,2	5,4	1,6	0,0	73,1	19,8	5,7	1,4	0,0
s2	Textiel en kleding	68,0	21,3	9,3	1,3	0,0	60,0	28,4	9,1	2,4	0,0
s3	Grafische nijverheid	64,5	25,8	7,5	2,2	0,0	66,4	24,6	6,9	2,0	0,0
s4	Chemische industrie	31,8	36,4	15,9	15,9	0,0	30,5	30,5	25,6	11,6	1,9
s5	Rubber- en kunststofnijverheid	48,1	26,0	18,2	7,8	0,0	39,7	37,7	17,5	5,1	0,0
s6	Verv. van bouwmaterialen	51,4	30,8	15,1	2,7	0,0	56,6	31,8	9,9	1,7	0,0
s7	Metallurgie	29,2	41,7	25,0	0,0	4,2	31,5	31,5	22,5	9,9	4,5
s8	Verv. van metaalproducten	55,2	37,4	5,9	1,6	0,0	62,4	31,1	5,6	0,9	0,0
s9	Verv. van informatica en elektr. producten	43,8	18,8	31,3	6,3	0,0	34,7	37,9	19,4	7,3	0,8
s10	Verv. van (elektrische) app. en werktuigen	54,5	35,4	7,1	3,0	0,0	52,4	33,7	10,8	2,6	0,5
s11	Verv. van transportmiddelen	34,9	20,9	16,3	23,3	4,7	36,5	30,0	19,3	10,7	3,4
s12	Houtindustrie en Verv. van meubels	57,2	37,1	5,2	0,5	0,0	66,7	27,0	5,7	0,7	0,0
s13	Overige industrie	83,6	11,5	4,9	0,0	0,0	80,6	16,6	2,4	0,4	0,0
s14	Energie en water	6,7	66,7	13,3	13,3	0,0	34,5	36,8	15,5	13,2	0,0
s15	Afval en recyclage	67,0	29,1	3,9	0,0	0,0	71,3	21,0	6,8	1,0	0,0
s16	Bouw	82,8	15,2	1,8	0,2	0,0	84,2	13,8	1,8	0,3	0,0
Secundaire sector totaal		73,4	21,0	4,4	1,2	0,1	75,2	19,2	4,5	1,1	0,1
t1	Reparatie en installatie van machines en consumentenartikelen	82,6	14,0	3,5	0,0	0,0	74,2	18,9	4,4	2,0	0,3
t2	Garagewezen	82,0	16,9	0,8	0,3	0,0	81,0	17,6	1,3	0,2	0,0
t3	Groothandel en handelsbemiddeling	79,9	17,8	2,2	0,1	0,0	78,6	18,4	2,7	0,3	0,0
t4	Kleinhandel	88,7	10,7	0,6	0,1	0,0	87,6	11,0	1,2	0,1	0,0
t5	Transport	62,0	27,5	9,5	1,1	0,0	64,2	28,7	6,2	0,9	0,1
t6	Logistiek	64,5	24,2	9,7	1,6	0,0	60,3	28,5	8,8	2,0	0,2
t7	Post	57,8	31,0	10,3	0,9	0,0	59,5	27,7	11,4	1,4	0,0
t8	Horeca en toerisme	89,9	9,5	0,5	0,1	0,0	87,4	12,0	0,5	0,1	0,0
t9	Informatie en media	76,9	20,0	3,1	0,0	0,0	73,6	19,8	4,9	1,8	0,0
t10	Telecommunicatie	47,1	35,3	5,9	11,8	0,0	56,1	27,1	11,8	4,5	0,5
t11	Informaticatechnologie	75,3	21,6	2,5	0,6	0,0	76,2	19,0	3,9	0,9	0,1
t12	Financiële diensten	89,8	10,0	0,1	0,1	0,0	88,3	10,3	1,0	0,3	0,0
t13	Consultancy en wetensch. activiteiten	90,6	8,3	1,1	0,0	0,0	86,8	10,9	1,9	0,3	0,0
t14	Uitzendbureaus en arbeidsbemiddeling	29,0	25,5	40,0	5,5	0,0	28,1	29,3	36,8	5,5	0,3
t15	Onderh. van gebouwen, tuinen e.a.	75,5	14,3	8,2	1,9	0,0	78,3	13,8	6,5	1,3	0,1
t16	Overige zakelijke dienstverlening	88,1	9,6	2,1	0,2	0,0	89,7	8,4	1,6	0,2	0,1
t17	Overige diensten aan personen	96,8	3,0	0,1	0,1	0,0	95,6	3,8	0,6	0,0	0,0
Tertiaire sector totaal		85,0	12,4	2,3	0,3	0,0	83,3	13,7	2,6	0,4	0,0
q1	Recreatie, cultuur en sport	79,7	18,8	1,5	0,0	0,0	79,4	18,7	1,9	0,1	0,0
q2	Openbaar bestuur	31,0	46,0	19,7	3,3	0,0	32,8	45,0	19,5	2,5	0,1
q3	Algemene overheidsdiensten	27,3	19,7	31,8	16,7	4,5	33,9	18,1	33,9	12,1	1,9
q4	Verplichte sociale verzekering	60,5	30,3	6,6	2,6	0,0	74,6	18,8	5,3	1,3	0,0
q5	Onderwijs	40,8	45,5	13,0	0,7	0,0	40,0	46,3	12,8	0,9	0,1
q6	Gezondheidszorg	86,7	8,0	2,9	2,2	0,1	85,8	8,3	2,9	2,7	0,3
q7	Maatschappelijke dienstverlening	37,8	34,7	24,3	3,2	0,0	39,4	36,9	20,4	3,2	0,1
q8	Belangenvertegenwoordiging	84,8	14,1	0,8	0,3	0,0	88,3	10,7	0,9	0,2	0,0
Quartaire sector totaal		57,8	29,2	11,0	1,8	0,1	58,2	29,5	10,4	1,7	0,1
Totaal		77,7	17,2	4,2	0,8	0,0	77,6	17,3	4,2	0,8	0,1

Bron: RSZ Gedecentraliseerde statistiek (Bewerking Steunpunt WSE)

Verdeling van de jobs volgens grootteklasse en WSE-sector (2^e kwartaal 2010)

(%)		Provincie Limburg					Vlaams Gewest				
		1-9	10-49	50-199	200-999	>1000	1-9	10-49	50-199	200-999	>1000
p1	Primaire sector	29,0	44,8	26,2	0,0	0,0	40,1	43,9	14,7	1,3	0,0
s1	Verv. van dranken, voeding en tabak	15,3	17,7	31,1	36,0	0,0	13,9	22,4	32,6	29,1	2,0
s2	Textiel en kleding	12,3	31,1	39,2	17,4	0,0	8,0	23,9	33,1	35,0	0,0
s3	Grafische nijverheid	8,0	23,6	29,7	38,6	0,0	10,9	26,3	32,1	30,7	0,0
s4	Chemische industrie	1,3	11,9	19,2	67,7	0,0	0,9	6,5	22,2	43,4	26,9
s5	Rubber- en kunststofnijverheid	3,6	11,8	27,9	56,7	0,0	3,5	19,9	36,1	40,4	0,0
s6	Verv. van bouwmaterialen	7,1	23,4	42,2	27,4	0,0	8,7	30,3	37,6	23,4	0,0
s7	Metallurgie	1,2	12,1	26,8	0,0	59,9	0,8	4,7	15,1	26,4	53,1
s8	Verv. van metaalproducten	9,8	39,2	26,0	25,0	0,0	12,4	38,7	27,5	17,0	4,4
s9	Verv. van informatica en elektr. producten	2,8	7,8	44,0	45,4	0,0	1,7	12,1	25,5	44,4	16,4
s10	Verv. van (elektrische) app. en werktuigen	7,7	26,6	20,5	45,1	0,0	5,0	20,3	25,5	27,0	22,2
s11	Verv. van transportmiddelen	0,7	2,7	6,3	32,0	58,4	0,8	4,6	13,1	28,2	53,2
s12	Houtindustrie en Verv. van meubels	11,8	50,6	29,1	8,4	0,0	14,4	37,6	34,6	13,4	0,0
s13	Overige industrie	25,0	29,3	45,6	0,0	0,0	24,5	35,0	21,3	19,1	0,0
s14	Energie en water	0,1	15,0	16,0	68,9	0,0	1,6	13,0	21,0	64,4	0,0
s15	Afval en recyclage	20,1	50,9	29,0	0,0	0,0	14,3	27,7	39,3	18,7	0,0
s16	Bouw	31,7	42,4	19,9	6,0	0,0	31,0	36,6	21,2	10,4	0,8
Secundaire sector totaal		27,4	23,5	26,3	9,1		13,7	24,7	25,8	25,2	10,6
t1	Reparatie en installatie van machines en consumentenartikelen	26,8	36,0	37,2	0,0	0,0	9,9	17,8	17,9	34,5	20,0
t2	Garagewezen	33,7	42,4	9,3	14,6	0,0	33,1	45,8	13,0	8,1	0,0
t3	Groothandel en handelsbemiddeling	29,9	42,1	24,2	3,8	0,0	24,7	39,1	25,9	9,5	0,8
t4	Kleinhandel	51,5	36,8	8,6	3,1	0,0	42,1	32,1	16,3	8,5	1,1
t5	Transport	10,4	31,0	40,4	18,2	0,0	11,9	35,2	31,0	17,3	4,6
t6	Logistiek	8,1	22,7	47,6	21,5	0,0	7,6	22,7	30,9	25,9	12,9
t7	Post	7,3	37,4	38,4	17,0	0,0	6,6	30,3	41,4	21,7	0,0
t8	Horeca en toerisme	46,0	32,7	6,5	14,8	0,0	45,6	40,4	7,5	6,4	0,0
t9	Informatie en media	20,0	51,8	28,2	0,0	0,0	10,8	23,6	24,0	41,6	0,0
t10	Telecommunicatie	4,4	12,8	6,3	76,4	0,0	5,4	12,6	26,9	41,4	13,8
t11	Informatie technologie	21,7	39,5	21,1	17,8	0,0	16,4	29,9	25,0	24,3	4,4
t12	Financiële diensten	54,1	32,0	3,5	10,3	0,0	40,2	26,1	14,8	16,7	2,2
t13	Consultancy en wetensch. activiteiten	49,3	33,8	17,0	0,0	0,0	30,3	28,7	22,7	15,4	2,9
t14	Uitzendbureaus en arbeidsbemiddeling	1,7	10,5	60,7	27,1	0,0	1,6	11,6	50,7	24,4	11,8
t15	Onderh. van gebouwen, tuinen e.a.	10,2	16,8	36,2	36,7	0,0	11,9	17,5	34,7	27,6	8,3
t16	Overige zakelijke dienstverlening	30,8	29,9	31,1	8,2	0,0	29,7	25,8	22,6	10,3	11,6
t17	Overige diensten aan personen	69,6	19,6	2,4	8,4	0,0	59,8	22,8	15,1	2,3	0,0
Tertiaire sector totaal		30,0	26,0	14,5	0,0		25,1	29,2	25,5	15,8	4,5
q1	Recreatie, cultuur en sport	31,3	51,2	17,5	0,0	0,0	31,0	46,5	20,5	2,0	0,0
q2	Openbaar bestuur	2,4	28,3	41,0	28,2	0,0	3,1	28,6	40,7	23,3	4,3
q3	Algemene overheidsdiensten	0,7	3,0	19,2	36,8	40,3	1,0	4,2	29,8	39,8	25,1
q4	Verplichte sociale verzekering	9,0	28,9	28,1	34,0	0,0	14,7	26,1	36,6	22,6	0,0
q5	Onderwijs	6,1	41,8	42,1	10,1	0,0	5,5	41,1	40,0	11,1	2,4
q6	Gezondheidszorg	7,8	9,7	10,1	58,2	14,3	5,7	7,4	9,5	48,5	28,9
q7	Maatschappelijke dienstverlening	3,6	19,4	50,1	26,8	0,0	3,7	21,0	44,2	28,0	3,0
q8	Belangenvertegenwoordiging	37,7	42,3	9,2	10,9	0,0	41,2	34,5	10,9	13,5	0,0
Quartaire sector totaal		6,3	25,6	35,4	26,6	6,0	6,3	25,9	34,1	25,1	8,5
Totaal		16,8	27,9	28,8	21,8	4,6	16,2	27,1	28,4	21,0	7,2

Bron: RSZ Gedecentraliseerde statistiek (Bewerking Steunpunt WSE)

Bijlage 1: overzicht 'Regiofiches Limburg'

Fiche 1. Kernindicatoren

1. Criteria voor het afbakenen van de tewerkstellingscijfers in de fiche
 - Component: totale werkende beroepsbevolking & werkzaamheidsgraad
 - Bron: Vlaamse arbeidsrekening – Steunpunt WSE / Departement WSE
 - Populatie: loontrekkenden bij RSZ, loontrekkenden bij RSZPPO, zelfstandigen en helpers, jobstudenten
 - Regionale verdeling: volgens woonplaats
 - Sectorale verdeling: niet van toepassing
 - Meeteenheid: werknemers (personen)
 - Referentieperiode: jaargemiddelde
 - Harmonisering tijdreeks: niet van toepassing (geen tijdreeks voor de sectoren)

2. Overzicht van alle cijferreeksen in de fiche
 - Kernindicatoren 2010 (20-64 jaar)
 - Activiteitsgraad 2003-2010
 - Werkzaamheidsgraad 2003-2010
 - Werkloosheidsgraad 2003-2010
 - Aandeel zelfstandigen 2006-2010

Fiche 2. Loontrekkende beroepsbevolking

1. Criteria voor het afbakenen van de tewerkstellingscijfers in de fiche
 - Component: loontrekkende beroepsbevolking
 - Bron: RSZ Gecentraliseerd – RSZ snelle ramingen
 - Populatie: loontrekkenden bij RSZ
 - Regionale verdeling: volgens woonplaats
 - Sectorale verdeling: volgens hoofdactiviteit van de onderneming
 - Meeteenheid: werknemers (personen) & voltijds equivalenten
 - Referentieperiode: kwartalen
 - Harmonisering tijdreeks: ja^{1,2} en neen³

2. Overzicht van alle cijferreeksen in de fiche
 - Werknemers en arbeidsvolume, kwartaalreeks en trendniveau 2003/4 – 2012/2¹
 - Werknemers naar WSE-sector 2011
 - Werknemers naar hoofdsector 2006-2011^{2,3}
 - Werknemers in de secundaire sector en subsectoren 2006-2011^{2,3}

¹ Als gevolg van een wijziging in de aangifteprocedure voor de overheidssector (Capelo-hervorming) werd deze tijdreeks vanaf 2011/3 herraamd naar de situatie van voor de hervorming, zodat de reeks coherent blijft

² Deze tijdreeksen werden retrospectief gereviseerd voor de herziening van de nacenomenclatuur in 2008 (nace rev.2)

³ De tijdreeksbreuk in 2010 bij de dienstenchequesectoren (zie verder) werd voor deze reeksen niet gecorrigeerd, maar heeft hier nauwelijks een impact omdat we enkel de hoofdsectoren enerzijds en de secundaire subsectoren anderzijds bekijken (waar weinig tot geen verschuivingen plaatsvonden).

Fiche 3. 'Lokale' werkgelegenheid in Limburg

1. Criteria voor het afbakenen van de tewerkstellingscijfers in de fiche

- Component: loontrekkende binnenlandse werkgelegenheid
- Bron: RSZ Gedecentraliseerd – geharmoniseerde reeks Steunpunt WSE
- Populatie: loontrekkenden bij RSZ
- Regionale verdeling: volgens werkplaats
- Sectorale verdeling: volgens activiteit van de vestiging
- Meeteenheid: werknemers (personen)
- Referentieperiode: 2^e kwartaal
- Harmonisering tijdreeks: ja¹

2. Overzicht van alle cijferreeksen in de fiche

- Werknemers per WSE-sector, 2005-2010¹
- Werknemers per NACE2-sector, 2005-2010¹
- Economische specialisatie, 2005 en 2010¹
- Hoogtechnologische en kennisintensieve sectoren, 2005-2010¹

¹ Deze tijdreeksen werden retrospectief gereviseerd voor de herziening van de nomenclatuur in 2008 (nace rev.2) en voor de verschuiving van de dienststencquetewerkstelling in 2010, zodat de tijdreeksen coherent blijven

Fiche 4. Projectie sectorale vervangingsvraag

1. Criteria voor het afbakenen van de tewerkstellingscijfers in de fiche

- Component: loontrekkende binnenlandse werkgelegenheid
- Bron: RSZ Gedecentraliseerd – geharmoniseerde reeks Steunpunt WSE
- Populatie: loontrekkenden bij RSZ
- Regionale verdeling: volgens werkplaats
- Sectorale verdeling: volgens activiteit van de vestiging
- Meeteenheid: werknemers (personen)
- Referentieperiode: 2^e kwartaal
- Harmonisering tijdreeks: ja¹

2. Overzicht van alle cijferreeksen in de fiche

- Aantal en aandeel 55-plussers per WSE-sector, 2005 en 2010¹
- Uitstroom 55-plussers per WSE-sector, '05-'10¹ en '10-'15 (BAU-scenario en 'langer werken'-scenario)
- Vraagcomponenten per WSE-sector (uitbreidingsvraag, vervangingsvraag en totale vraag), '05-'10¹ en '10-'15 (BAU-scenario en 'langer werken'-scenario)

¹ Deze tijdreeksen werden retrospectief gereviseerd voor de herziening van de nacenomenclatuur in 2008 (nace rev.2) en voor de verschuiving van de dienststencquetewerkingstelling in 2010, zodat de tijdreeksen coherent blijven

Fiche 5. Jobcreatie en jobdestructie

1. Criteria voor het afbakenen van de tewerkstellingscijfers in de fiche

- Component: jobcreatie en jobdestructie (loontrekkende jobs)
- Bron: RSZ - DynaM
- Populatie: loontrekkenden bij RSZ, loontrekkenden bij RSZPPO
- Regionale verdeling: volgens werkplaats, bij 'uniregionale' werkgevers
- Sectorale verdeling: volgens hoofdactiviteit van de onderneming
- Meeteenheid: arbeidsplaatsen
- Referentieperiode: 2^e kwartaal
- Harmonisering tijdreeks: ja¹

2. Overzicht van alle cijferreeksen in de fiche

- Jobcreatiegraad, '07-'08 tot '10-'11¹
- Jobdestructiegraad, '07-'08 tot '10-'11¹
- Netto-evolutie jobs, '07-'08 tot '10-'11¹
- Jobcreatie, jobdestructie en netto-evolutie per WSE-sector, '10-'11¹

¹ In de DynaM reeksen wordt jobreallocatie die enkel het gevolg is van administratieve of juridische wijzigingen geëlimineerd.

Fiche 6. Jobratio en vestigingsratio

2. Criteria voor het afbakenen van de tewerkstellingscijfers in de fiche

- Component: totaal aantal jobs
- Bron: Vlaamse arbeidsrekening – Steunpunt WSE / Departement WSE
- Populatie: loontrekkenden bij RSZ, loontrekkenden bij RSZPPO, zelfstandigen en helpers, jobstudenten
- Regionale verdeling: volgens werkplaats
- Sectorale verdeling: volgens activiteit van de vestiging
- Meeteenheid: arbeidsplaatsen
- Referentieperiode: jaargemiddelde
- Harmonisering tijdreeks: niet van toepassing (geen tijdreeks voor de sectoren)

3. Overzicht van alle cijferreeksen in de fiche

- Jobratio en vestigingsratio, 2006-2010
- Aanwezigheidsindex per WSE-sector, 2010

Fiche 7. Jobs en vestigingen naar grootteklasse

1. Criteria voor het afbakenen van de tewerkstellingscijfers in de fiche

- Component: loontrekkende jobs
- Bron: RSZ Gedecentraliseerd
- Populatie: loontrekkenden bij RSZ, loontrekkenden bij RSZPPO
- Regionale verdeling: volgens werkplaats
- Sectorale verdeling: volgens activiteit van de vestiging
- Meeteenheid: arbeidsplaatsen
- Referentieperiode: 2^e kwartaal
- Harmonisering tijdreeks: niet van toepassing (geen tijdreeks voor de sectoren)

2. Overzicht van alle cijferreeksen in de fiche

- Evolutie van de jobs naar vestigingsgrootte, 2007-2010
- Evolutie van de vestigingen naar grootte, 2007-2010
- Verdeling van de jobs naar vestigingsgrootte en WSE-sector, 2010
- Verdeling van de vestigingen naar grootte en WSE-sector, 2010

Bijlage 2: synthesetabel afbakening tewerkstellingscijfers in de fiches

Naam Fiche	1. Kernindicatoren	2. Loontrekkende beroepsbevolking	3. 'Lokale' werkgelegenheid in Limburg	4. Projectie sectorale vervangingsvraag	5. Jobcreatie en jobdestructie	6. Jobratio en vestigingsratio	7. Jobs en vestigingen naar grootteklasse
Component	Totale werkende beroepsbevolking / werkzaamheidsgraad	Loontrekkende beroepsbevolking	Loontrekkende binnenlandse werkgelegenheid	Loontrekkende binnenlandse werkgelegenheid	Jobcreatie en jobdestructie (loontrekkenden)	Totaal aantal jobs	Loontrekkende jobs
Bron	Vlaamse arbeidsrekening – Steunpunt WSE / Departement WSE	RSZ Gecentraliseerd – RSZ Snelle Ramingen	RSZ Gedecentraliseerd – geharmoniseerde reeks Steunpunt WSE	RSZ Gedecentraliseerd – geharmoniseerde reeks Steunpunt WSE	RSZ - DynaM	Vlaamse arbeidsrekening – Steunpunt WSE / Departement WSE	RSZ Gedecentraliseerd
periode	2003-2010	2003-2012 2006-2011	2005-2010	2010-2015	2007-2011	2006-2010	2007-2009; 2010
Populatie							
Loontrekkenden bij RSZ	x	x	x	x	x	X	x
Loontrekkenden bij RSZPPO	x				x	X	x
Zelfstandigen en helpers	x					X	
Jobstudenten	x					X	
Regionale verdeling							
Woonplaats	x	x					
Werkplaats			x	x		x	x
Werkplaats bij uniregionale werkgevers					x		
Sectorale verdeling							
Activiteit van de vestiging	nvt		x	x		nvt	x
Hoofdactiviteit van de onderneming		x			x		
Meeteenheid							
Werknemers (personen)	x	x	x	x			
Voltijds equivalenten		x					
Arbeidsuren							
Arbeidsplaatsen					x	x	x